Raftul Denisei

Milorad Pavić

Mantia de stele

roman

„Pavić este o Șeherezadă a secolului XX."
Publishers Weekly

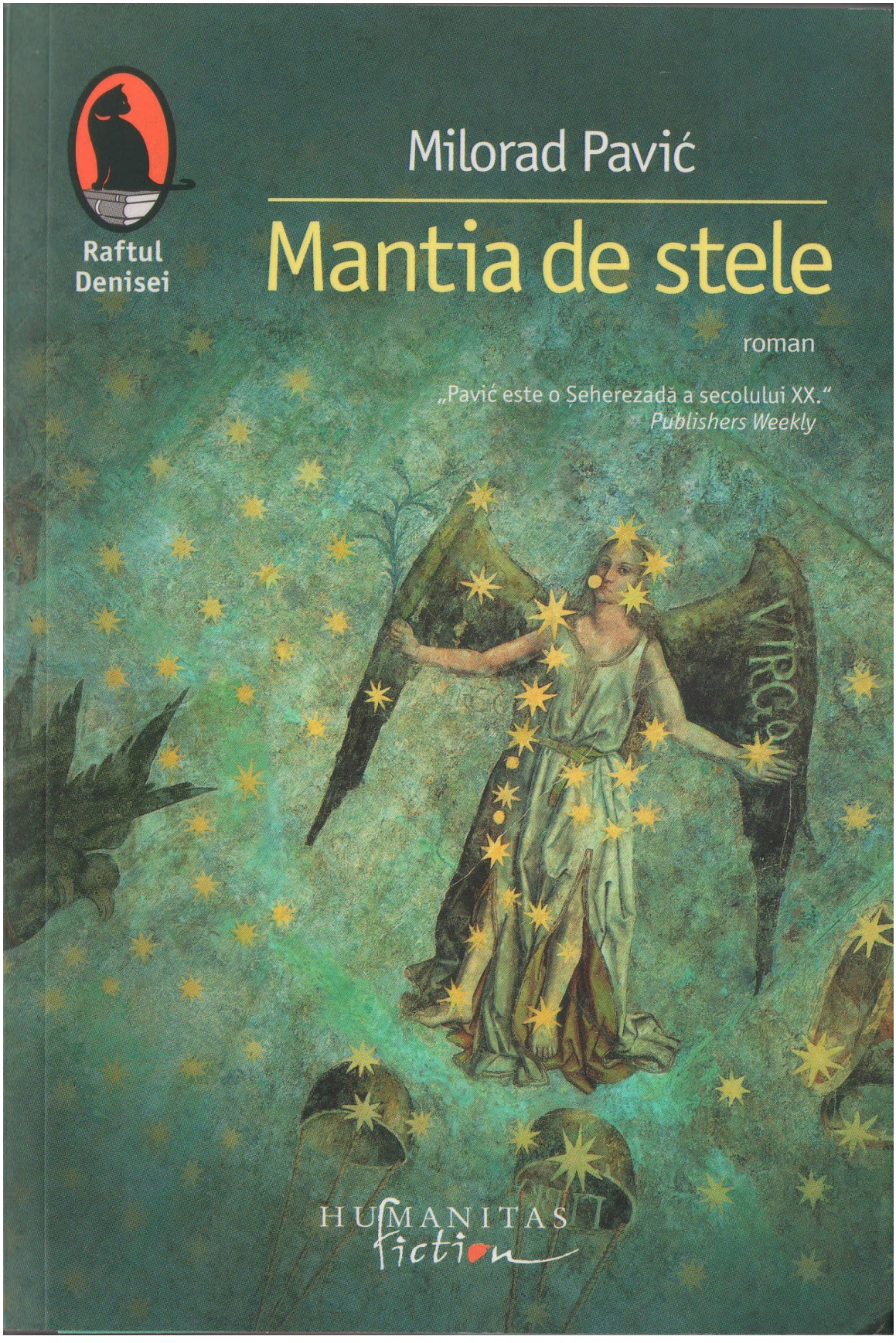

HUMANITAS fiction

La Paris, o tânără se trezește într-o dimineață într-un așternut străin, vorbind o limbă ciudată, pe malul unui mare fluviu, în altă zodie decât a Racului, îndrăgostită de altcineva, purtând și el semnul altei zodii decât a iubitului ei Leu. Așa începe odiseea ei metempsihotică în diferite existențe și timpuri, drumul ei între hotarele a șase vise, care parcurg inepuizabilele reîncarnări ale iubirii. „Autobiografia corală“ a eroinei este formată din șase istorii de dragoste, în care sufletele-pereche își urmează calea hotărâtă de astre. Îndrăgostiții din prima poveste, din secolul XXI, se întâlnesc într-un parc parizian, iar cei din a doua istorie trăiesc pe malul Dunării în secolul al XV-lea: Filipa Avranezović, femeia Scorpion ce poate să ucidă cu o sărutare înveninată, și un chipeș Vărsător. Visătoarea se trezește bărbat Capricorn în cea de-a treia istorie, îndrăgostit de o frumoasă cu ochii verzi ca fierea din zodia Berbecului. A patra istorie dezvăluie din corespondența purtată de Teodora, cea născută în zodia Peștilor, cu profesorul ei experiența stranie a timpului și o legătură misterioasă cu un Săgetător orb, potrivnicul ei din secolul al XVIII-lea. În a cincea poveste, Arhondula Nehama este Fecioară vorbind greacă și ivrit, iar la hotarul dintre viață și moarte își întâlnește ursitul Geamăn. În cea de-a șasea istorie, plină de vrăji, disperare și primejdii, Minotaurul uită de sine și de dragostea ce îl leagă de o Balanță.

Colecţie coordonată de
DENISA COMĂNESCU

MILORAD PAVIĊ

MANTIA DE STELE

Ghid astrologic de ghicit

Traducere din sârbă de
MARIANA ŞTEFĂNESCU

Editura HUMANITAS
Raftul Denisei
Coperta de
ANGELA ROTARU

Redactor
RALUCA POPESCU

MILORAD PAVIĊ
ZVEZDANI PLAŠT
Astrološki vodić za neupućene
© Milorad Pavić

© HUMANITAS FICTION, 2008, pentru prezenta versiune românească

EDITURA HUMANITAS FICTION
Piaţa Presei Libere 1, 013701 Bucureşti, România
tel. 021/408 83 73, fax 021/408 83 74
www.humanitas.ro

Comenzi CARTE PRIN POŞTĂ: tel. /fax 021/311 23 30,
C.P.C.E. – CP 14, Bucureşti
e-mail: cpp@humanitas.ro
www.librariilehumanitas.ro

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
PAVIĊ, MILORAD
Mantia de stele: ghid astrologie de ghicit / Milorad Pavić;
trad.: Mariana Ştefănescu. – Bucureşti: Humanitas Fiction, 2008
ISBN 978–973–689–219–6

I. Ştefănescu, Mariana (trad.)

821.163.41–31=135.1

Descoperiţi-vă trecutul la vreme,
are şi el un termen de garanţie...
Arhondula Nehama

Precuvântare

Într-o dimineaţă m-a trezit simţământul că am devenit nepoata sufletului meu. Semnul zodiacal în care mă născusem nu mai era acelaşi. Mai mult, m-am trezit într-un aşternut absolut necunoscut şi într-o limbă străină aducând cu rusa. Limbă în care şi scriu aceste cuvinte. Eu de fapt trăiesc în arondismentul XVIII din Paris, sunt tunsă chilug şi folosesc parfumul unisex Black Bvlgari. Franceza este limba mea maternă, sunt născută în zodia Racului. Am dormit la un hotel parizian împreună cu iubitul meu şi am visat un fel de apă deasupra mea. M-am trezit în secolul al XV-lea nemaiştiind nicio iotă în franceză. Acum vorbesc o limbă ciudată de care se slujesc pescarii de pe un fluviu mare. Numele meu este Filipa Avranezović, am cincisprezece ani şi mă pregătesc să ucid pe cineva. Nu mai sunt în zodia Racului, ci a Scorpionului, iubitul meu nu mai este cel din Paris, care era Leu – acum sunt îndrăgostită până peste urechi de un băiat care e Vărsător. Care poartă pe falus un ditamai inelul cu pecete şi cu care mi-am pierdut pentru a doua oară fecioria…

Nu cutez să mai adorm, fiindcă mi-e teamă *unde* mă voi trezi a doua zi de dimineaţă… Consemnez toate astea ca măcar ceva din viaţa mea de până acum să stea mărturie, fiindcă eu nu-mi mai amintesc nimic din numele meu franţuzesc. Măcar că ştiu că e primul şi cel adevărat. Poate că o fi cineva la Paris care îşi vede mai departe de viaţa mea de acolo, care continuă să poarte acest nume născut sub semnul Racului, în vreme ce eu mă canonesc aici.

*

Mai devreme sau mai târziu, tot o să adorm. De ce mă tem, de aia o să adorm. Şi nu numai o dată. Dar acum ştiu pe ce mă bazez. M-am afundat în visele mele care stau unele în altele precum păpuşile ruseşti. Şi încetişor încep să mă ivesc. Dintr-un vis mititel într-altul măricel. Mă strecor anevoie din păpuşa roşie în cea albastră, din cea albastră în cea galbenă. Din nepoată ajung strănepoata sufletului meu.

A doua trezire m-a aruncat taman la sfârşitul secolului trecut, al XX-lea, în toiul unui război. Şi primul meu gând a fost: oare nu cumva îmi doresc ca după fiecare trezire să-mi pierd nevinovăţia? Dar n-a fost aşa. De data asta m-am trezit parte bărbătească, Capricorn. Am fost îndrăgostită (sau mai bine zis îndrăgostit) de o femeie cu privirea verde pe nume Dalona. Conduceam maşina înconjurat de o droaie de ţigani trubaci. Dalona era Berbec. Ochii ei ca două băşici ale fierii… Am dezvirginat-o folosind experienţa iubitului ei din „păpuşa” precedentă.

După a treia trezire am fost iarăşi femeie, azvârlită din nou în secolul XX.

Purtam mănuşi cu ceas încorporat. Răspundeam la numele de Teodora, care se întreba dacă pe la şase amurgul îmi poartă sufletul, ori eu îl port pe el. Născută în zodia Peştilor, le scriam foştilor mei profesori, dar nu erau scrisori de dragoste. Am avut un potrivnic în secolul al XVIII-lea născut în zodia Săgetătorului.

A patra trezire m-a instalat într-o nouă limbă – greaca, iar din copilărie ştiam ceva ivrit. Eram născută în zodia Fecioarei, numele meu era Arhondula Nehama, ştiam să cânt la pian, ceea ce nu mă prea încânta. Eram iarăşi *virgo intacta* şi am făcut dragoste pentru prima oară pe un vapor cu un bărbat născut în Gemeni.

Ultima (până acum) trezire mi-a dat-o naşterea în zodia Balanţei, o iubire neîmpărtăşită şi vrăji cu duiumul, dar care n-au avut niciun spor. Iubitul meu (născut în semnul Taurului) nu ştia nici cum mă cheamă. În copilărie m-au învăţat să sărut pâinea care cade pe jos. Mă numeam Dionisia şi puţin mi-a lipsit să nu mor de vreo bombă…

*

Nu mai ştiu cine sunt ori dacă peste această ultimă trezire ar mai exista şi altele. Oare în câte „păpuşi ruseşti” mă mai aflu şi în câte alte limbi sunt închisă? Oare sub câte alte semne zodiacale m-am născut? Şi ce se află în afara ultimei „păpuşi”? Mai există oare şi alte constelaţii zodiacale în afara celor pe care le cunoaştem? Nu ştiu, dar din toate aceste treziri am învăţat ceva. Că oricâte lumi ar exista, un singur lucru este veşnic. Bucuria…

Acesta este un ghid astrologic pentru neiniţiaţi, aşa cum am fost şi eu înaintea primei „treziri”. Un soi de ghid al vieţii mele de până acum. Autobiografia mea coralã.

LEU ŞI **RAC**

LEU

— În viaţă totul se reduce la faptul dacă ai sau nu ai o lingură de aur acasă, îi plăcea să zică unui coleg de şcoală.

Eu vă voi spune că nu e chiar aşa. Viaţa şi banul se retrag de la mine precum valul de ţărm, deşi sunt născut în zodia Leului, deşi soarele îmi guvernează destinul, deşi în modesta noastră familie de profesori s-a moştenit o asemenea lingură de aur. Aparţinuse bunicului meu Nikola, purtându-i iniţialele, apoi unuia din unchii mei şi în fine mie. Nu semăna cu lingura din expresia rusească despre mâncatul caviarului cu lingura. Era ascuţită, marginea ei era atât de tăioasă că în caz de nevoie putea fi folosită în loc de cuţit. Avea şi un etui din piele cu un bumb de aramă, precum pipa din spumă de mare. Şi zăcuse zeci de ani într-un sertar.

Înaintea acestui război, când giuvaiergiii erau încă la mare căutare, i-am arătat-o unui bijutier belgrădean. Monograma se muruise şi trebuia curăţită. Ajunsă ca nouă, n-am mai pus-o în etui. Am hotărât să mă folosesc de ea. De fapt, probabil că am presimţit sărăcia lucie care avea să ne cuprindă pe toţi, şi atunci involuntar am decis să port cu mine lingura de aur. Într-un buzunar ţineam cutia cu pipa, iar în celălalt cutiuţa cu lingura de aur. De care mă foloseam la restaurant spre mirarea generală a chelnerilor şi clienţilor. De

altfel atunci m-am şi rătăcit într-un soi de hăţiş al vieţii, cum zic ruşii „cu cât mai adânc în pădure, cu atât mai mulţi copaci”. În anul acela aveam douăzeci şi şase de ani şi începetasem să mai citesc cărţi. În afara uneia singure. Tipărită la 1892 în germană şi având titlul *Mantia de stele a împăratului Henric II*...

Dar să mă întorc la povestea mea. Când am fost la acel bijutier care mi-a restaurat lingura am văzut o minunăţie de casă de bani de fabricaţie vieneză de la sfârşitul secolului al XIX-lea. Avea cam o tonă şi era de culoare ivorie. Broasca îi funcţiona încă impecabil. L-am întrebat de unde o are şi el mi-a spus că are bucuria colecţionării şi samsarlâcului de seifuri vechi. I-am făcut o vizită la una din somptuoasele vile din Senjak unde mi-a arătat trei seifuri de diverse stiluri şi dimensiuni. Două erau deschise şi se vedea interiorul capitonat cu pluş, al treilea era închis. Avea pe uşă un impresionant soare de aur.

— Ce e în al treilea? am întrebat.

— Nimeni nu ştie. E încuiat.

— De ce nu-l descuiaţi?

El descrise cu paşii o cruce pe pământ strujind-o un pic când să-şi tragă piciorul şi zise:

— Glumiţi? Seiful ăsta e cumpărat fără cheie şi tot fără cheie se şi vinde.

— Cât face?

— La fel ca şi celelalte.

— Oare nu e prea mult pentru un seif fără cheie? îl întrebai, la care el se răsti:

— Deloc – îmi zise – gândiţi-vă un pic. Ce se ascunde de obicei într-un seif? Deci odată cu seiful dobândiţi şi o taină. Şi cine ştie ce încă altceva în taină...

— Îl cumpăr! am strigat, şi imediat am plătit şi am luat seiful. Am făcut rost de dinamită, am amorsat broasca şi încuietoarea a cedat. Înăuntru era un ineluş de aur cu rubin şi încă două lucruri care într-un fel mi-au schimbat destinul...

Pe lângă inel, în seif am găsit o plăcuţă metalică şi o carte minusculă cu coperte legate în carapace de ţestoasă albă. Pe plăcuţă era încrustată o bucată de cer cu constelaţiile Leului şi Racului. Pe fiecare stea era inscripţionat un cuvânt în scriere greacă. Dar denumirile stelelor nu erau cele arhicunoscute, pe care şi eu le învăţasem de demult. Se pare că acele nume de stele în greacă erau tainica lor alternativă.

Cartea legată în carapace de ţestoasă era un vechi manuscris bisericesc ornamentat cu scriere roşie...

♌

Am îndesat inelul de damă în pipă, am pus cartea în bibliotecă, iar plăcuţa am luat-o cu mine. O priveam uneori în timp ce fumam.

— Oare o avea un mesaj? mă întrebam eu.

După câteva zile m-am luminat la gândul că poate numele stelelor trebuie înţelese aidoma cuvintelor în propoziţie. Şi că cerul e un soi de abecedar care se cere buchisit şi tălmăcit ca o lecţie ticluită din nume de stele. Dar cum anume? Eram total neabeţedat în alfabetul ceresc.

Mi-am amintit degrabă ce însemna Leu, a cărui constelaţie era

prezentată pe o parte a plăcuţei.

Leul este al cincilea semn zodiacal iar eu sunt născut sub această zodie. Corespunde lunii de vară: între 22 iulie şi 23 august. Soarele guvernează această constelaţie. Leul este semn de foc, masculin, pozitiv şi activ şi nu este labil. Steaua dominantă a constelaţiei sale este Regulus, steaua albă regală, de două ori mai mare decât soarele... Mesajul acestei constelaţii sună astfel: „Oare cine te îndrumă şi-ţi dă să vezi cerul, mersul soarelui, să iscodeşti spuzeala stelelor aidoma unui mănunchi de flori şi în bună rânduială? Iar tu, ca un becisnic, îţi arunci mrejele asupra mea”.

Având în minte această zicere zic eu criptică, m-am întrebat cum şi din ce colţ al cerului să încep cu buchiseala. Oare Leul înghite numele stelei? Am început să buchisesc slujindu-mă de dicţionarul de limbă greacă clasică. N-a mers. Atunci am procedat invers, de la steaua care astăzi se numeşte Phegda şi se află în coada Leului. Pe plăcuţă, numele ei tainic în greacă era Epimanika, care înseamnă „mănuşi preoţeşti”. Dar nici de aici nu a ieşit nimic.

Atunci m-am întors la carte. N-am fost în stare să citesc textul, pentru că era într-o limbă literară veche care astăzi nu se mai vorbeşte, scris în chirilică bisericească. Abia am reuşit să pricep trei însemnări de pe marginile albe ale cărţii rămase de la foştii posesori. Cea mai recentă suna: „Citit în cruciş Milivoje Ilić fevrar întâi 1892”. A doua însemnare era de mâna unei femei: „Răscitit în cruce 28 august 862. Evangelina Isid, chivuţă”. A treia însemnare era mai bogată: „Recitit de două ori în cruce şi dinspre miazănoapte şi am dat de toate crucile sublocotenent Alexa Vujić la Dumnezeiasca Arătare 67”.

Neînţelegând nimic, i-am dus cartea unui prieten arhivar. După o primă vedere a cumpănit că este duplicatul unei scrieri timpurii aparţinând despotului Ştefan Lazarević (†1427).

În acea cărţulie se găsea, pe lângă poemul despotului *Iubire de slovă*, ceva ca un decalog. Manuscrisul se încheia cu o traducere din greacă.

— Dar ce se spune în acele însemnări?

El se amuză şi mă lămuri că există diverse moduri de a citi o carte. Unele sunt criptice. „Răscititul” sau cititul „cruciş” (uneori se zice şi „în stihuire”) sunt de soiul ăsta. O carte care arată ca oricare alta uneori poate ascunde un mesaj tainic care se desluşeşte printr-o răscitire în cruciş. Asta înseamnă că trebuie citit cuvântul din mijloc, din susul şi din josul paginii, apoi primul şi ultimul din rândul din mijloc al paginii. Aşa încât se obţine crucea. În felul acesta iniţiaţii pot parcurge foarte uşor o carte. Când faci o cruce cu ochii pe fiecare pagină, poţi obţine mesajul ei tainic, dacă scriitorul l-a pus în carte. Dacă l-a luat cu el în mormânt, trebuie căutat mai departe, până ce dai de un alt mesaj tainic într-o altă carte...

La aceste cuvinte cunoştinţa mea începu să râdă, iar eu cumpănii în sinea mea:

— O s-o fac eu, dacă tu nu vrei.

Am luat treaba în serios şi atunci ghemul a început să se deşire. Stăteam şi citeam cartea în cruce alegând vorbele. Am obţinut următorul text:

Cel cu mănuşi (preoţeşti) ştie că între visele oamenilor există Visul mai presus decât oricare altul de până acum şi încă de acum încolo şi care este încă visul cel de nevisat pe Pământ. Acest Proto-vis se numeşte „Al optulea pod”. Este un morman de pietre, câţiva buşteni prăvăliţi şi în preajmă un pârâu...

Cam atât se putea desluşi din prima parte a manuscrisului. Partea a doua (cea despre minereuri) venea cu următorul mesaj:

Nu pietrele şi buştenii ţin în aer Pământul, ci gravitaţia cerească. Ei plutesc în aer, şi poţi să-i mişti din loc, fără ca şi alţii să se prăvale. Pe sub pârâu poţi trece ca pe sub un pod. Acesta este de fapt „Al optulea pod" care leagă Cerul cu Pământul. Şi care a fost distrus demult, rămânând doar în visele oamenilor.

Mai încolo pârâul se deschide în cascadă, doar că şuvoiul cade în sus, către Cer şi stele. Pe această apă poţi trece ca pe un pod de la Cer la Pământ. Cine are un asemenea vis să întindă mâna, cu care să prindă apa din vis şi să o soarbă. Şi aşa va putea coborî. Se va putea întoarce din Cer pe Pământ.

În fine, traducerea în greacă la o citire „în cruce" se tâlcuia astfel:

Puţini sunt aceia cărora le e dat să viseze Visul viselor, Visul mai presus de vise, dar nu înainte de a li se da un semn.

Zile şi săptămâni după aceea nu mi-au mai ieşit din cap acele tainice însemnări. Nu mai visasem niciodată „Visul mai presus de vise" descris în carte şi scris în stele, dar îmi închipuiam că l-aş putea visa. În schimb am visat de două ori acelaşi parc de după un portic din fier forjat unde pe o bancă albă stătea o fată cheală parfumată cu Black Bvlgari unisex.

„Aşadar, nimic până acum", am cumpănit eu.

Şi totuşi am început să trăiesc cu luare-aminte, urmărind dacă nu cumva se arată vreun semn care să mă înştiinţeze de venirea Visului. Ori dacă mi se arată printr-un gest sau atitudine care să mă prevină asupra Visului. Într-o zi am trecut pe la cârciuma „Trei pălării". Mi-am ales locul preferat de lângă fereastra care dă înspre caldarâmul Skadarlijei, mi-am scos pipa şi lingura de aur aşezându-le lângă farfurie. Am comandat fasole cu costiţă şi salată dreasă cu ceai. Şi m-am uitat instinctiv pe fereastra cârciumii. La fel de instinctiv, m-am simţit de parcă nu mai eram la Belgrad şi că mâncam din fasolea aia undeva la Šabac. Mă holbam pe fereastră şi puteam să jur că prin perdeluţă văd piaţa din faţa bisericii. De câte ori am privit prin geam, am văzut acelaşi lucru – nici pomeneală de Skadarlija, unde mă aflam, de caldarâmul ei, ci de minunăţia de piaţă din faţa bisericii din Šabac scăldată în soare. Când totul s-a aşezat la loc, m-am ridicat, am ieşit şi am coborât panta caldarâmului îndreptându-mă spre casă. Seara, când să mă culc, m-am gândit la întâmplare şi am ascultat cum bătăile ceasului de pe perete rămân în urma bătăilor inimii mele.

— Aici se vede treaba că e un drăcuşor la mijloc – m-am gândit a doua zi dimineaţă – trebuie să iau în mâinile mele chestiunea. M-am urcat în maşină şi-am pornit spre Šabac. În cârciuma din piaţă am cerut la prânz fasole cu costiţă şi salată dreasă cu ceai. Am scos lingura de aur şi am început să înfulec. În timpul mesei am aruncat o privire pe fereastră şi am înlemnit. Afară, unde trebuia să fie piaţa din Šabac, curgea o apă, iar în locul bisericii era un pod. Se vedea bine podul. Mi-era cunoscut de undeva. Iar în preajma lui, firesc, semne de circulaţie. Numai că, semnele acelea nu erau în sârbă, ci în germană. Şi atunci brusc m-am luminat.

— E cel de la Heidelberg! Aici am trăit o vreme la studii!

Nici în ziua de azi nu mai ştiu cum am ajuns de la Šabac acasă, la Belgrad şi cum şi când m-am hotărât să plec la Heidelberg. Pe atunci avioanele zburau, nu era ca acum, când ţi se răspunde de câte ori întrebi: „ce mai faci?" că e o întrebare deplasată. Dacă nu ţi-o trântesc în faţă:

— Azi mai bine decât mâine!

♌

La Heidelberg aveam o prietenă şi am căutat-o. Am stabilit o întâlnire la cârciuma „La pod”.

Am ajuns cu mult mai devreme, ea avea să mi se alăture abia după cină. M-am aşezat lângă faimoasa fereastră prin care nu mai ştiu care profesor universitar de la Heidelberg, pare-mi-se un rus, Cijevski, îl văzuse pe diavol. Îl vedea neîncetat prin aceeaşi fereastră, atenţionându-şi colegii din preajma sa, numai că ei nu l-au văzut niciodată pe diavol în fereastră. Am scos pipa, lingura de aur şi am deschis meniul. Am aprins pipa, a clinchenit ca un clopoţel ineluşul cu rubin.

— Parcă-s la o cursă de cai, mi-am zis. Şi numai ce-am început să aleg calul pe care să pariez. Nu mă hotărâm dacă să încep cu linte la terină, care aici se găteşte excelent. Dar eu evident am ales tot fasole cu costiţă şi salată dreasă cu ceai. De-aia şi venisem. Cinam în tihnă şi priveam pe fereastră. Doar că afară se vedea mai departe podul de piatră din Heidelberg iar eu înţelegeam că o zbârcisem.

— Acum ce-o mai fi şi cu minunea asta pe dos? îmi ziceam eu. Geaba am bătut drumul până la Heidelberg. M-a scos cam scump fasolea asta.

Atunci în fereastră în locul diavolului numai ce apăru prietena mea care se aşează lângă mine gâfâind, cu un dram de zâmbet pe buze şi cu o pală de vânt în lacrimi. De gât îi atârna un superb ceas de buzunar bărbătesc.

— Frumos ceas, i-am zis.

— Îl vrei? întrebă ea, deschise capacul şi-şi pudră nasul. Era o pudrieră care semăna c-un ceas.

— E frumos inelul din pipa ta, mai adăugă ea.

— Îl vrei?

— Nu. Dacă ai fi avut de gând să mi-l dăruieşti, nu ai fi aşteptat să-ţi spun eu ceea ce am zis.

M-a sărutat cu buze mirosind a fum, am cerut câte o bere şi i-am zis păsul cu ferestrele. Dar am trecut sub tăcere cartea. Şi după ce i-am desenat tot drumul meu de la bijutier la Skadarlija, de la Skadarlija la Šabac, de la Šabac la Heidelberg, am constatat:

— Toate întâmplările cu ferestrele n-au nicio noimă.

Ea chicoti şi zise:

— Toate cele întâmplate ţie se explică pur şi simplu prin *Serbische Bohnensuppe.* Haide să luăm aminte la teologie. Diavolul e trecutul şi, evident, prezentul omenirii. Doar în viitor nu dai de el. Acolo e doar Dumnezeu. În viitor diavolul e purtat de om, pas cu pas. Dacă prin acea fereastră l-ai putea vedea pe diavol, oare de ce în anume împrejurări nu s-ar putea vedea chiar şi viitorul? Eu cred că prin acele ferestre de care pomeneşti tu-ţi vezi viitorul. Iar dacă e să vorbim de noimă, tu chiar eşti atât de prost să-ţi închipui că viitorul tău ar putea avea vreo noimă? Mai bine haide de-aici…

În noaptea aceea, culcat lângă prietena mea, am visat iarăşi parcul de după porticurile din fier forjat unde pe acea bancă albă se afla fata chealã mirosind a parfum unisex Black Bvlgari.

A doua zi, în vreme ce prietena mea era la serviciu, m-am preumblat prin Heidelberg, aşteptând vremea ca să iau trenul de întoarcere acasă. Am urcat până la castel, apoi am coborât ca să iau prânzul la cârciuma „La pod”.

Şi atunci s-a petrecut ceva ca o minune. Mi-am amintit că atât la Belgrad cât şi la Šabac la masa de prânz am cerut fasole, iar nu la cină. Aşa că am cerut iarăşi fasole cu costiţă şi salată dreasă cu ceai. Înadins, la fel ca la începutul drumului, ca la „Trei pălării”. De cum am început să înfulec, din fereastră a dispărut podul, s-a pierdut râul, am simţit că fasolea din gura mea nu se mai numeşte *Serbische Bohnensuppe*, ci *„la faseole”,* că nu mănânc la Heidelberg, ci undeva în Franţa. Prin fereastră se vedea limpede parcul de după porticurile din fier forjat dat cu bronz. Şi unde mai pui că, în trezie, dacă se poate numi aşa, am recunoscut imediat parcul şi unde se afla el. Era parcul Monceau din arondismentul XVIII din Paris.

N-am mai avut timp să-mi salut prietena, căci cum puteam şti ritmul în care bătea acel timp în hrana ce alimentează combustia viitorului? De aceea m-am grăbit. Şi de aceea am trecut pe la magazinul cu figurine de cristal, de unde am cumpărat un leu din sticlă cu ochi verzi, un indian cu pene în păr, un bivol transparent şi doi Eroşi înaripaţi. Aflate toate într-o punguţă de iută şi pe care am lăsat-o în apartamentul prietenei mele. Dacă figurinele erau dispuse în ordinea corectă, sticlăriile îi puteau transmite un mesaj de dragoste în limba ei: *Liebe.*

♌

O zi mai târziu mă aflam la Paris în arondismentul XVIII, unde am închiriat o cameră tapetată în albastru cu trandafiri aurii. După ce m-am instalat, am dat fuga până în parcul Monceau aflat în preajmă, numai că în ziua aceea era închis. Trebuia să mai vin o dată. N-am căzut în greşeala ca în bistroul din apropiere să cer fasole la cină, ci la masa de prânz de a doua zi. Stăteam la Paris lângă parcul Monceau, mâncam cu lingura de aur, moştenire de familie, fasole şi salată dreasă cu ceai şi mă uitam înfrigurat pe fereastră. Dar acolo se afla în continuare pomenitul parc, iar de jur-împrejur se întindea scăldat în soare arondismentul XVIII din Paris. Şi abia când în sfârşit am intrat în parc şi am luat-o pe aleea principală, am priceput brusc că de fapt acţiunea mea luase o întorsătură nedemnă. În parcul Monceau nu s-a întâmplat nimic. Nici atunci, nici în ziua următoare. Absolut nimic din ce-ar fi putut aduce a semn, a înştiinţare ori indiciu, sau măcar a avertisment despre „Visul mai presus de vise”. Câteva zile am stat în cârciuma din preajmă şi am comandat fasole şi salată dreasă cu ceai, şi încă multe altele care se găseau în meniu. Nimic n-a ajutat. Prin fereastra cârciumii se vedea aidoma realităţii de după fereastră, adică acelaşi parc.

Descurajat şi fără un ban, mi-am vândut lingura de aur moştenire de familie, am intrat în blestemăţia aia de parc şi m-am aşezat pe o bancă albă neştiind încotro s-o mai iau. Drumul meu se sfârşea într-o fundătură. Totul părea a fi o aberaţie. Mi-am sprijinit coatele de genunchi, mi-am lipit palmele în dreptul feţei a rugă şi mi-am vârât arătătoarele în nas. Toate astea să mi se fi năzărit?

RAC

Personajele

UN TÂNĂR FOARTE FRUMOS care în timpul conversaţiei scoate pipa şi o aprinde. În pipă se găseşte un inel de damă cu rubin. UN DOMN ÎN VÂRSTĂ care are barba pieptănată în formă de seceră şi părul cărunt de nuanţa clarului de lună. Are discrete ciupituri de vărsat.

O DOMNIŞOARĂ cheală, mirosind a Black Bvlgari unisex.

(Acţiunea se petrece în parcul Monceau şi la hotelul din apropiere. Pe banca albă din parc se află un tânăr foarte frumos. Îşi sprijină coatele pe genunchi, îşi lipeşte palmele în dreptul feţei a rugă şi-şi vâră arătătoarele în nas. Apar domnişoara şi domnul în vârstă, îl zăresc, îşi şoptesc ceva în mers, apoi se întorc, domnul în vârstă îşi scoate pălăria, apoi cei doi se aşează lângă tânăr.)

DOMNIŞOARA: Vă rog să-mi permiteţi să fac prezentările. Domnul este un scriitor străin, nu înţelege deloc franceza, eu sunt translatorul său. De altfel…

TÂNĂRUL FOARTE FRUMOS: De altfel?

DOMNIŞOARA *(jenată*): De altfel, vă pot spune absolut confidenţial, lumea vorbeşte că el ar scrie romanele altora. Eu însă nu cred. Eu cred în el. Domnul face multe pentru mine, altfel m-aş pierde în lumea asta unde toate zboară deja dinainte. Şi eu, care uneori vreau să revin. Domnul ar dori să vă adreseze o rugăminte.

TÂNĂRUL FOARTE FRUMOS: Da?

DOMNIŞOARA: Ah, n-aţi înţeles! Domnul şi cu mine nu suntem amanţi.

TÂNĂRUL FOARTE FRUMOS: Nu?

DOMNIŞOARA: Nu! Între noi există ceva aidoma fluxului şi refluxului adică o atracţie reciprocă, nimic mai mult. Cu fiecare flux se şterge iute şi refluxul. Aici este toată chestia. Ce zodie sunteţi?

TÂNĂRUL FOARTE FRUMOS: Leu.

DOMNIŞOARA: Nu sunteţi din povestea noastră, dar ne-aţi putea ajuta.

TÂNĂRUL FOARTE FRUMOS: Unde?

DOMNIŞOARA: Nu-i asta problema. Problema e cum.

TÂNĂRUL FOARTE FRUMOS: Aşa? Dar ce zodie sunteţi?

DOMNIŞOARA: Rac.

TÂNĂRUL FOARTE FRUMOS: *Cancer. Restagnare Alfa. 09h, valoare limită 7h55m – 9h20m, declinare delta, valoare medie 20. Semnul apei pure. Al patrulea semn zodiacal din prima lună de vară, mai exact din 21 iunie până în 22 iulie. Este guvernat de Lună. Asta înseamnă că sunteţi semn de apă, feminin, pasiv şi cardinal. Planta favorită este nufărul. Constelaţia zodiacală se află la nord de Ecuatorul ceresc… Şi are următorul mesaj: „Pom roditor şi livadă domnească, rădăcină şi tulpină fecioreasc*ă. *Precum laţul împletit de mâinile ei, la fel şi ochii ei aruncă anume mreje în calea tinerilor. Dar pământ eşti, iar nu apă şi vin zurliu…*".

DOMNUL ÎN VÂRSTĂ *(aplaudă):* Bravo!

(Îi tot şopteşte domnişoarei la ureche, apoi ea în urechea tânărului foarte frumos, căruia îi şopteşte traducerea.)

TÂNĂRUL FOARTE FRUMOS: Eu pe dumneata şi dumneata pe el? Şi încă

în acelaşi timp? Nu.

(Domnişoara primeşte un alt mesaj şoptit, pe care i-l şopteşte tânărului.)

TÂNĂRUL FOARTE FRUMOS: El pe dumneata, şi apoi dumneata pe mine? Nuuu.

DOMNIŞOARA (*Primeşte următorul mesaj şoptit la care răspunde cu voce tare domnului mai în vârstă):* Nici nu poate fi vorba!

(Domnul în vârstă îi şopteşte iarăşi ceva, ea vrea să-i şoptească la ureche traducerea frumosului tânăr, dar acesta o împiedică.)

TÂNĂRUL FOARTE FRUMOS: Ştiu, deja ştiu. Eu pe dumneata şi el pe mine. Sau eu cu dumneata şi cu el! Nici nu poate fi vorba!

DOMNIŞOARA (*Un alt mesaj şoptit tradus de domnişoară*): Domnul propune: eu pe el, iar el pe dumneata.

TÂNĂRUL FOARTE FRUMOS: Dar cum ar fi cu el şi cu dumneata şi cu mine?

DOMNIŞOARA (*Traduce înfiorată. Domnul în vârstă aplaudă şi-i şopteşte răspunsul, pe care domnişoara îl traduce)*: Domnişorul mai are vreo combinaţie?

TÂNĂRUL FOARTE FRUMOS: Are.

DOMNIŞOARA: Care?

TÂNĂRUL FOARTE FRUMOS: Ca să primiţi de la mine drept recompensă pentru truda dumneavoastră pe lângă acest domn un mic dar. Vă voi da acest inel din pipa mea.

DOMNIŞOARA: Inel? Pentru mine... Simt ce trebuie să fac!

(Tânărul îi pune inelul pe deget şi îi şopteşte ceva la ureche. Tulburată, ea se ridică încet de pe bancă şi se îndreaptă către aleea de ieşire din parc. Pe bancă rămân doar domnul în vârstă şi tânărul foarte frumos. Scurt moment de incertitudine. Se ridică şi tânărul care, în semn de salut îşi scoate pălăria. O ajunge din urmă pe domnişoara, o ia de braţ şi pleacă împreună lăsându-l singur pe bancă pe domnul în vârstă.

Ceva mai târziu în budoarul cu pereţi albaştri cu auriu, scenă de amor după care amândoi cad în somn. Ea se trezeşte şi-şi povesteşte visul.)

DOMNIŞOARA: *Am visat pietre şi buşteni zburând prin aer pe care însă le puteai atinge de jos, iar pe sub pârâu puteai trece ca pe sub pod. Ceva mai încolo pârâul se făcea o cădere de apă, doar că această cascadă cădea în sus, spre cer şi stele. Din vis am întins mâna, am luat din apa pârâului şi din albia lui mi-am ostoit setea...*

SCORPION
ŞI
VĂRSĂTOR

SCORPION

În vremuri cu zile binecuvântate de Dumnezeu şi milosârdie, în vremea

iubitorilor şi dreptmăritorilor întru Hristos, a nedomoliţilor despoţi Ştefan şi Grgur, în luna lui cireşar, la Zvižd, unde noaptea se aude Dunărea, iar luna nu se vede niciodată, a fost prins asupra faptului plutaşul Prohor Gomac, care îşi fudulise mădularul cu un inel pecetluit cu litera G, cum o batjocorea pe fiica lui Čeljadin Avranezović. Drept pedeapsă i-au căptuşit nasul cu acelaşi inel, asta ca să nu mai înspăimânte femeile. Îi luară ceacşirii şi cuţitul de vânătoare cu plăsele din picior de iepure şi-l alungară din sat despuiat până la piele.

♏

— De câte ori ai fost cu el? o întrebă după tatăl grijuliu. Fiica lui Čeljadin Avranezović, Filipa căreia Gomac îi fusese primul şi ultimul, aşa cum credea, minţea că doar o singură dată. Ci a fost de două ori.

Prima oară, Prohor o întrebase în trecere:

— Ştii să mulgi capra?

— Ştiu, zisese semeaţă Filipa.

— Şi-ai muls şi ţapi?

La care Filipa coborâse privirea încuviinţând din cap.

— Dar pe om încă nu, ai?

Filipa tăgăduise răsucindu-şi capul.

— Dar pe mine m-ai mulge? întrebase Gomac, iar ea îl mulsese până ce-i dăduse laptele.

— Asta ce-i? întrebase ea.

— Sămânţă.

— Dar unde ţi-e arătura?

— Tu eşti arătura. Femeia e arătura. Femeia e sânge şi lapte. Vrajbă între sânge şi lapte. Neamestecate. Doar sămânţa bărbatului le mai potoleşte şi le amestecă. O să-ţi arăt cum.

Atunci Gomac îşi trăsese pe mădular grozăvenia de inel cu pecete şi o dezvirginase…

Astfel a fost prima oară. A doua oară i-au prins şi i-au despărţit. De atunci Filipa, seară de seară, în loc să mănânce, vărsa lacrimi după drăguţul ei. Mai întâi a plâns în ulceaua cu ciorbă de peşte, a doua zi în strachina cu făsui gros, apoi în papara cu ceapă şi în fine în blidul cu găluşti. Până într-o seară când şi-a şters lacrimile cu pletele, şi, înfulecând din mâncărica de urzicuţe cu carne de oaie, hotărî să-i scrie drăguţului ei. Filipa avea atâţia ani câte degete la mâini şi la un picior, încă visa că suge de la mamă-sa, care în trezie era demult răposată. Era frumoasă ca un ou încondeiat şi fără de carte, dar auzise în cântările bunicii ei cum că prinţi şi prinţese, şi oricum şcoliţi, uneori tineri îndrăgostiţi, îşi scriu uneori scrisori. „Primesc carte de la tine”, cum se zice în popor. Gândind la asta tot mai des în aşternut, înainte să adoarmă, Filipa fu trezită într-o noapte de Sfânta Vineri venită de la mănăstirea Dalš şi dintr-o ditamai cărţoaie o învăţă într-o singură noapte pe Filipa să citească. Şi înainte de trezie îi făgădui că într-una din nopţi o s-o înveţe să şi scrie.

Nevenindu-i să creadă în bucuria ei, Filipa alergă a doua zi de dimineaţă la mănăstire, şi acolo n-o slăbi pe călugăriţa care slujea la grămăticie, până ce aceasta n-o duse într-o chilie din conacul mănăstirii. Acolo avu în faţa

ochilor instrumente de scris, condeie, cuţite, cerneală, hârtie scrisă şi nescrisă. Toate anume rânduite în tinda chiliei unde un diacon copist de la Muntele Sfânt scria cărţi. Şi atunci, în tindă, se petrecu ceva straşnic, deopotrivă minunat şi îngrozitor.

Spre marea uimire, nu se ştie a cui mai mare, a călugăriţei ori a înseşi Filipei Avranezović, Filipa citi limpede din manuscris următoarea propoziţie: „Că nu-i femeie pe lumea asta în cădenia întunecimii, nici a împărtăşirii smernicului cu nesmernică”.

De cum pricepu că poate citi, Filipa stărui ca vrăjită şi tăbărî pe spunerea primilor îndrăgostiţi, a lui Adam şi Eva, nemaiputându-se opri din citit până ce nu află sfârşitul istorioarei. Înfricoşată, o podidi plânsul, iar călugăriţa o linişti şi o însoţi până acasă.

De atunci Filipa se ruga în fiecare seară ca Sfânta Vineri să-i apară iarăşi în vis şi s-o înveţe scrierea. Dar Sfânta Vineri nu venea. Fata o căută pe călugăriţa din Dalš şi o întrebă:

— Tare mult as vrea să învăţ a scrie. Oare de ce Sfânta Vineri nu mi s-o mai arăta în vis?

— Toţi suntem sluga păcatului, aşa că n-avem cum şti, o încredinţă călugăriţa. Sfânta Vineri vede viitorul, dar noi nu-l vedem.

Aşa că Filipa rămase şi mai departe, noaptea în aşternut, cu gândul la scrierea misivei către drăguţul ei cel prigonit. Care misivă era despre Adam şi Eva, adică despre Filipa şi despre mândreţea ei de iubit care, aşijderea neabeţedat, hălăduia tot cu belciugul în nas.

„*Domnul ne-a plăsmuit împreunaţi într-o singură făptură* – scria ea în gând din aşternutul ei. *Ne-a creat ca o singură făptură, după care, ca să nu simţim însingurarea, ne-a despicat. Şi atunci s-a nimerit şarpele care s-a pus a ne iscodi. Ne-am plâns de el lui Dumnezeu, care a zis:*

«Satana o să dea socoteală pentru ceea ce face, iar voi să luaţi aminte la ceea ce o să faceţi». Pe atunci încă nu se ştia cine ce sex are. Nu se ştia cine eşti tu, cine sunt eu, adică pe atunci nu se deosebea cine e Adam, şi cine e Eva, care dintre noi e parte bărbătească, şi care e parte femeiască. Atunci ne-a ademenit Satana să gustăm din măr, din rodul copacului cunoaşterii binelui şi răului. Care dintre noi doi a muşcat primul din măr şi i-a deschis o gaură a ajuns Eva, adică eu, iar care a muşcat după aceea, înghiţind seminţele mărului, a ajuns Adam, adică tu, dragostea mea. Oare om fi despărţiţi pe vecie?...”

— Nicidecum! exclamă din uşă Preljub Avranezović[1], fiul lui Čeljadin Avranezović şi fratele Filipei, abia întors din război şi parcă auzindu-i gândul soră-sii. Sosirea lui neaşteptată îi cam speriase pe Filipa şi pe tată. Trecuse un an şi jumătate de când Preljub plecase la război cu simbrie taman în Vlaşca şi acum se întorcea rănit, aşa cum nu l-au petrecut ei pentru război. Se întorcea căsăpit din Ardeal, că tatăl şi soră-sa nu mai ştiau dacă s-a întors vampir ori om viu. Privindu-l năuci, îi fierbeau ceai de păducel, iar Mrs[2] (aşa cum îi ziceau monahii din mănăstire, fiindcă nu postea niciodată) şedea sub poliţa cu ulcele, dogorind, uscat ca iasca şi cu ochi piezişi. Şedea şi asculta focul din vatră. Se credea că Mrs înţelege ce spune focul. Aşa cum unii

[1] Preljub – adulter, în limba sârbă. (N. Tr.)

[2] Mrs – de frupt, în limba sârbă. (N. Tr.)

împrăştie duhoare, el împrăştia frică. Deodată, Mrs scoase din gură un şuierat de cinci arşini şi zise:

— Acum ce-aţi binevoi, să vă povestesc un vis, ai? Drept e că în vreme de război nu-s nimerite visele. Visezi în desfătare, da' până te întorci ţi s-a dus capul, că nu-i de luat, nu-i de lăsat, adio trezire. Că noi în luptă, chit că mâncăm de prânz ori de seară, nu ne oprim din măcel. Că eu mai degrabă nu închid un ochi în bătălii, ci plutesc în visele altora. Într-unul din vise, cine-o mai şti în al căruia, mi-a apărut odaia asta a noastră, cu vatra asta, că m-am şi mirat de unde până unde în visul altuia taman în Vlaşca, casa noastră cu vatra noastră. Şi ce mi-a mai plăcut, ca tocmai mie, acolo, la faţa locului, să mi se înmâneze o scrisoare verde tivită cu fir roşu. Şi ce credeţi, zice-se că păstra o taină mare. O înghesui în blidar printre oale şi tingiri şi numai ce tresar din visul ăluia. Aflat în trezie, îmi amintesc că am uitat scrisoarea în vis. Dar cum era visul altuia, încep să-mi fac griji dacă o să mă mai pot strecura iarăşi în el. Cum să mai dai şi de scrisoarea din el, dacă e visul altuia? Îmi aminteam că era un vis sărat ca apa mării, aşa că, iute, iute, înainte să mă dezmeticesc mă scufund în visul ăluia cu limba scoasă şi dau de blidarul cu oale şi tingiri de unde iau scrisoarea verde. De acolo de unde o lăsasem. Rup sigiliul, deşir firul şi din scrisoare cade o taină mare. O citesc – şi îmi dau seama nu numai că nu e visul meu, ci că altcineva citeşte în vis, pentru că aşa cum bine ştiţi, de citit nu ştiu. În scrisoare stătea scris că voievodul din turnul Golubač, kir Jeremija, are deasupra patului sticla oglinzii, în colţ icoana Sfintei Parascheva, iar sub podea o comoară ascunsă. Dacă te aşezi în aşa fel încât oglinda să prindă icoana Sfintei Parascheva, eşti pe locul cel bun. Sub preşul de sub picioare vei simţi chepengul dedesubtul căruia este oala cu ducaţi… Dar chestia nu e să-i iei ori să-i laşi. Comoara se ia după ce mai întâi e dovedit voievodul Jeremija. Care voievod e şiret precum isopul, iarba cea mai înţeleaptă. Nici ugrii, nici sârbii, nici turcii nu ştiu ce gândeşte el. Norodul însă ştie că el are o strachină galbenă de lut din care mănâncă de prânz şi de seară şi care dă pe dinafară dacă se umple cu ciorbă otrăvită. Aşa că nici vorbă de parte bărbătească care să-i vină de hac…

La vorbele astea fratele întoarse ochii spre Filipa şi adăugă:

— Dar atenţie, dacă-i soi de femeie ştiutoare, nu e chiar aşa greu, dacă se are în vedere că lui Jeremija îi cam place să ia pe veresie câte o bucăţică fragedă, că se tot nimereşte câte-o femeiuşcă frumuşică în preajma aşternutului, că e lenjerească ori croitorească… Ştiu asta pentru că m-am tocmit slugă la Jeremija ca să-i fiu de folos. Mărul pe care îl ochesc dimineaţa pot să-l nimeresc cu piatra la miezul nopţii. Şi o să vă slujesc pe amândoi. Ai grijă, Filipa, îţi spun toate astea pentru binele tău!

La care de frică Filipa rupse firul de şiţă din mână. Iar fratele apropiindu-se îi şopti:

— Eu ştiu şi ceea ce nu visezi, Filipa. Văd prin şapte bezne. În ţara asta noi apărăm doi despoţi învrăjbiţi, şi poţi să-ţi pui capul că tot nu afli care sunt oamenii celor doi sultani turci împotriva cărora te lupţi. Unii zic că sunt ai ăstuia, ai sultanului Musa, iar alţii că-s ai celuilalt, ai sultanului Soliman. Şi tu stai şi vezi cărei hoarde să-i faci bucuria. Pe de altă parte ugrii pândesc cum să treacă apa. Îi aduce foamea din Vlaşca. Vasăzică vine armata, şi mai degrabă ascunzi focul în cânepă decât femeia de armată. Şi doar ştii ce-or să-ţi facă. Că e musai să faci şi ceea ce nu poţi. Acu' tu alege. Vrei cu ei, care-s aici într-o zi-două, cel mult un an, fiindcă ugrii zidesc deja cetate Sfântului

Vladislav pe partea asta a Dunării. Ori dacă nu, atunci în cerdacul din Golubač al domnului Jeremija, în aşternut de mătase. Restul te învăţ eu. Cam ce m-a învăţat pe mine vraciul harap să-i fac Jaškurei…

După care Mrs Avranezović îşi încuie sora Filipa într-o odăiţă şi zise:

— Sora mea, nevasta mea, două zile şi-o noapte să nu pui nimic în gură. După aia o să pricepi totul. Iar până atunci distrează-te.

Apoi îi întinse o coliviuţă din papură ca pentru greieri. Într-adevăr înăuntru era un greiere. Dar Filipa mai dădu de încă trei dăruleţe cu care fratele voia să o bucure. Un bureţel galben de şters sudoarea, o lufă arămie de îndepărtat lacrima şi o cărţulie umplută cu o scriere apăsată în diverse culori. Copertele erau din carapace de ţestoasă albă.

„De bună seamă că-s de furat”, gândi Filipa podidind-o plânsul, şi auzi cum într-un glas se porni să bocească şi greierul din colivie, apoi ea îşi şterse lacrimile cu lufa, se întinse în pat şi luă cartea s-o citească. Buchisea cu voce tare:

Domnul zideşte primăvara şi vara,
cântă psalmistul lucrarea,
în frumuseţi cu nemiluita,
în păsăret în zbor iute şi vesel,
peste crestele munţilor,
peste întinderea crângurilor,
şi lăţimea câmpurilor,
în văzduh pâlpâitor
în splendoarea glasurilor
în dărnicia pământului
în mireasma florilor, a ierburilor,
iar în redeşteptarea
voioşiei sale, omul cui să i se
destăinuie cu umilinţă?...

Afară domnea o beznă groasă că-ţi puteai muşca degetul, greierele psalmodia în colivia sa, iar Filipa citea neputându-se dezlipi de carte, ca fermecată. Îi pria sunetul fiecărui cuvânt din scoica urechii. O frică din trupul ei şi o alta din suflet se uitau la ea că nu cuteza să se oprească din buchisit. Se temea că dacă se opreşte din citit după aceea n-o să mai ştie unde a rămas, că n-o să-şi mai afle vocea dacă se opinteşte. Aşa că, amânând la nesfârşit şi tot trăgând nădejdea că o ajunge la sfârşit, Filipa se pişă în pat înainte să termine de citit…

În cea de-a treia dimineaţă Mrs Avranezović îi aduse surorii sale Filipa palidă de nesomn şi nemâncare un crin alb şi un scorpion într-un vas de sticlă.

Şi îi povesti:

— Eşti născută în luna de mijloc a toamnei, în al optulea semn zodiacal, care este Scorpionul unde Marte, zeul războiului, este ca la curtea lui. Aici el domneşte. Scorpionul este un semn de apă, feminin. Soarele trece prin zodia ta între 23 octombrie şi 21 noiembrie. Steaua tutelară a constelaţiei tale este Kiffa Borealis (Beta Vega), adică „scara diavolului”. Ai văzut semnul Scorpionului gravat pe un sigiliu de lemn aidoma celui de prescură… Iar

mesajul semnului tău zodiacal este următorul: „El se îmbracă în lumină ca în straiele sale, dar să ne îmbrace şi pe noi! Cine o află să o înşface şi să o împrăştie”.

Uite acum un scorpion viu. Închipuieşte-ţi că el e voievodul Jeremija. Şi că buzele lui îs sticla asta. Şi acum sărută-l.

Şi atunci Mrs Avranezović răsuci pe braţ pletele soră-sii şi o împinse să scuipe în vasul de sticlă cu scorpionul. După câteva clipe de la acel scuipat al Filipei scorpionul crăpă.

— Aici stă puterea ta – îi zise fratele Filipei îngrozite acum de la nemâncare ai saliva otrăvită. Şi otrăvită o să rămână până la prima sorbitură de apă sau vin. Iar puterea asta a ta ţi-o poţi recăpăta ori de câte ori doreşti. O să te trimit la turnul din Golubač, să ceri să fii primită ca lenjereasă pentru aşternuturile voievodului, eşti frumoasă, o să te placă. Şi doar ştii şi singură, un zâmbet de femeie prost ascuns face mai mult decât unul prost văzut. Aşa că vezi şi tu cum te tocmeşti. Cu siguranţă vei fi primită. Vezi să nu pui nimic în gură două zile şi o noapte şi când după aia o să-l săruţi pe voievodul Jeremija o să crape şi el ca scorpionul ăsta. Mai departe ţi-e limpede. Totul e ca-n vis. Şi ai grijă la ce spun grecii, cel mai important lucru în viaţă e moartea…

VĂRSĂTOR

În dimineaţa din ajunul praznicului Sfântului Ilie, monahii de la mănăstirea Dalš aflară un tânăr despuiat, frumos şi plin de sânge care zăcea leşinat în faţa conacului mănăstiresc. Îl spălară cu rachiu, văzură că are nasul ca un rât de godac de care era prins un belciug şi astfel pricepură că era dintre aceia care aţin calea femeii altuia.

Îi dădură o cămaşă şi-l lăsară să înnopteze în sălaş, iar dimineaţa un monah athonit îl sfătui să nu încerce a-şi scoate singur belciugul. Altfel se duce şi nasul… Tânărul privea uluit în sus la zâmbetul monahului doldora de dinţi verzi, roşii, albaştri, fiindcă pisarul ronţăia necugetat plaivazul cu care împodobea vinietele.

— Mergi pe firul Dunării până ce-o să dai de prima cişmea – zise monahul – şi lângă cişmea este o fierărie cu un potcovar care unuia ca tine ştie să-i scoată belciugul, şi care nu-ţi rupe nasul. Odată treaba încheiată, o să-ţi laşi mustaţă şi n-o să se mai vadă că eşti scociorât. Şi acum cu Dumnezeu înainte şi pe viitor cu mintea-n cizme.

— Cum adică-n cizme? se pomeni flăcăul cam înciudat, chit că nu avea cizme şi brusc amuţi fiindcă îl dureau vorbele alea.

Dar monahul i-o tăie:

— Marş potaie, aici te-ai şters pe bot de acoperiş, de sălaş…

La un hăulit în susul Dunării înspre cetatea Golubač exista un izvor de apă caldă. Pentru sufletul cuiva, aici fusese ridicată o cişmea. Pipa era turnată în aramă sub forma unui mădular bărbătesc care arunca în sus bule de apă caldă. Vârful aurit era lustruit de atingerea atâtor labii, lucea cişmeaua umedă în soare. Iar noaptea, când nu era lună plină, poposeau femei la cişmea şi primeau apă caldă înlăuntrul lor ca pe un leac, nu pe gură, aşa cum o primeau bărbaţii. Fiindcă femeia nu e însetată ca tot omul într-un singur fel, ci în două. La fierăria din preajma acelui izvor se nimeri într-o bună

dimineaţă un tânăr cu belciug în nas care îşi umezi faţa şi se adăpă la cişmea. Noaptea se duse în pădure, îşi sprijini spatele de un copac pe care îl cuprinse cu braţele pe dinapoi, apoi îşi aţinti privirea la stele. Aşa îşi scoase din el puterea răului şi durerea.

Până în iarnă îi crescură negre mustăţi stufoase cu care îşi putea scărmăna nasul mişcându-le la stânga şi la dreapta. Era iarăşi frumos ca mai înainte, dar fără un sfanţ. În mahalaua din Golubač a înnoptat în podul unuia într-o covată veche de lemn, o albie pentru frământat pâinea. Cum stătea el culcuşit, asculta cum afară, în ger, merele rămase pe crengi ţipau şi crăpau în noapte. Într-o seară se trezi simţind prin clarul îngheţat al lunii de pe faţă zâmbetul cuiva. Deschise ochii şi zări în colţ un om rezemat de horn.

— Cum îţi zice? îl întrebă necunoscutul.

— Prohor, i-o întoarse tânărul şi abia atunci se înfioră, dar necunoscutul îi făcu semn să-şi vadă de somn. Şi începu să bâiguie ceva, deşi Prohor în moţăiala lui abia auzea, chit că vorbele alea îl priveau direct pe el:

Eşti născut în a doua lună a iernii, în al unsprezecelea semn zodiacal, care este Vărsătorul. Are constelaţia aproape de Ecuatorul ceresc. Este guvernat de planeta Uranus şi inelul lui îţi va lăsa urme. Soarele trece prin zodia ta între 20 ianuarie şi 18 februarie. Dacă treci de 25 de ani, vei cunoaşte faima, dar nu imediat, fiindcă vouă, celor născuţi în Vărsător, semn de aer, masculin şi activ, faima vă este zăbavnică... De la apă să te aştepţi la tot binele ca şi la tot răul. Nu numai că norocul îţi vine de la o apă încleştată, ci şi moartea ţi se trage tot de la apă. Vei muri nevătămat şi culcat pe spate... Mesajul constelaţiei tale e limpede: Şi moartea şi viaţa îţi stau pe limbă. Şi ce mai dospesc! Una se cerne peste trupul tău, pe când cealaltă peste sufletul tău...

— Ştiu asta – zise Prohor cu răceală, se sculă, se îndreptă de şale lăsându-i locul cald din copaie necunoscutului. Acesta începu imediat să sforăie iar Prohor într-o clipită îl buzunări doar-doar o găsi un bănuţ. Dar nu găsi nimic şi gândi:

„Şi ăsta-i ca şi mine, şoarece de biserică”.

Dar după ce-l cotrobăi, gândi că pripăşitul putea fi o cătană liberată.

Însă de dimineaţă, când necunoscutul deschise ochii, se văzu că avea un ochi însemnat. Într-un ochi soarele, în celălalt luna, gândi Prohor, şi întrebă:

— Cum îţi zice?

— Mrs. Scurt şi clar.

Iar drept răsplată pentru culcuşul din copaie necunoscutul îl pofti la un prânzişor la hanul din apropiere.

— Pare să fie o cursă – gândi Prohor – te cheamă la cârciumă şi n-are un sfanţ.

Totuşi plecară, se ospătară frumuşel cu urechi de ied în rapiţă şi, când veni vremea să facă plata, Prohor se lăsă într-o rână către ieşire ca să-i fie mai uşor s-o şteargă. Dar la uşă îl ajunse pripăşitul, îi vârî mâna într-un buzunar şi spre mirarea tânărului scoase de acolo un bănuţ de argint. După ce plăti, Prohor îl întrebă:

— De unde până unde bănuţul de argint în buzunarul meu?

— Mi-am pus bănuţul de argint în buzunarul tău anume ca să mi-l păstrezi, fiindcă ştiam că o să mă buzunăreşti în somn.

— Şi de unde ai tu un bănuţ de argint?

— Am vândut ceva.

— Păi, ce poate să vândă o cătană liberată?

— Păi, pe unul ca tine.

— Cum adică, ăsta-i preţul meu?

— Pentru mine, nu, ci pentru voievodul Jeremija, care atât dă pentru unul ca tine. Iar eu fac tot ce-mi cere kir Jeremija.

— E chiar bine, gândi Prohor, care nu mai avea chef să doarmă prin poduri.

Astfel cătana îl petrecu pe Prohor până la cetatea Golubač. Mai întâi urcară nişte trepte înguste până la intrare. Dinăuntru se vedea târguşorul Golubač cu un donjon şi cu un turn la Dunăre prevăzut cu mortiere, şi încă patru turnuri pe uscat. Palatul voievodului Jeremija, stăpânul castelului, se oglindea în apă. Într-unul din turnuri, cel de lângă intrare, fu găzduit Prohor, într-o odaie cu o vatră largă acoperită cu un lăicer din lână de oaie. Un ditamai ligheanul se afla într-un colţ.

— O să ai două slujbe, una în timp de pace, şi o alta în vreme de război, îi zise omul care îl însoţise. În război, ca plutaş, vei fi pe apă, ca să aperi Golubačul, fiindcă de cealaltă parte a râului ugrii încarcă din greu tunurile pe nave, în caz că trebuie să lovească de pe apă cetatea. Când bubuie tunul, tremură creierul în cap şi peştele-n Dunăre. Iar în vremuri de pace tu va trebui ca dinainte să ai ştiinţă de tot ceea ce robotesc slugile în cetate pentru voievod. Că-s femei ori bărbaţi. De-s bărbaţi, ştii cum stă treaba. Te descurci. De-s femei, îţi spun să fii cu luare-aminte şi să le pui la încercare. Întâi, să nu aibă ceva otrăvuri la ele, ori arme, ori să pună alte alea în iatacul stăpânului. Căci acolo femeile au mare trecere, că tare-i mai place stăpânului să fie împresurat de lenjerese şi cusătorese. Asta-i nodul tău. În anii ăştia, odată cu oştile de pe Dunăre s-a lăsat şi cu o boală franţuzească dar şi cu vărsat de vânt, aşa că e musai să te culci cu orice slujnică înainte s-o laşi să intre în aşternutul voievodului şi să te încredinţezi ca nu cumva kir Jeremija să se pricopsească cu mai ştiu eu ce boală lumească. Asta fac în ziua de azi domnii de la palat. Ai priceput?

— Ba bine că nu, i-o întoarse Prohor cu o mutră buimacă. Dar de ce nu faci tu treburile astea pe lângă voievod? adăugă el, la care soldatul suflă în palmă, apoi mirosi. Privirea i se cam micşoră înainte să dea răspunsul:

— Am eu destule de făcut pe lângă voievod. Numai că-s cam pocit pentru asemenea treburi, stăpânul nu vrea să-şi îngrozească femeiuştile înainte să-i cadă lui la aşternut, fiindcă atunci, zice voievodul, le pute părul a lilieci. De aia a şi căutat un frumuşel fercheş ca tine ca mai întâi să le răstoarne el, iar ele să nu fie lehămesite şi să rămână îngrozite. Cineva care să nu le îngrozească. Că-s destui bărbaţi la Dunăre în care eu şi voievodul băgăm groaza…

Astfel şi-a luat slujba în primire Prohor. La început n-a avut cine ştie ce treabă. După ce şi-a ţesălat ţepii părului ca de mistreţ, s-a ivit o mândreţe de flăcău, cu un păr precum cununa de lauri, unde mai pui şi unul dintre cei mai buni plutaşi de pe Dunăre. Parcă i se deschiseseră ochii. Cu un ochi vedea adânc în sine, cu celălalt departe peste ape. Îi plăceau şi slujba şi viaţa la castel. Dobândi o anume voioşie, adunând în jurul său liota de barcagii, vâslaşi, plutaşi, marinari din Pont ori cârmaci. Curând află numele tuturor celor de pe râu care aveau bătături de la vâslă ori cârmă. Iar despre bărci ştia

până şi ce uitase diavolul. Toamna făcea rost de o anume culoare albastră cu care stropea trunchiurile copacilor vii. Din care primăvara dobândea materia primă pentru bărci care apoi nu mai trebuiau vopsite. Îi plăcea să fie cu lumea, pentru el cea mai mare pedeapsă era să fie singur, cheltuia uşor tot ceea ce câştiga şi câştiga uşor tot ceea ce era de cheltuit. Chit că-i plăcea să-i înveselească pe cei din jur, în cetate îşi păstra rangul său de neatârnat. Pe tinerii care voiau să se tocmească la kir Jeremija îi punea la încercare mereu într-un singur fel.

La Golubač îi urca în barcă, pe care apoi o împingea în matca Dunării. Cei care se întorceau în barcă primeau slujba, iar cei care se întorceau pe jos mergând pe mal, neputând vâsli în amonte, se întorceau în sat, printre ciobani.

Cu femeile care veneau la palat să-şi găsească o slujbă, bineînţeles în odăile voievodului Jeremija, se mişca altfel şi-n mai multe feluri. Soiul ăsta de femei găseai la tot pasul. Fie că erau din Metohia de la douăzeci la patruzeci de ani, sau refugiate din imperiul turc, ori bulgăroaice, urâte şi cinstite, dacă nu nepriceputele şi totuşi vrednicele nemţoaice din Transilvania, unde mai pui şi frumoasele şi hoaţele vlahe ca şi ţigăncile puturoase şi lacome. Pe unele le alunga chiar din poartă, pe altele le căuta în dinţi, în plin soare, ca pe iepe, dar ce făcea cu alea pe care le îngăduia în odaia sa cu vatra cât casa şi ligheanul cât masa nimeni nu ştia. Se ştia doar că avea un pat presărat cu cizme bărbăteşti şi pantofi de damă şi că poruncea să se fiarbă cât mai mult ceai de salvie pentru fiecare fată. Câte un cazan plin de fiecare dată aştepta pregătit în odaia lui. Unde fetele petreceau o noapte cu Prohor, iar dacă după acea încercare erau îngăduite lui kir Jeremij a în cerdac ori în palat, Prohor nu se mai culca cu ele niciodată, nu mai avea ochi pentru ele de parcă nici nu mai existau.

Voievodul era mulţumit de Prohor. Chiar a trimis de două ori o slugă să-i ducă lui Prohor o cupă cu vin din trapeza voievodului. Atunci Prohor băuse vinul, găsind la fundul paharului un ban de argint care în felul ăsta îi fusese trimis de kir Jeremija, după care înapoie cupa slugii. Asta era tot. Doar că pe voievod, pe kir Jeremija, Prohor nu l-a văzut niciodată. Dar nici că i-a trebuit să-l vadă.

Avea destul timp liber, uneori se mai ducea la biserica cu hramul Intrării în biserică a Maicii Domnului, alteori mai trecea pe la cişmea, ca la umbra teiului să-şi umezească faţa ori să privească femeile care beau apă ori să le tachineze, să le sperie un pic cu minciunile de pe partea aceea a Dunării şi cu adevărurile de pe partea cealaltă. Nu credea că moartea o să-i vina de la apă aşa cum prorocise Mrs. Uneori, ascultând cum se împreuna gâlgâitul cald al izvorului cu huietul îngheţat al Dunării îngâna o cântare molcom, de parcă îi cânta cuiva din sinea sa:

Peste Smederevo vulturul se-nfoaie
În oraş se simte mare vâlvătaie.

Aşa că s-a zis cu cântările. Că-n anul acela regele ugrilor, Szigmund, voia să ia Golubačul de la Jeremija, care Jeremija nu i-l dădea. Pregătea oameni şi corăbii ce aveau să fie trimise pe malul celălalt al Dunării ca să-i atace pe ugri, iar regelui Ugriei îi dădu de ştire că el cumpărase Golubačul de la

despotul Ştefan Lazarević cu 12.000 de ducaţi cu capul despotului bătut pe fiecare ducat. Dacă regele Ugriei voieşte Golubačul, atunci să-i trimită 12.000 de ducaţi cu capul său bătut pe fiecare, şi aşa o să-l capete. Altfel nu. Mai degrabă oraşul ajungea pe mâna sultanului. Astfel grăia Jeremija, iar Prohor, aflat în straja cetăţii Golubač, trecu Dunărea cu caicul şi, intrând în bătaia focului cu ugrii, se alese cu o rană urâtă. O halebardă îl nimeri în vintre. Acolo nu se aflau doar ugri, ci şi leşi şi vlahi, chiar şi lituanieni. În zăpăceala generală şi în măcelul total oamenii voievodului abia apucară să-l zvârle pe Prohor rănit cum era în luntre pe care o împinseră pe firul apei…

După-amiază, cam pe la orele cinci, când nu e vreme de ploaie, un vânt numit Trăsneală târî o vreme Dunărea în sus spre Lepenski Vir către Golubač. Atunci se poate pluti cu caicul şi în amontele râului. Prohor ştia totul despre râu, deci şi asta, că vântul o să-i salveze capul. Un asemenea vânt îl aduse înapoi la Golubač mai mult mort decât viu.

Zăcu săptămâni bune sub o blană de miel şi gemu. Vorbea de parcă mânca, iar în pâine lăsa muşcături sângerânde. În copilărie una dintre bunici îl învăţase că, dacă noaptea în odaie, ori în barcă se află necuratul, atunci e bine ca în gând să-ţi faci un cerc în jurul tău, de fapt în jurul aşternutului ori al bărcii, fiindcă doar aşa te aperi de puterea răului. Acum zăcând, plăsmuia cu gândul un cerc în jurul rănii sale de la coapsă. Îşi apăra rana de la coapsă. Îşi apăra rana de lucrul rău. Treptat acel cerc se micşora de la o seară la alta, iar durerea se strângea înăbuşind rana. În fine, durerea fu sugrumată. De parcă însuşi Prohor era lucrul rău. Dar aşa se înzdrăveni. Numai că n-a fost a bine. Rana a lăsat urmări. Şi-a pierdut snaga bărbăţiei pe vecie.

Zdrobit şi înfricoşat, Prohor se hotărî să ascundă treaba. Ca să poată rămâne mai departe în slujbă, găsi o scăpare din pacostea lui, şi anume noaptea scotea pe furiş pipa de bronz de la cişmeaua aceea de la Dunăre aducând-o în Golubač în odaia lui ca să-i fie la îndemână.: Aşa că pe mai departe îşi putea încerca lenjeresele şi cusătoresele de parcă nu era vătămat. Desigur că ele se prindeau imediat de făcătură, dar când era deja prea târziu iar lui Prohor nu-i mai păsa. Important era să nu-şi piardă pâinea. Şi să-şi păstreze slujba în cetate.

Într-o după-amiază vântul Trosneală aduse sub cetatea Golubač

o fată care se înfăţişă a fi noua lenjereasă. De cum îl privi pe Prohor ea se tulbură. Iar el porunci să se fiarbă ceaiul şi o petrecu în odaia cu vatră şi lighean. Închizând uşa, el îi spuse:

— E mai bine să ştii ce e musai de făcut şi de asta-ţi şi spun înainte, ca oricăreia dinaintea ta. Ca mai apoi să nu te împotriveşti. E musai ca eu să te încerc înainte să ajungi în aşternutul stăpânului. Rânduiala e ca înaintea lui eu trebuie să petrec o noapte cu fiecare din lenjeresele cele noi.

La vorbele acelea ea începu să tremure, iar el îi desfăcu basmaua, îi dezlegă feregeaua sub care găsi un fileu de argint de care erau prinse meşe de păr împletit. De sub care se dezvăluia părul ei natural strâns în conci cu agrafe cu gămălii de chihlimbar. El scoase o agrafă şi o aruncă în foc.

— Cu aşa ceva să nu te încumeţi să intri în turn, zise. Cu atâtea agrafe poţi omorî un om.

Apoi îi scoase pieptănul din păr, după care i-l împleti. Odaia se umplu de parfumul greoi al părului din care căzură bănuţii salbei şi o floare de crin. El luă la frecat fiecare bănuţ al salbei ca să se încredinţeze dacă nu cumva era vreunul atât de ascuţit încât să poată tăia venele cuiva. Iar ea plângea şi-l

îmbrăţişa. El îi scoase şi inelul de fier de la mână, îl mirosi şi cu o lingură scoase dibaci topazul din montură ca să vadă dacă nu cumva dedesubt era otravă. Când se încredinţă că nu este, puse piatra la loc, strânse cu dinţii metalul dimprejurul ei şi îi puse inelul înapoi fetei pe deget. Îi scoase colierul de la gât şi îl opri întrucât cu aşa ceva poţi sugruma degrabă pe cineva, îi zise el. Ea însă turuia întruna o poveste cu Adam şi Eva şi-l privea ca vrăjită.

După care el îi tăie jartierele din piele de la ciorapi pe care îi trase în jos. Atunci dintr-un ciorap împletit căzu un cuţit cu plăsele dintr-un picior de iepure.

— Cu ăsta ce mai e? întrebă el punând cuţitul alături de agrafe şi salbă. Vrei să-l ucizi?

— Da’ de unde. Nu este cuţitul meu. E cuţitul tău pe care, iată, ţi-l înapoiez. Chiar nu-ţi mai aminteşti?

El o privi în ochi, dar părea că nu înţelege ce-i spune ea.

Fără o vorbă îi dădu jos vesta prinsă într-un clopoţel în chip de nasture. Îi dezlegă cingătoarea şi i-o aruncă. Îi desfăcu rochia trăgând-o de pe ea. Din tivul rochiei venea mirosul frunzuliţelor de mirt, iar ea stătea goală în mijlocul odăii. Rămase pe ea doar cu nişte cârceie aidoma unor cercei lungi până la umeri. Tufişul de sub buric se vedea boit în vineţiu, de altfel singura culoare pe care o desluşesc morţii de pe lumea cealaltă. Era un soi de însemn prin care un răposat o putea recunoaşte. Prohor nu se sinchisi nici de asta, ci o spălă deasupra ligheanului cu ceai de salvie.

Apoi făcu semnul crucii fiecărui sân de trei ori cu limba după care o trase înspre el pe blana de oaie din pat. Ea se întinse lângă el leşinată de patimă, dar se ferea înciudată să-l sărute mişcându-şi capul când într-o parte, când într-alta. Când el o sili să-l sărute şi când o pătrunse cu vărsătorul, înfiorarea din strigătul ei străpunse noaptea încât stinse cu glasul lumânarea din iatac.

— E bine, eşti curată – şopti el o clipă mai târziu – mâine te poţi duce la voievod. Dimineţile îl vei trezi cu mireasma pâinii calde abia coaptă cu mirodenii. Lui aşa-i place. Pe tine o să te placă, fiindcă lui îi plac femeile cu sânii mai mari decât bucile şi cu saliva mai degrabă amăruie decât dulce. Acu’ te du şi gândeşte cum de îi e dat omului ca doar prin lună să vadă soarele. Aşa cum tot omului îi e dat să afle doar prin femeie cine e şi dacă e om…

Astea au fost ultimele cuvinte ale tânărului. A doua zi de dimineaţă Prohor zăcea mort în patul său. Pe spate, nevătămat, cu o lumânare înfiptă între mâini. Frumos şi cu doi bănuţi de argint pe ochi.

În zorii zilei o cătană intră în odaie, găsi în aşternutul lui Prohor pipa de bronz şi dădu poruncă să fie dusă la locul ei de la cişmea, dar pusă invers, încât apa să picure în jos. Apoi soldatul se aşeză lângă răposat ca să-l păzească, temându-se ca nu cumva să-l sară vreo pisică. După care veni şi un monah de la mănăstirea Dalš care se aşeză lângă soldat. Acesta îl întâmpină cu un zâmbet peticit şi-i zise tăindu-şi unghiile cu cuţitul:

— Toată preţuirea mea, părinte. Eu, ca soldat ştiu că există un anotimp când se crede în Dumnezeu şi un anotimp când nu se crede în Dumnezeu. Iar în privinţa frumosului ăsta de aici, pe el nimeni n-o să-l vadă vreodată bătrân. De asta se poate spune că cel mai de seamă lucru în moarte e viaţa. De pildă, urzeala propriei tale morţi, preacinstite părinte, ţi-o urzeşti de-a lungul întregii tale vieţi. Fără viaţa ta moartea n-are cum să fie.

Monahul din Dalš se închină şi zise:

— Fiule, se numără zilele morţii, iar nu zilele vieţii. Din zilele morţii tale, după ce se adună şi se socoteşte, abia din ce prisoseşte din restul ăsta, e viaţa ta...

În clipa aceea de sus de la palat răzbătu aroma plăcută a pâinii abia coaptă cu mirodenii.

BERBEC
ŞI
CAPRICORN

BERBEC

Pe vremuri, ca să-ţi citeşti ursita nu te slujeai doar de cărţulii precum „călindare necurmate”, „rojdaniţe”, „visătorii, „horoscoape”, „gromovnice” ori „planetarii”, ci şi de aşa-zisele „pisticuri”. Pisticul era denumirea dată acelui oracol scris de mână, un bucvariu cu prorociri care pe vremuri avea mare căutare în Grecia, Egipt şi Spania. Apoi s-a răspândit şi pe alte teritorii. Cuvântul pistic în slava veche înseamnă *cel adevărat*, *cel neaoş*, şi vine din greacă. Iar în atare împrejurare se înfăţişează ca o listă de cuvinte-cheie cu ajutorul cărora se pot prezice visele. Dar, spre deosebire de „visătorii” pe baza cărora visele prezic realitatea, pisticul vă prezice pe baza acestor realităţi ceea ce urmează să visaţi. De asemenea pisticul slujeşte la dibuirea acelor legături între persoanele născute fie sub acelaşi semn zodiacal fie sub aceeaşi filiaţie zodiacală. De aceea fiecare bucvariu este alcătuit dintr-o duzină de suluri, pentru fiecare semn zodiacal câte un sul.

Niciun pistic nu s-a păstrat neatins până astăzi. Pe baza unor fragmente disparate de pisticuri s-a mai păstrat ceva, un fel de mod de folosinţă, ce-i drept tot fragmentar:

„*Visul are două porţi, una de intrare care este căderea în vis (catabaza) şi una de ieşire prin care se iese din vis în trezie (anabaza).*

Pisticul parcă veghează la poarta prin care se intră din trezie în vis, iar visătoria – poarta prin care din vis te întorci înapoi în trezie...

Există cinci căderi în vis. A doua e cea mai de seamă, ca şi cea dinaintea celei de a patra, care nu e a treia...”

Acest fragment şi altele care au ajuns până la noi au fost scrise în varii limbi, în catareusă, ladină şi în slavă veche. S-ar putea ca denumirea de „podjepniţa” din zorii secolului al XIII-lea să cuprindă pe lângă poezelele cu caracter profan şi visătorii şi încă pisticuri.

În cele ce urmează vom cita dintr-o versiune modernă reconstituită a unui pistic pentru o persoană născută în zodia Berbecului:

ACUL ÎN CARUL CU FÂN – Carul cu fân de peste drum o să vă aducă un vis plin de înţelesuri. Fiecare cădere în vis durează câteva sute de ani. Omul e mult mai vârstnic decât e în stare să socotească. De aceea, căutarea şi găsirea sinelui în vis sunt aidoma căutării acului în carul cu fân. În locul

sinelui, în vis veţi da de un costum de haine bărbătesc de culoare închisă, cu dungi gri. De acum încolo, o să-l tot căutaţi în vis pe posesorul costumului.

AUTOMOBIL – Dacă în realitate vă cumpăraţi încălţări, asta înseamnă că o să visaţi că vă cumpăraţi un mic automobil albastru Golf (mai mic decât cel pe care îl aveţi) şi nu pentru dumneavoastră, ci pentru altcineva.

BERBEC – Acest pistic ori alfabetar a fost întocmit pentru o persoană născută în zodia Berbecului. Care este primul semn zodiacal şi care corespunde primei luni de primăvară. Soarele trece prin acest semn între 21 martie şi 20 aprilie, iar Marte îl guvernează. Berbecul este un semn masculin, de foc, activ şi cardinal. Constelaţia lui se află în nordul cerului. Mesajul acestui semn sună astfel: „Trag nădejde şi aştept ca via mea să dea struguri, când de fapt e numai mărăciniş. Oh, omule, mult milostive, ai milă de ea, găseşte-i cămara în inima ta”... Dacă veţi găsi un bănuţ bătut cu însemnul Berbecului şi cu însem*narea „Aries” (Alexandria, 155 î.e.n.) veţi visa că alegeţi un after-shave.*

BISERICĂ – Dacă în miez de noapte treceţi pe sub porticul oraşului, chiar cel din Kalemegdan, din secolul al XV-lea, veţi visa că vă veţi cununa la Mănăstirea Manasija cu un om pe care niciodată până atunci nu l-aţi întâlnit nici măcar în vis. Veţi fi îngrozită fiindcă nu veţi şti cum arată până n-o să vă ridice vălul de pe chip ca să vă sărute.

BRAZDĂ – Cine merge pe jos pe ogor va visa o fetiţă căreia în fiecare an i se colorează în roşu o unghie. Întâi la picioare. Asta ca să ştie mereu câţi ani are. Până ce mai creşte. Şi o să poarte mănuşi de dantelă brodate cu fărâme de oglindă aidoma unor solzi; aceste mănuşi or să vă ţintuiască dintr-o puzderie de ochi.

CORCODUŞ – Dacă veţi culege poamele corcoduşului o să vă fie frig în somn iar în vis o să vi se arate cineva născut în semnul Capricornului.

CUCUVEA – Dacă auziţi noaptea cucuveaua, ascultaţi-o de câte ori glăsuieşte fără oprire. Tot atâţia am v-au rămas de trăit. În aceeaşi seară o să visaţi iarăşi cum căutaţi pe cineva pe care nu-l cunoaşteţi. Doar că de data asta vi se limpezeşte visul cum că acel necunoscut de care încă nu daţi îşi boieşte rădăcina părului în portocaliu. E de ţinut minte. Vă va fi de folos într-un alt vis.

CUI – Anticul „pistic” vă sfătuieşte să ciuliţi bine urechile. După cum se ştie, cuiul se pune anume în mâncarea de pe foc ca să nu-şi piardă culoarea. Dacă veţi gusta dintr-o asemenea „ciorbă de piroane”, în vis veţi avea o vizită; din vizitator veţi vedea doar încălţările Massimo Germani. Dar din acea clipă deseori veţi mai auzi în vis paşii acelor încălţări.

DATORIE – Scriitorul şi poetul din secolul al XIII-lea Teodosie revine uneori pe lumea asta ca să audă o fată din secolul al XV-lea citind poemul *Dragoste de slovă* scris în acelaşi veac de despotul Ştefan Lazarević (morţii nu pot citi, ei pot doar auzi ceea ce citesc alţii). Fata simte că cineva de

dincolo trage cu urechea la citania ei, dar nu pricepe ce se întâmplă. Înfricoşată, nu se încumetă defel să-şi întrerupă lectura şi astfel că în strânsoarea vremii şi a fricii se scapă pe ea citind în pat cartea de care nu se poate desprinde. Dacă şi dumneavoastră vi se întâmplă să vă uşuraţi în pat citind, e semn că e cineva care vă visează. Acest cineva va simţi în vis pudra amăruie de pe gâtul dumneavoastră şi vă va auzi glasul în vreme ce spuneţi stihurile cu care înapoiaţi o datorie străbună:

Domnul zideşte primăvara şi vara,
cântă psalmistul lucrarea,
în frumuseţi cu nemiluita,
în păsăret în zbor iute şi vesel,
peste crestele munţilor,
peste întinderea crângurilor,
şi lăţimea câmpurilor…

DIACON – După o veche credinţă, dacă vă întâlniţi cu un diacon, în vis veţi cumpăra iuţime. Undeva pe o stradă, dumneavoastră, sau cineva care vă este apropiat, va plăti cu bam străini. Dacă nu se ajunge la un asemenea vis, mai încercaţi atunci când în realitate vă întâlniţi iarăşi cu diaconul.

DUŞMAN – *De obicei oamenii cred că duşmanii le sunt pretutindeni tot duşmani. Dar nu e aşa. Cineva care vă este duşman aici, într-un loc de pe pământ, în Europa de pildă, nu e musai să vă fie duşman într-un alt punct, să zicem, în Argentina.* Dacă veţi citi acest text, n-o să vă fie bine. Duşmanul din vis va fi în faţa casei dumneavoastră. Veţi visa un război în care timp de 78 de zile vor cădea bombe iar 60 de poduri vor fi distruse.

FASOLE – Faceţi rost de două feluri de fasole, albă şi galbenă, musai de anul trecut şi lăsaţi-o peste noapte în apă cu mentă ca să se înmoaie. Luaţi nişte costiţă uscată şi afumată la 15 ori 20 de metri înălţime (cu cât e mai înaltă afumătoarea, cu atât mai bine)… Perpeliţi pe plită o căpăţână de ceapă şi vreo doi căţei de usturoi, strecuraţi fasolea, schimbaţi apa din oală, apoi adăugaţi în fasole un ardei iute copt împreună cu ceapa şi usturoiul. Şi mai puneţi în fasole şi costiţă afumată. Nu uitaţi să adăugaţi boia şi un pic de ceai cu miere. Când totul e gata, veţi visa un sărut grecesc (din cele care se dau peste umăr), sau unul franţuzesc (cu fruntea-n bărbie) ori două ruseşti (cu muşcătură).

FILON DIN ALEXANDRIA – Dacă veţi citi propoziţia „Filon platonizează, ori Platon filonizează”, veţi visa că veţi închiria pentru o zi ceva ca un cort în deşert în cinci ţăruşi.

ÎNCĂLŢĂRI – Dacă în realitate vă cumpăraţi un automobil, înseamnă că în vis o să vă cumpăraţi încălţări de damă cu vârful de blană neagră, ca pentru nuntă.

LEAGĂN – Cine vede o individă în leagăn, o să viseze că poartă ciorapi din plasă argintie.

MANTIA DE STELE – Cine vede la Muzeul Diocezei din Bamberg mantia de stele a împăratului Henric II (mort în anul 1024), ori imaginea acestei mantii, pe care sunt reprezentate constelaţii şi alte noţiuni cu semnificaţie astrologică, va visa că îşi cumpără un inel. Cumpărătura se va face undeva foarte sus, din acel loc privirea tinde până la 23 de kilometri pe firul râului. Când îl veţi cumpăra nu veţi fi singuri.

MARTE – Planeta care guvernează constelaţia Berbec, care este obiectul acestui bucvariu. Dacă veţi purta un inel ori un colier cu diamant (piatra lui Marte) o să visaţi o cămaşă bărbătească fără nasturi. O cămaşă de secol XXI care se prinde cu arici.

MĂR – Un măr oferit şi primit prezice că o să aveţi ploaie în vis. În acest vis o să plecaţi cu un necunoscut, însă persoană importantă pentru dumneavoastră, ca să vedeţi ceva rochii de mireasă. În vis n-o să se ştie despre a cui nuntă e vorba. O să vă alegeţi una, care v-a plăcut cel mai mult, argintie ca de tablă.

NAŞ – Să nu spuneţi niciodată: „De ce să mă duc la înmormântarea lui? Nici el n-o să vină la pomana mea!” Dacă aşa veţi face, atunci el în mod cert va veni la pomana dumneavoastră, numai că n-o să-l puteţi vedea. Dar îl veţi visa că vine la nunta dumneavoastră ca nas de cununie. Cu cocardă de rozmarin la rever.

ORAŞ – După o veche credinţă, de câte ori treceţi peste un pod care duce spre oraş, în vis veţi auzi cum cineva vă şopteşte un nume. Îl şopteşte cu glasul dumneavoastră, doar că numele vă este necunoscut. Luaţi aminte şi reţineţi acest nume, fiindcă glasul dumneavoastră vă va spune care vă e ursitul.

PĂDURE – Luaţi aminte atunci când vedeţi în pădure două păsări coborând în zbor pe aceeaşi creangă. Una ciuguleşte fructul de anul acesta, cealaltă de anul viitor. Prima va cânta, cealaltă nu. Pe a doua o veţi visa. Nici în vis n-o să cânte, dar cu privirea va opri ceasul de la mâna dumneavoastră aşa cum se face înaintea cununiei.

PIEPTĂNAT – După o datină străveche puteţi posti vinerea, dar să vă pieptănaţi sâmbăta. Asta vă va prezice că în sfârşit vă veţi întâlni în vis cu persoana pe care o căutaţi demult, persoană care îşi boieşte rădăcina părului în portocaliu. Şi care în vis vă e amantul. Dacă acest vis nu vă iese, repetaţi postul şi pieptănatul.

RĂZBOI – Dacă în viaţă vi se întâmplă un război şi asta cam pe înserat, după război în vis o să aveţi o vizită. (Şi asta pentru că în vreme de război nu se visează.) Care se va ivi în două culori: albastru şi auriu. În vis or să vă apară Sfinţii războinici pictaţi la Mănăstirea Manasija (secolul al XV-lea). Degetele lor nu înşfacă mânerul sabiei de după gardă, ci ţin tăişul. Fiecare lovitură de sabie asupra duşmanului le provoacă lor înşile o rană.

SATURN – De câte ori vă puneţi mai întâi încălţarea stângă ori mănuşa

dreaptă, în vis veţi fi bântuit de despărţiri, încurcături, greutăţi, pierderi, temeri, înfruntări, amânări, înstrăinări, frustrări, însingurări, răceli, răutăţi, zgârcenii, pizmă. Şi de bătrâneţea care zâmbeşte de departe amenințând cu toiagul între două nopţi, prin noaptea visului nostru şi prin noaptea celui care vă visează şi căruia îi visaţi coşmarurile. Doar că aceste coşmaruri pe care le visaţi nu sunt ale dumneavoastră. Ele aparţin cuiva născut în semnul Capricornului, care este guvernat de planeta nenorocului, Saturn.

SETE – Dacă noaptea vă e sete, aproape întotdeauna e semn că în vis o să vă apară cineva care noaptea nu bea apă.

STRADA RIGA OD FERE – Dacă treceţi noaptea pe această stradă în vis o să vă apară un necunoscut cu care veţi îmbătrâni. Cineva pe care îl veţi iubi nemăsurat de mult. Cineva care noaptea vă va ghici gândurile şi dorinţele după cum vă trosnesc oasele în beznă.

TREZIRE – Acum trei milioane de ani în Univers s-a petrecut un incident cosmic care s-a înscris în memoria tuturor corpurilor cereşti. Toate constelaţiile zodiacale poartă în traiectoria lor acest moment înscris în memoria lor, iar în ceasul când iarăşi se vor afla în locul în care le-a surprins incidentul, „şi-l vor aminti”. Amintire care se proiectează şi în destinele oamenilor. Sub impulsul acestei amintiri cereşti despre incident, oamenii se trezesc din somn în miez de noapte ca sub un soc. În aceste momente ei retrăiesc clipe de iluminare şi groază. Asemenea treziri în iluminare şi groază se deosebesc de celelalte treziri aidoma unui ou cu două gălbenuşuri faţă de unul cu un singur gălbenuş. Dacă în ceasul unei asemenea treziri cu două gălbenuşuri vă puneţi o dorinţă, ca de pildă, dorinţa de a vă căsători, ea se va împlini, însă în vis.

URCIOR – Urciorul cu şuierat în formă de mădular bărbătesc o să vă prezică visul în care va trebui musai să daţi de cineva. Îl veţi căuta, dar nu veţi şti cum să-l recunoaşteţi. Nu veţi şti cum arată. Acest vis se va repeta.

VREME – Există o vreme concentrată aşa cum în chimie există un concentrat de acid. Esenţa vremii. Dacă simţiţi asta cam pe la amiază, iar simţământul acesta nu este stârnit de foame, atunci veţi visa că sunteţi femeia cu plete lungi şi negre şi cu privirea verde. Ea va spune: „Eu sunt Dalona”.

ZĂPEZILE DE MAI AN – Dacă în vis veţi păşi pe zăpezile de mai an o să-i auziţi pe trubaci. Care vor zice cântarea: „După război, slabă nădejde prin ploaie…”

CAPRICORN

Prostule, încetează să mai aştepţi – îmi ziceam de-a lungul celor şaptezeci şi opt de zile în vreme ce cădeau bombele deasupra oraşului. Doar că atunci când îţi cad bombele în cap nu poţi să gândeşti. Nici să dormi. Şaptezeci şi opt de nopţi n-am dormit. Mâncam mere în loc să dorm. În toate aceste nopţi am folosit drept adăpost canatul uşii de la odaia mea din strada

Riga od Fere, căci casa mea nu are beci. După am auzit că trebuia să stau într-un colt al odăii. În canatul uşii se stătea în cel de-al Doilea Război Mondial, iar acum în timpul agresiunii NATO se stă la colţ. Nu puteam crede că toate astea chiar mi se întâmplă. Deşi era previzibil. Fiindcă eu sunt născut în zodia Ţapului (Capricornus).

Constelaţia zodiacală Capricorn se află la sud de Ecuatorul ceresc. „Ţapul" este al zecelea semn zodiacal, corespunde primei luni de iarnă, soarele trece prin acest semn între 21 decembrie şi 20 ianuarie. Capricornul este un semn de pământ, feminin, negativ (pasiv). Mesajul acestei constelaţii este mai mult decât limpede: „De cine îi e frică, de frica ăluia nu scapă!" Precum slova în carte aşa şi peştele în apă şi inelul pe deget şi gazda la casa lui.

De asta am şi zis că toate astea puteau fi şi prevăzute. Cei născuţi în semnul Capricornului sunt guvernaţi de cea mai respingătoare planetă, din tot zodiacul, Saturn. Planeta care mă guvernează, steaua nenorocului, cea mai ciudoasă creatură cerească, a deşertat în viaţa mea odată cu încărcătura bombelor NATO nişte rubedenii de a paişpea spiţă, bătrânet puţind a medicamente expirate, taţi degeneraţi, strămoşi-codoşi, milogi, progenituri de bulangii. Au venit şi au plecat cristalini ca paharul. Iar pe mine m-au procopsit cu o impecabilă ţinere de minte, care tot trece în răbojul său sărăcie, însingurare, îndelungă veghe, jale, cadavre, ură tulbure, mârlănisme, o neostoită cumpăneală a masei şi a greutăţii lumilor din jur, inclusiv masa şi greutatea rachetelor care mi-au zburat deasupra capului. Locuiesc în cartierul Dorćol, într-o încăpere unde zbârnâitul avionului s-a instalat din prima noapte a bombardamentului şi acolo a rămas pe vecie, ca într-un muzeu al zgomotelor.

Într-o bună dimineaţă ne-am pomenit în război ca prostul ce stă în poartă să prindă o minge de cârpă. Peste noapte lucrurile ieftine s-au scumpit, iar cele scumpe s-au ieftinit. Ziua ieşeam din casă precum cârtiţele, cu feţe albite de frică dar lacomi să vedem dacă tot acolo e strada Knjez Mihajlo, şi de atunci am început să remarc vitrinele la care înainte niciodată nu priveam.

Mergeam agale pe strada Ţar Lazar neputând să-mi amintesc măcar o carte citită înainte de război, vreun spectacol de teatru, când deodată vitrina unui luxos magazin de încălţăminte de damă îmi alungă acele gânduri. Am remarcat imediat, nu ştiu de ce, nişte pantofi din pânză albă cu blană neagră în vârf. Era o pereche de pantofi de mireasă de mare rafinament, cam deşucheaţi, cu toc pătrat. Am rămas cu ochii lipiţi de vitrină. Să ne înţelegem, nu sunt nici transsexual, nici în prag de nuntă. Şi-n general mi se cam rupe de tot şi de toate, că-i sfat, că-i înjurătură, totul îmi intră pe-o ureche şi-mi iese lin pe cealaltă, promit multe, îndeplinesc puţine. Noaptea nu beau apă. După firul părului se vede că sufletul mi-e trist. Semăn cu maică-mea zi de zi, în afara praznicelor. Pe scurt, şi-o pălărie frumoasă mie tot rău îmi stă. Dacă mă însor în iulie e scris c-o să fiu fericit. Dar eu nu ştiu dacă o să mai fiu viu în iulie. În ciuda a toate, e de neînţeles de ce mi-au picat cu tronc taman acele încălţări din pânză albă şi cu vârful din blană neagră. Şi am fost pierit când într-o bună zi acele încălţări nu s-au mai pomenit în vitrină.

Aşa cum stă scris în orice îndreptar astrologic, eu în străfundul meu, în afara pornirilor care mă cam împing înapoi, am şi alte îndemnuri, cum ar fi stăruinţa, răbdarea, temeinicia, statornicia. Probabil că din instinct de

conservare toate astea au ieşit brusc la iveală. Iar în ciuda primejdiei care venea de oriunde, în vremea bombardamentelor m-am apucat de gătit, ceea ce înainte nici nu putea fi vorba. Peşte în niciun caz, fiindcă Dunărea era poluată cu uraniu sărăcit şi cu mercurul din bombe. De aceea am luat din piaţă două soiuri de fasole, albă şi gălbuie, veche de un an. Am luat costiţă şi slănină afumate la o înălţime de 20 de metri, deoarece cu cât afumătoarea e mai înaltă, cu atât slănina e mai bună… Aşa că bombele cădeau, atacurile aeriene NATO pustiau rafinăria din Pančevo, iar eu găteam. „Lăsam o noapte fasolea în apă, ca să se înmoaie. O cepşoară şi doi-trei căţei de usturoi perpeliţi pe plită, strecuram fasolea, schimbam apa din oală, apoi mai veneam şi cu un ardei iute dinainte copt şi la urmă ceapa. Iar Pančevo era în flăcări. Aruncam în fasole şi slănina. Nu uitam să pun şi un praf de boia de ardei şi un strop de ceai cu miere… Mi-a ieşit dintr-o suflare, parcă de când lumea ştiam să gătesc, fasolea a ieşit dulce, cum s-ar zice, o lingură, o sărutare…

Într-o bună zi numai ce trec pe strada Zmaj od Noćaj, unde se află un magazin cu rochii de mireasă. Deşi bura, m-am lipit de vitrină, nemaiputându-mi lua ochii de la o rochie de mireasă argintie cu ape metalice. Ca accesoriu erau mănuşile până la cot de culoarea lignitului, în tradiţie protestantă, presărate cu oglinjoare mititele ca nişte ochişori.

Atunci m-am tras înapoi şi m-am întrebat ce mi-o fi venit cu ţoalele astea de femeie. Mai bine să-mi văd de treburile mele. Planeta mea, Saturn, e în esenţă o piatră cerească rece şi uscată. E o planetă diurnă, masculină, un corp ceresc neprietenos, răul pe care-l provoacă vine anevoie şi ţine îndelung. Din această pricină, dar şi din pricina războiului, nu prea vedeam viitorul din faţa mea. Şi nici nu eram în stare să economisesc bani. De altfel, fire conservatoare, m-am lăsat pradă unui viciu care nici nu cerea cine ştie ce străduinţă.

M-a cuprins mania cumpărăturilor fără un scop anume. În timpul războiului, autorităţile nu au admis închiderea magazinelor, în afara perioadelor de alarmă aeriană. Aşa că vânzătorii n-au ştiut ce anume să facă cu marfa de lux, la fel cum celor din conducerea magazinelor nu le-a trecut prin cap să retragă marfa în depozit câtă vreme cădeau bombe. Aşa că totul se vindea la preţuri derizorii. De pe strada Čika Ljubina mi-am cumpărat un aftershave care trăsnea a lubeniţă, iar de la Chez Nicolas un costum bărbătesc pentru ocazii speciale şi o cămaşă de secol XXI încheiată nu pe nasturi, ci cu arici. Ceva mai încolo am cumpărat un litru de ulei „botezat”, din pricina penuriei, iar de la acelaşi vânzător stradal un Golf albastru vechi de zece ani care înainte de bombe costase 3.000 de mărci, iar acum sub bombe costa 100. Din turnul din Novi Beograd de unde se vedea cel mai bine cum cade fiecare bombă asupra oraşului, la buticul de bijuterii Nenad Rac de la etajul XVI am ales un inel bărbătesc. După care mi-a plăcut atât de mult un inel de damă (chiar mai mult decât cel bărbătesc) că l-am cumpărat şi pe el. Preţurile, „de război”, derutante. Ca şi mine.

Când îţi cad bombele în pat nu poţi nici să gândeşti nici să dormi, darmite să faci dragoste. Însă în seara aceea aţipisem când deodată un fermecător glas feminin începu să-mi citească, în vreme ce eu picoteam între două raiduri aeriene, o zicere străveche şi caldă aidoma unui poem de dragoste. Consoanele erau îmbietor de dulci ca şi cuvintele monosilabice care îmi mângâiau mucoasa, nu auzul. Aproape că-i simţeam saliva celei care

şoptea stihurile:

Domnul zideşte primăvara şi vara...

A doua zi am hotărât să cumpăr o carte. Pe o scândură de călcat rufe din faţa librăriei „Călăreţul albastru” din strada Knjez Mihajlo erau expuse cărţi cu preţ redus. Am ales o broşură despre Mănăstirea Manasija cu frumoase fotografii ale frescelor Sfinţilor Războinici, pe care am dat doi dinari. Acasă însă abia ce am deschis cartea că a şi început un nou atac aerian.

În noaptea aceea au distrus şi au incendiat clădirea televiziunii. M-am trezit în zori baricadat în apartamentul meu cu cearşafuri umede la ferestre şi peste faţă. Anevoie m-am apărat de fumul toxic de la pelicula arsă.

Dimineaţa mi-am boit cărarea părului cu portocaliu ca un hindus şi m-am decis să părăsesc oraşul. Puteam urca în automobilul personal cu care să trec în Ungaria ca să ajung la aeroport (de unde în fiecare noapte decolau avioanele ca să ne bombardeze) şi de acolo să iau un avion în orice direcţie, nu şi spre casă. Nu-mi trebuia viză, fiindcă în Ungaria se putea intra fără viză. Dar n-am făcut-o. Era în mine o trebuinţă nespusă de a pleca la o mănăstire. Autostrada care ducea spre sud era distrusă cam pe la kilometrul 100, aşa că am putut ajunge până la Mănăstirea Manasija din secolul al XV-lea care se afla ceva mai aproape. Cu mărci germane am cumpărat de pe stradă benzină într-un bidon de plastic de 20 de litri care în prealabil fusese dat în clocot aşa că nu mai era de 20, ci de 18 litri, fiindcă după un fiert se strânge. Mi-ar fi părut rău să renunţ la costumul cel nou cu cămaşă, aşa că le-am îmbrăcat. Mi-am pus şi încălţările de lac Massimo Germani cumpărate într-o târguială bezmetică pe străduţa Čumic. Ca să nu exhale mirosul de piele nouă le-am pulverizat cu aftershave cu miros de lubeniţă, iar în buzunar am pus cele două inele plus broşura cu Mănăstirea Manasija cumpărată cu o zi înainte. Am pornit-o dis-de-dimineaţă nădăjduind că după cel de la miezul nopţii n-or să mai presteze imediat în timpul zilei niciun alt atac aerian. Când să ies din oraş m-au oprit nişte ţigani trubaci arătându-mi cu degetul mare că ei merg spre sud şi eu i-am luat în maşină cp condiţia să nu cânte.

— Care dintre voi e cel mai bun trubaci? am întrebat eu ca să spun ceva în timpul drumului.

— Milivoje. El e prost grămadă. Şi cel mai bun trubaci de pe malul ăsta al Moravei, răspunseră într-un glas.;

De departe, prin susurul ploii, vedeam zidurile mănăstirii, la poalele căreia erau întinse corturi cu o foşgăială de oameni şi cu trubacii pe care-i adusesem şi care se porniră imediat pe cântat: „După război, slabă nădejde prin ploaie...” într-un singur glas răsunător.

La intrarea în locaş, mă întâmpină un fost coleg de scoală cu frunză de rozmarin la reverul hainei.

M-am fâstâcit, pentru că se răspândise zvonul că murise în război.

— Ce-i cu tine aici? Ai venit la nuntă? Pe bune, cine se însoară? m-am repezit eu.

— Adică tu, frăţioare, vrei să faci mişto de noi, că cine se însoară, ai? zice el şi mă duce în mulţimea din biserică.

Acolo se afla mireasa. Ceva mă îmboldea ca întâi să arunc o privire la încălţările ei. Care erau din pânză albă cu vârful din blană neagră. Ciorapii din plasă argintie. Rochia de mireasă de un gri metalizat iar mănuşile presărate

cu oglinjoare mărunţite. I-am remarcat la mână ceasul care stătuse…

Abia când preotul a zis: „Acum puteţi săruta mireasa”, în fine m-am apropiat şi i-am ridicat voalul. Atunci i-am privit pentru prima oară chipul. M-a biciuit privirea verde.

— Două sărutări ruseşti cu muşcătură! îmi şopteşte ea întinzându-mi buzele.

SĂGETĂTOR
ŞI
PEŞTI

SĂGETĂTOR

„Trupul în palat, iar sufletul în grajd”, gândea catârgiul şi sluga stăpânului său, kir Spiridon Vlastar, negustor de mătăsuri. Iar kir Spiridon îşi numea catârgiul „Jupiter” gândind: „Aşa cum Jupiter guvernează constelaţia sa, la fel şi ăsta guvernează balega catârilor mei…”

Pe scurt, kir Spiridon era un om larg la sudălmi şi strâns la parale şi nu-i păsa de ceea ce gândeau despre el catârii şi catârgiii. Îi plăcea rachiul de dude şi îmbătrânise în bătaia vântoasei din Carpaţi care dă dureri de dinţi. Ştia că piperul nu are aceeaşi iuţeală dimineaţa şi seara şi că nu te dai cu acelaşi ulei parfumat la nuntă şi la înmormântare. Gândea că fiecare iubire e cea adevărată, avea două femei şi o ţiitoare, treizeci de ani în urechi şi tot atâţia ducaţi de aur la teşcherea. Târguia marfă din Bosfor, adusă de o caravană mică încropită din pomenitul catârgiu şi trei catârce. Una albă şi două negre. De obicei, în ziua lui Marko se pornea să facă negoţ din târgul Sent Andrej pe firul Dunării. Se întorcea în septembrie, o lună doldora cu cele mai fericite zile din an. Cum 1719 nu era un an prea fericit, iar războiul de mai an încă fumega, sări peste anul acela şi-o porni după mătase în anul următor. Şi atunci îl bubui nenorocirea aşa cum bubuie tunul.

În faţa unui han din Belgrad de lângă Biserica Sfânta Vineri dădu de un orb care cerea milostenie. Superstiţios ca un corb, kir Spiridon se căută la chimir, dar cerşetorul respinse banii. Ceea ce-l miră pe kir Spiridon şi atunci îl luă pe sus ca să afle pricina refuzului milosteniei.

— Păi de ce stai cu mâna întinsă, că doar n-ai parale, nu? îl întrebă el.

— Şi eu am fost negustor, drumeţeam ca şi tine cu catârce şi chirigii, să aduc balsamuri şi mirodenii, până când mi-au aţinut calea tâlharii, m-au prădat şi au vrut să mă omoare, dar s-au milostivit de mine şi-n loc să mă ucidă au ţinut sabia în jar până ce s-a încins tăişul, apoi mi-au vânturat-o prin faţa ochilor, că ochii mi s-au umplut de lacrimi. Şi îmi amintesc de nişte ochi pe care n-o să-i mai văd vreodată. Ţin minte ca acum că-mi sfârâiau lacrimile atunci când fierul încins îmi venea tot mai aproape. Aşa că m-au orbit şi n-o să-i mai pot recunoaşte, ca să-i dovedesc în faţa legiuitorilor… De atunci cerşesc ochii mei din biserică în biserică la rugăciunea pentru văzul ochilor, dar n-am întins mâna. Şi aici am venit tot ca să-mi găsesc ochii…

— Dar rugăciunea ta nu-ţi ajută?

— Nu ajută.

— Bine, dacă în drumul meu oi găsi rugăciunea tămăduitoare pentru

văzul ochilor, o să ţi-o aduc când mă întorc.

— Dar cum pot eu, orb cum sunt, să ştiu când o să te întorci şi în ce zi o să treci pe-aici?

— O să mă întorc în ajun de Ziua Crucii. Dar, cum vremea de întors nu e chiar bătută în cuie, te-oi găsi mai devreme sau mai târziu, ne-om întâlni, ori o să-ţi vâr rugăciunea pentru văzul ochilor sub pietroiul de acolo din curtea bisericii, ca să poţi s-o iei singur când o să vii. Tu ridici piatra şi rugăciunea singură o să se înalţe acolo unde trebuie, adică la Ceruri.

Astfel se despărţiră. Doar că după discuţia aceea pe kir Spiridon îl cam luă cu fiori. Se temea să nu-i aţină calea tâlharii, aşa că hotărî să rămână la conacul Mănăstirii Dečanj şi să-şi trimită mai departe către Bosfor catârgiul cu catârcele. Însă banii avuţi asupra să nu se încumetă să i-i încredinţeze catârgiului. Şi atunci noaptea pe furiş făcu ghemotoc un smoc de fân împreună cu ducaţii şi-o stârni pe catârca albă să-l înghită. Aproape toată averea lui i-o încredinţă catârcei, iar pe o curea crestă mesajul: „Spintecă burta catârcei albe şi trimite-mi de toţi banii marfă, adică mătăsuri de culoarea viermelui”. Îl încinse cu cureaua aceea la brâu pe „Jupiter”, catârgiul său neabeţedat poruncindu-i să înmâneze cureaua furnizorului său din Ţarigrad.

Iar el rămase la Dečanj, ctitorie înălţată în amintirea tămăduirii ochilor unui rege orb. Şi avu timp destul ca să afle despre rugăciunea cu care se tămăduia văzul.

Însă catârgiul şi catârcele avură un drum liniştit. Cumpătat cum era, nu mergea înaintea catârcelor, ci le mâna de la spate ca în drum să le adune balega într-o traistă ca mai apoi să o usuce ca în vreme de iarnă să-i dea căldură. Şi cum mergea el după catârca albă, zări uluit că în fiecare balegă era un ducat. Şi adună până ce se făcură 25 de ducaţi şi fericit nevoie mare ajunse la Ţarigrad. Unde degrabă cumpără un şoim cu care prinse peşte la Cornul de Aur. După ce se îmbuibă zdravăn cu peşte, catârgiul îi duse furnizorului lui kir Spiridon cureaua, aşa cum i se poruncise. Acesta citi ce era scris pe curea, spintecă burta catârcei albe, dar, negăsind nimic, nu-i dădu mătasea, deci catârgiul se întoarse la stăpânul său de la Dečanj cu mâinile goale. Kir Spiridon, căruia toată agoniseala i se dusese pe apa sâmbetei, se puse pe jelit, smulgându-şi ciuful pe care-l mai avea sub acoperământul ceresc, vându catârcele, renunţă la catârgiu şi o porni spre casă mai mult cu mâna întinsă. Aşa că nu mai ajunse de Ziua Crucii la Belgrad cum avusese de gând şi-i făgăduise orbului, ci mult mai târziu.

„Nimic nu-i bătut în cuie”, gândi orbul aşteptându-l zadarnic pe kir Spiridon cu rugăciunea. Era toamnă, luna cu cele mai multe zile fericite în an, ceaţa se prelingea pe firul apei dimpreună cu imaginile ei, iar Dunărea era ca laptele. Taman vremea când kir Spiridon s-ar fi întors de la târguielile lui. Numai că kir Spiridon nu se ivea. Aşteptă orbul Ziua Crucii şi încă o zi şi o noapte după Ziua Crucii, ca apoi să i se năzare că târgoveţul deja trecuse şi că-i lăsase sub piatră rugăciunea promisă. Pipăi orbul piatra din curtea bisericii. De cum o ridică, găsi acolo două rugăciuni, nu una. Ochii i se umplură de lacrimi şi prin acele lacrimi începu să vadă. Fericit peste poate se întoarse la neguţătoria lui şi toate începură să-i meargă mai bine ca nicicând. Neguţătorea uleiuri parfumate şi bătea iarăşi drumul ţarilor către oraşul ţarilor şi înapoi. Întorcându-se astfel încărcat cu marfă ajunse până-n poarta bisericii Sfânta Vineri din Belgrad, unde un orb cerea milostenie. Negustorul

nostru se căută la chimir, doar că orbul respinse banii, dar îi ceru rugăciunea pentru văzul ochilor. Negustorul nostru se tulbură, recunoscându-l după glas pe kir Spiridon de la care în urmă cu doi ani ceruse aceeaşi rugăciune, atunci când acesta o pornise spre Ţarigrad.

— Dar nu-ţi ajută rugăciunea ta? îl întrebă negustorul pe kir Spiridon.

— Nu-mi ajută – i-o întoarse kir Spiridon – deunăzi am luat de la mănăstire rugăciunea pentru tine, dar din pricina nenorocirii mele am mai zăbovit pe drum că m-a prins iarna. Când am venit aici am vrut să pun sub piatră rugăciunea aia pentru văzul ochilor adusă anume ţie. Dar numai ce ridic eu piatra ca să şoptesc rugăciunea, că şi orbesc.

— Vasăzică rugăciunea care m-a tămăduit pe mine nu de tine era pusă sub piatră, ci de altcineva înaintea ta, îi zise atunci negustorul orbului: kir Spiridon.

— Am priceput! Cineva înaintea mea, i-o întoarse kir Spiridon cu obidă în glas.

— Ei, numai că ăsta care înaintea ta a pus sub piatră rugăciunea, cine-o fi el, n-a lăsat doar o rugăciune, ci două. Eu o să-ţi dau cea de-a doua rugăciune, numai că n-o să-ţi redea vederea înapoi, fiindcă nu e pentru ochi. Pentru ce e rugăciunea asta, ţi-o spun acum.

Şi se aşezară fostul şi actualul orb lângă catârce şi catârgiu, la un prânzişor şi atunci negustorul de mirosuri îi zise lui kir Spiridon:

Eşti născut în semnul Săgetătorului, al nouălea semn zodiacal, care corespunde ultimei luni de toamnă, când soarele trece prin acest semn între 22 noiembrie şi 22 decembrie. Eşti semn de foc, masculin, activ şi labil. Constelaţia ta se află în cerul sudului iar Calea Lactee străluceşte într-însa în toată splendoarea... Tocmai de aceea atunci când un Săgetător ratează ţinta, aşa cum tu ai ratat-o, îşi pierde menirea. Acum să nu cazi în deznădejde. Mesajul constelaţiei tale sună: „Ţariţa noastră, îţi vedem capul cu măreţie împodobit cu douăsprezece stele. Îndrumă-ne ca în pace să trecem în tărâmul veşniciei...” Jupiter, planetă milostivă şi temeinică guvernează semnul tău ca şi casa ta. El este purtătorul destinului tău şi te poate ajuta...

Dar şi eu o să te ajut. Fiindcă eu ştiu, negustor n-ai cum să mai fi, orbul nu poate număra bani, numai că orbul are cel mai ascuţit miros, aşa că o să-mi fii de ajutor citind mirosuri, tălmăcindu-le mesajul şi iscodindu-le căutările în balsamuri şi pomezi. Mirosuri de bună mireasmă aflate în răşini şi săruri, în ierburi precum şi în parfumul florilor sunt tot atâtea promisiuni care la rându-le ne tot iscodesc. Fiece mireasmă este aidoma unei scrisori nedezvăluite dacă nu înţelegi la vreme cum ne iscodeşte în viaţă. Iar în ce priveşte rugăciunea, aceasta glăsuieşte:

Sufletul la răsărit, inima la apus,
Ajută-l, Jupiter!

De cum vei pronunţa această rugăciune, de azi într-un an, cu fiecare zi vei fi mai tânăr cu trei zile. Şi se va întâmpla astfel fiindcă planeta ta va lua aceste zile de la altcineva care este ca şi tine sub ascendentul lui, adică în zodia Peştilor.

PEŞTI

PRIMA SCRISOARE

Subiectul: *Şaisprezece zile şi cincizeci de nopţi*

Dragă domnule profesor,

Vă scriu pentru că nu m-am culcat niciodată cu dumneavoastră. Atunci când cuiva ca mine îi vine să-şi verse focul inimii şi să ceară un sfat, o asemenea persoană este bine-venită. Ce mai, sunteţi acel cineva în care cred.

Evident că nu mă mai ţineţi minte, deşi timp de doi ani am fost studenta dumneavoastră. Poate c-o să vă amintiţi de mine dacă o să vă zic că eu sunt bruneta aceea din anul întâi căreia i-aţi spus, apropiindu-vă de ea:

— Eşti cea mai graţioasă femeie pe care am văzut-o vreodată. Pluteşti când mergi…

Oricum, şi azi îmi amintesc spusa dumneavoastră: „Literatura îl conduce spre viitor pe cititor, iar nu scriitorul”. Îmi amintesc de cursul dumneavoastră despre stilurile pare şi impare în artă şi literatură. Aţi spus atunci că în orice moment al istoriei există pe scena unei culturi măcar trei stiluri artistice care se comprimă, se susţin reciproc sau se subminează. Toamna unui stil la asfinţit, primăvara altui stil care abia se iveşte şi vara unui stil care în acel moment este la apogeu şi domină scena artistică. Aţi mai spus că noul stil („o primăvară”) care tinde să învingă stilul dominant („vara”) se foloseşte întotdeauna de experienţa stilului care nu întotdeauna l-a precedat, foloseşte modurile stilului la asfinţit („ale unei toamne”). Fiindcă şi primăvara şi toamna au o natură opusă verii…

Acum, ştiind că nu m-am prezentat sub o falsă identitate, putem trece la chestiune. Dragă domnule profesor, vreau să vă întreb despre nişte lucruri la care nu am răspunsuri. Când începe o femeie să îmbătrânească? Oare se poate muri din ceea ce te îmbătrâneşte? Cândva, mi s-au întâmplat nişte lucruri incredibile… În viaţa mea s-a mutat boala. O boală absolut necunoscută. Dacă într-adevăr e vorba de boală. Ca să nu mă mai gândesc la ea, mi-am cumpărat rujuri în zece nuanţe şi am început să pictez. Câte un sărut pe o coală de hârtie din fiecare culoare, de la argintiu până la violet, şi iată floarea. V-o trimit dumneavoastră în loc de salut, floarea celor zece imagini pictate.

Totul a început cam în preajma bombardamentelor NATO asupra Iugoslaviei, deci în martie 1999. Poate ceva mai devreme şi n-am băgat eu de seamă. Trebuia să plec la Novi Sad cu nişte treburi. Mi-am spălat părul în ceai şi m-am urcat în maşină. Era o zi însorită, Dunărea ocolea masivul Fruška Gora şi îmi venea în întâmpinare. Dar când să ajungem la podul de la Novi Sad, încă de la Petrovaradin mi-am dat seama că nu pot trece podul. Nu ştiam exact de ce, ştiam însă că peste râu nu puteam trece, aşa că n-aveam decât să mă întorc. Şi, n-o să mă credeţi, toţi ceilalţi treceau podul în vreme ce eu întorceam maşina ca să fac calea întoarsă la Belgrad cu treburile nefăcute. Astăzi acel pod nu mai există, l-au distrus bombele, iar acum nici alţii nu mai pot trece peste apă. Dar oare de ce n-oi fi putut eu încă de pe atunci, când nu erau nici avioane şi nici bombe?

Şi asta n-a fost tot. Treaba s-a repetat într-un mod şi mai ciudat, parcă

de-a-ndoaselea. Trebuia să merg la cinema c-un prieten. Ne-am dat întâlnire într-o joi la şase în faţa cinematografului Micul Odeon şi eu am venit direct de la slujbă, el însă n-a apărut, ceea ce nu le stă în caracter tipilor cu care ies. E drept că avea nişte ochi ca două ochiuri cleioase, că nu era din aceia sub care umblă patul, dar până atunci nu se mai întâmplase să nu vină. Totuşi, mi-a telefonat ca să mă întrebe de ce nu am venit la cinema.

— Dar nu trebuia să ne vedem răsalaltăieri, adică joi?

— Joi a fost ieri – mi-o tăie el – uită-te în ziare.

Într-adevăr, în ziare scria cum zicea el. Dar la ce bun? Joia lui întârziase faţă de joia mea. Şi nu doar joia lui, ci şi a celorlalţi din jurul meu. Cumplit!

O luasem înaintea tuturor din oraşul meu. N-am putut imediat aprecia cât anume. Dar parcă tot oraşul din preajma mea întârzia, iar ziua mea de ieri părea a fi ziua lor de mâine. Parcă eram zilnic cu trei zile înaintea celorlalţi. Dacă e întocmai, dacă parcurg câte trei zile pe zi, atunci cei din jurul meu vor intra în secolul XXI cu o întârziere de 1.000 de zile după mine. Şi atunci Anul Nou al cui este mai exact? Şi cât o să mai dureze întârzierea lor, ori poate avansul meu? Profesore, eu sunt o fată oarecare, mă cheamă Teodora, ascult muzica cu limba, când dorm n-am nimic pe mine în afară de melodia *Şaisprezece zile şi cincizeci de nopţi.* Sărutarea mea se simte ca jilăveala argintului, şi miros, scuzaţi, a melci, ca toate femeile. De ce tocmai mie să mi se întâmple toate astea? Ajutaţi-mă!

RĂSPUNS LA PRIMA SCRISOARE

Subiectul: *Vremea în Tetra Pak*

Draga mea T.

Am primit ilustraţia dumitale. Şi scrisoarea cu cele trei întrebări. Oare când începe o femeie să îmbătrânească? – suna una din ele. După cum văd, îţi aminteşti de cursul meu despre cele patru anotimpuri. Şi iubirea în viaţa unei femei are anotimpurile sale. O primăvară, o vară, o toamnă şi o iarnă. Cărora trebuie să le găseşti straiele potrivite. Nu poţi ieşi iarna în cămaşă şi să nu te cureţi. Dar mai există ceva. Fiecare din cele patru anotimpuri ale iubirii ascunde în sine încă patru anotimpuri mititele. Vara iubirii, de pildă, îşi are micuţele ei anotimpuri, toamna, iarna,: primăvara şi vara. Şi aşa şi cu celelalte. Care se împart în patru anotimpuri. Întotdeauna trebuie să ştii în care dintre aceste minuscule anotimpuri ale dragostei te afli. Şi pentru care îţi găseşti straiele potrivite. Dacă dragostea îţi trece prin iarnă, e bine să ştii despre ce parte a iernii e vorba – despre primăvara acelei ierni, despre vara ei, ori despre toamna ei. Dacă nu chiar despre iarna iernii dumitale. Dacă este toamna ei, nu te aştepta la cireşe pe crengi, ci la struguri. Şi totul va fi cum trebuie, toate la locul lor şi la vremea lor, aşa cum se cuvine. Dacă vine iarna iernii dumitale, va trebui să aştepţi primăvara. Numai că nu va fi primăvara acelei iubiri, ci a alteia, nouă-nouţă…

Atât despre când începe femeia să îmbătrânească. La a doua întrebare răspunsul vine mai târziu, iar acum să trecem la chestiunea cea mai importantă. La întrebarea majoră din scrisoarea dumitale, la „avans şi întârziere” după propria dumitale exprimare.

Judecând la rece, la dumneata scurgerea timpului s-a dezechilibrat. Vei înţelege ce înseamnă acest dezechilibru în clipa în care îţi vei imagina

vremea ca pe un ambalaj Tetra Pak. Aşa cum într-un Tetra Pak dai de lapte, tot aşa într-un alt soi de Tetra Pak îţi este dată vremea. Rupi un colţ ca să ajungi la conţinut, iar celelalte trei colţuri rămân astupate. Ce anume împiedică laptele să curgă din acea unică gaură atunci când îi rupi colţul? Atât timp cât gaura din Tetra Pak stă îndreptată spre cer, gravitaţia terestră împiedică laptele să curgă. Deci vremea dumitale împiedică veşnicia să curgă prin acea unică gaură. Dar dacă cineva mai face o gaură în Tetra Pakul dumitale, ce se va întâmpla? Laptele dumitale, respectiv, vremea dumitale, o să înceapă să curgă. Aşadar îl vei pierde şi chiar şi atunci când nu-l vei irosi.

Dumneata spui că simţi cum vremea trece prea iute. Şi mai spui că treaba asta se vede pe dumneata. Să presupunem că cineva a mai făcut o gaură în Tetra Pakul dumitale şi îţi suge vremea. Trebuie să-l afli pe cel care îţi fură vremea. Care îţi bea vremea. După care lucrurile se pot limpezi.

Te salută fostul dumitale profesor!...

SCRISOAREA A DOUA

Subiectul: *Să fie oare ziua mea de răsalaltăieri ziua dumneavoastră de azi?*

Dragă profesore,

Cum să dai de fur? Oare să fiu eu singura care se zoreşte, iar toţi ceilalţi din jurul meu, un popor întreg laolaltă cu statul, să tot întârzie, şi încă tot mai mult? Oare să mai existe cineva căruia să i se întâmple toate astea? Oare şi dumneavoastră vă grăbiţi, oare ziua mea de răsalaltăieri să fie ziua dumneavoastră de azi? Parcă am devenit o societate pe caste unde fiecare castă trăieşte în propria sa realitate izolată. Şi izolată în vremea sa. Necrezând că mai există şi vremea altora. A cui este realitatea adevărată, nevirtuală? Şi a cui este vremea asta în care trăiesc eu? Mi-e teamă...

RĂSPUNS LA A DOUA SCRISOARE

Subiectul: *Treisprezece limbi de bucătărie*

Draga mea T.,

Există o învăţătură străveche statornicită în slujba teologiei, despre cele treisprezece limbi de bucătărie. Acelea care au fost împărţite oamenilor în Turnul Babel. În aceste limbi s-au sfădit oamenii pentru prima oară şi astfel au pierdut adevărul. Conform acestei învăţături gândul nu este niciodată linear, dar devine stradă cu sens unic de cum este atins de una dintre aceste treisprezece limbi. De aceea, pentru ca gândul să poată fi înţeles, pentru a i se descifra adevărata semnificaţie, trebuie tradus de treisprezece ori în varii limbi. Abia atunci intersemnificaţia se iveşte precum adevărul. Adevărul, aşadar, nu stă în limbă, ci în intergândirea unor varii traduceri ale aceluiaşi text.

Aici stă şi sfatul meu. Aminteşte-ţi cine ţi-ar putea fi duşman. Discută ori intră în corespondenţă cu treisprezece persoane pe care le bănuieşti că ar putea fi pricina neplăcerilor dumitale, care ar putea fi furii vremii dumitale.

Fie în discuţii directe, fie în scrisori, pune-le întrebări dinainte gândite. Dacă ţi se răspunde, în intersemnificaţiile şi în interspaţialităţile acestor

răspunsuri adevărul va străluci precum Calea Lactee între stele. Acela care din cei treisprezece va nimeri adevărul comun, este cel care îşi ascunde propriul său adevăr. El e omul dumitale, el e furul vremii dumitale.

SCRISOAREA A TREIA

Subiectul: *Intersemnificaţia*

Dragă profesore,

Celor treisprezece prieteni, sau neprieteni, dacă doriţi, le-am pus doar o singură întrebare. Răspunsurile se deosebesc de la caz la caz, de la limbă la limbă. Unul mi-a spus că are inima la răsărit şi sufletul la apus, un altul că şi inima, şi sufletul îi sunt la apus, un al treilea că şi inima, şi sufletul şi le ţine la răsărit, un al patrulea că nici la răsărit, nici la apus ş.a.m.d.

Am introdus toate cele 13 răspunsuri în calculator, care mi-a compus intersemnificaţia. Care sună astfel:.

Sufletul la răsărit, inima la apus.

Nimeni n-a nimerit această intersemnificaţie.

Oare acest lucru se poate interpreta cum că printre cei cu care am comunicat punându-le întrebarea mai sus pomenită, nu se află furul vremii mele, aşadar că nu am lecuire?

RĂSPUNS LA A TREIA ÎNTREBARE

Subiectul: *Cum anume ţi s-a prăbuşit sufletul?*
Dragă T.,
Ce zodie eşti?

SCRISOAREA A PATRA

Subiectul: *Lecuirea de vreme*

Dragă profesore,

Sunt născută în zodia Peştilor (Pisces), care este al doisprezecelea şi ultimul semn zodiacal, corespunde celei de a treia luni de iarnă, soarele trece prin acest semn între 18 februarie şi 20 martie.

Sunt semn de apă, feminin, pasiv şi labil. După cum ştiţi, constelaţia Peştilor se află în apropiere de Ecuator, fiind guvernată de planeta Neptun, iar planeta Jupiter este ascendentul. Mesajul constelaţiei mele sună astfel: „Dinspre stele către lună, dinspre lună către soare, preschimbă-te în blândă lumină. Avându-te pe tine, foc arzător, înlăuntrul meu, nicicând nu se va stinge lumânarea..."

Cam asta ar fi tot în privinţa întrebării dumneavoastră. Poate mi-o fi de ajutor în lecuirea vremii mele. Cu mulţumiri anticipate,

A dumneavoastră T.

RĂSPUNS LA A PATRA ÎNTREBARE

Subiectul: *Jupiter în acţiune*

Dragă T.,

Formula la care ai ajuns în căutarea inter-semnificaţiilor cuvintelor interlocutorilor dumitale există deja de veacuri. La începutul secolului al XVIII-lea în mediul târgurilor din Câmpia Dunării era invocat numele lui Jupiter, ca dătător de viaţă îndelungată. Aşadar, se poate spune că vinovatul nevoinţei dumitale trebuie căutat în trecutul îndepărtat, iar nu în prezent. E posibil ca zilele să îţi fi fost irosite sau, dacă vrei, furate încă de acum trei veacuri. Acela care le-a irosit ar putea fi într-un fel sub dominaţia lui Jupiter ca şi dumneata. Asta înseamnă că ar putea fi născut în semnul Săgetătorului. După mine, cred că a fost negustor. Într-un anume fel înseşi cuvintele rugăciunii trimit la asta. A drumeţit dinspre răsărit către apus şi dinspre apus către răsărit. Şi mai trebuie avut în vedere că şi banii sunt guvernaţi tot de Jupiter.

Acum să nu te îngrijorezi peste măsură de ceea ce ţi se întâmplă. S-ar mai putea ca tot ceea ce ţi se întâmplă nici să nu îţi cadă prea greu. Jupiter este o planetă generoasă şi echitabilă şi n-o să te prea păgubească. Şi apoi, fiind ascendentul constelaţiei dumitale, te-ar putea proteja. Celui căruia Jupiter i-a dăruit zilele dumitale era în mod sigur într-o mai mare nevoinţă decât dumneata. Pe de altă parte, ai avut noroc că ai descoperit că îţi curge Tetra Pakul, că ţi se fură vreme şi viaţă. Poate că nu e de lepădat că afli că ţi se fură vremea. Măcar ştii, spre deosebire de ceilalţi, pe ce te bazezi. Chiar ai putea spune că Jupiter ţi-a dat clarviziunea. Numai că nu-i aşa! Dumitale (ca şi altora ca dumneata); nu ţi-e de niciun folos clarviziunea, pentru că deja te afli în viitor.

Cu mult mai rău ne e nouă ăstora cărora ni se întâmplă ceea ce ni se întâmplă. Fiindcă este evident faptul că mai sunt şi alţi păgubiţi în afara dumitale. Poate o fi cineva care şi nouă ne suge vremea precum sângele, doar că noi, ceilalţi, nu băgăm de seamă, pentru că ne-au ruginit privirile. Poate că noi om trăi cu o întârziere de trei zile într-o zi, cu o liotă de umbre repezi în jur. S-ar putea ca mulţi să nu afle niciodată acest lucru, iar vremea să li se scurgă, fie că ştiu, fie că nu ştiu. Şi poate că această vreme nici nu ne-o fură vreun fur care să fi trăit acum trei sute de ani, ci poate că e vorba de cineva care trăieşte astăzi…

Aşadar, în toată păguboşenia dumitale, te afli într-o situaţie cu mult mai bună decât mine. Nu te afli în aceleaşi mreje cu noi ceilalţi pentru că te-ai strecurat din mreajă. Să fii în viitor cu o mie de zile înaintea celorlalţi, merită preţul de trei zile pe zi.

Şi acum despre îmbătrânire. Dante şi Puşkin ne-au spus că viaţa are două jumătăţi. Dante vorbea despre „când e omu-n miezul vieţii lui”, iar Puşkin ştia că există „o cotitură în anii noştri”. Nu ne-au spus când anume. După simţirea mea, s-ar afla cam pe la patruzeci de ani. Atunci începe omul să-şi găsească echilibrul, ceea ce pierde într-o parte dobândeşte în cealaltă. Şi totul ţine aşa până ce încetezi să pierzi. Iar cel care încetează să piardă încetează să şi dobândească. Se închide cercul. Aşadar nu se moare din ceea ce te îmbătrâneşte…

FECIOARĂ
ŞI
GEMENI

FECIOARĂ

„Trebuie să-ţi descoperi la vreme trecutul, că doar şi lui îi expiră termenul de garanţie”, gândea într-o seară pianista nerealizată Arhondula Nehama. Taman când făcea investigaţii asupra tradiţiei familiei sale în privinţa unei moşteniri care îi revenea, aflase următoarele:

Bunicul ei Nehama, bancher belgrădean în vremea Regatului Iugoslaviei, vieţuia în strada Gospodar Jevrem. Balconul acelui apartament dădea către un conac mic de la începutul secolului al XIX-lea unde se fondase universitatea, ca în secolul următor să devină muzeu dedicat întemeietorului acelei universităţi, scriitor şi membru al lojei zidarilor liberi. Din primele zile ale ocupaţiei germane asupra Belgradului anului 1941 Nehama fugise cu familia în Albania, care pe atunci era sub ocupaţie italiană. Ceea ce i-a salvat capul, fiindcă autorităţile italiene nu-i prigoneau atât de crâncen precum nemţii. După război s-au întors în Belgrad, Nehama s-a îndreptat către strada Jevrem, la fostul său apartament, unde a dat de noii locatari. S-a prezentat, a spus că acolo, cândva, înainte de război, locuise el şi că în apartament lăsase ceva personal. Ceru să fie lăsat singur pentru câteva momente în încăperea cea mare şi după câteva minute ieşi, mulţumind locatarilor amabili şi plecă pentru totdeauna, înaintea refugiului în Albania dosise în colţul încăperii, sub stinghia parchetului, o parte din bijuteriile de familie, cealaltă având-o asupra sa. Acum se întorcea după bijuteriile sale, găsindu-le ascunzişul sub podea şi luându-le cu un simţământ de mare uşurare.

Le lăsase moştenire viitorului nepot, dacă era să fie, iar prin clauză testamentară mai lăsase şi casa, cu condiţia să fie bine întreţinută. Era însă un mister faptul că după moartea bătrânului Nehama nicicum nu au putut da de urma vreunei case pe care o posedase şi pe care ar fi putut-o lăsa Arhondulei. Treaba asta era un mister al familiei.

Nehama fusese căsătorit cu o grecoaică din Solun, iar după război trăiseră în Cipru. Fiica lor se căsătorise aici cu un pianist, un grec, iar nepoata Arhondula călcase pe urmele tatălui ei în dorinţa de a deveni ea însăşi pianistă. Ca artistă, luase numele bunicului ei, pe care nu-l cunoscuse dar de la care moştenise bijuteriile şi casa aceea, căreia nici mai târziu nu-i dădu de urmă.

Totuşi, numele bunicului ei dură mai mult decât muzica din ea, care o părăsise curând. După sprâncenele ei puteai citi ceea ce cânta, fiindcă muzica nu prea era chemarea Arhondulei.

La Belgrad n-au adus-o niciodată, a studiat la Atena, după care a trăit permanent în Cipru. Din Mozart îi rămăsese doar amintirea tuşeului degetelor pe fildeşul clapelor pianului. Şi o ciudată povestioară studenţească din Conservator despre scara fricii de dragoste.

I s-a povestit că în Estramadura, în faţa unei case există treptele fricii, bifurcate în două scări de piatră. Dacă femeia sau bărbatul cu frică de dragoste în inimă pune piciorul pe aceste trepte, frica din suflet i se înteţeşte

până la treapta a opta, de fapt palierul din faţa uşii. Dacă nu vrei să intri în casă cu tensiunea fricii de dragoste în inimă, atunci trebuie să continui şi să cobori cealaltă scară, ca astfel în coborâre frica de dragoste să se potolească şi în fine să înceteze. I s-a spus că acele trepte erau doar imitarea scării muzicale, pe care oricine, cuprins de frica dragostei, o poate cânta în gând: do-re-mi-fa-sol-la-si-do, când frica sa ajunge la apogeu, după care, de cum se începe cântatul în jos pe scări, de la cel mai înalt la cel mai jos ton, frica începe să scadă şi în final să se piardă cu totul…

După ce luă hotărârea de a renunţa la studiile muzicale, Arhondula se aşează la pian, interpretă scara în sus până la două octave, şi abia la a treia frica de la hotărârea aceea atinse apogeul. Atunci cântă scara în jos: do-si-la-sol-fa-mi-re-do şi trânti pentru totdeauna capacul pianului său. Omorâse în sinea sa pentru totdeauna frica de muzică.

Încheindu-şi astfel cariera artistică, Arhondula se îndreptă spre ceva cu mult mai practic şi mai sigur, în care se putea împlini fără mari riscuri. Se angajă undeva, iar în timpul liber se gândea tot mai des la moştenirea bunicului.

„Poate că bunicul hărăzise acele bijuterii cumpărării unei case”, cumpănea ea şi treptat începu să caute o locuinţă convenabilă pe care să şi-o poată cumpăra. Interesul pentru imobiliare i-a adus Arhondulei şi o nouă şi frumoasă prietenie. Pe o anume Agata, o arhitectă la fel de nerealizată pe cât era Arhondula de neîmplinită ca muziciană, şi aşa au găsit un teren comun. Agata era persoana capabilă şi taman nimerită să o ajute în căutarea unei case.

— Caută o casă pentru cel cu care o să trăieşti în ea, îi spunea prietena.

Arhondula nu prea avusese noroc în dragoste, după două-trei flirturi era încă fecioară. În ceasurile când dorinţa ardea în ea, îşi punea oglinjoara sub desuuri ca să-şi atragă cumva ursitul, dar nu se întâmpla nimic. Şi, în loc să-şi construiască o casă şi apoi s-o mobileze, ea era tot mai des serile cu gândul la bărbatul cu al cărui nume să-şi poată clăti chipul în fiecare dimineaţă. Însă, în general, pe ea o plăceau persoanele mai în vârstă.

„De altfel, eu pot să locuiesc în casa mea şi fără ajutorul altuia, cumpănea ea de obicei, pot şi singură să-mi duc traiul uitându-mă în oglindă zilnic o jumătate de oră.”

De fapt, Arhondula socotea că întotdeauna e mai important să ţii cont de cantitatea de ură, iar nu de cantitatea de dragoste care te înconjoară. Iar acea cantitate de ură ştia exact cum s-o ia în calcul. După asemenea socoteli Arhondula se culca liniştită cu acelaşi zâmbet de trei nopţi.

Prietenele începură iute s-o asalteze şi să pornească împreună cu ea în căutarea unei case. Agata se dovedi o tovărăşie plăcută. Au făcut înconjurul insulelor mediteraneene şi au văzut toate casele care erau de vânzare. Din pricina asta aveau multă treabă, iar Agata era un excelent organizator. De fapt, Agatei îi plăcea şi mai abitir chemarea sa nerealizată, tot aşa cum celor fără ureche le place să cânte. Imagina nişte construcţii nerealizabile, case din sticlă, saloane care, în loc de covoare, erau prevăzute cu triple mirosuri, palate subacvatice ş.a. De atunci i s-a deschis apetitul pentru ebenisterie şi şlefuirea înţeleaptă a pietrei. Adora arhitectura lui Gaudí şi chiar peste măsură interioarele lui. La Barcelona a încercat să-i cumpere Arhondulei ceva de Gaudí, dar n-a fost cu putinţă. Drept mărturie a acelui sejur în Spania există scrisoarea Agatei trimisă Arhondulei prin poştă electronică, uitată şi

acum pe Internet şi care poate fi găsită şi citită la adresa:

www.geocities.com/onGaudí

sub titlul „Grajdurile lui Gaudí’ şi „Dormitoarele lui Gaudí’.

— Să o citească cui îi place – a zis Arhondula Agatei –, mie mi-e de ajuns un acoperiş deasupra capului şi o cheie în broască. Restul sunt aiureli.

În asemenea momente cu Agata se petrecea ceva ciudat. Arhondula observa că-n anume momente Agata vorbea greoi. Nu se putea spune că era o bâlbâială. Agata lungea unele silabe în propoziţie de parcă se fandosea, treabă de care nu era conştientă. Suna cam ca o psaltire în biserica greacă. Alteori aducea cu dicţia actorilor japonezi din teatrul Nō. Odată Arhondula şi-a întrebat amica ce tot face cu limba atunci când povesteşte şi de ce şi cum îi ies sunetele aşa şi pe dincolo, dar ea nu a ştiut ce să răspundă. Ea credea că vorbeşte ca toată lumea şi Arhondula s-a convins că Agata nu era conştientă de năravul vorbirii ei.

Mai trebuie spus că acea bâlbâială sau tărăgăneală temporară în vorbire se producea îndeosebi când se exprima în societate.

Cu cât era mai multă lume în jurul ei, Agata îşi dezvăluia tot mai evident felul ei special de rostire. Parcă pentru fiecare căruia i se adresa avea câte o vorbă ori o propoziţie anume bâiguită. Majoritatea nu lua în seamă acest fapt, uneori însă cineva se mai oprea din vorbă, o privea ciudat pe Agata ori cădea pe gânduri, dacă nu chiar îşi lua tălpăşiţa.

♍

Afacerea cu casa mergea anevoie, dar înspre bine. Dimpreună cu devierile temporare ale Agatei. De pildă, Agata auzise de un arhitect care se apucase să proiecteze într-un sat devastat de cutremur case noi pentru ţărani. Acţiunea se petrecea în nordul îndepărtat al Balcanilor. Arhitectul ştia că acolo fiecare casă îşi avea cazanul său de rachiu. După gustul acelui rachiu care se deosebea de la gospodărie la gospodărie, se puteau judeca şi altele privitoare nu numai la agricultorul care făcea rachiul, ci şi la familia sa, la modul său de viaţă ori la înclinaţiile sale. Plecând de la felurimea gusturilor rachiului, arhitectul Kucina, căci aşa se numea constructorul, a proiectat diverse case. Fiecărui ţăran i-a zidit-o altfel, conducându-se după gustul, tăria şi culoarea băuturii pe care acel ţăran o producea şi o bea…

Evident că Arhondula a respins din start ideea unui lucru atât de trăsnit.

Cu un alt prilej, Agata i-a telefonat prietenei sale că în vara aceea urma să vină într-o croazieră pe insula greacă Hidra un celebru arhitect mexican. Acolo Agata voia să aibă o întâlnire cu el, în speranţa că el i-ar putea oferi Arhondulei casa mult dorită. În acel moment Agata era la Larnaka, iar Arhondula la casa ei din Limassol. Greu i-a fost Arhondulei să-i priceapă mesajul, fiindcă lăbărţarea unor silabe în pronunţie era excesiv accentuată. A trebuit să asculte banda de mai multe ori.

În cele din urmă s-au înţeles să se întâlnească pe aeroportul din Larnaka în ziua de 22 mai 1999, ca de acolo să ia avionul de 21.45 către Atena, ca după aceea, cu vaporul *Delfinul zburător* să ajungă la Hidra. Dar Arhondula a întârziat la avion, aşa încât la întâlnirea prestabilită cu arhitectul a zburat

doar Agata, nădăjduind că la Hidra i se va alătura şi prietena ei, cu următorul zbor.

Nu s-a întâmplat aşa. Avionul Agatei s-a prăbuşit şi nu a supravieţuit niciun călător. Lucru pe care Arhondula l-a aflat chiar de pe aeroport, şi, ca scoasă din minţi, s-a întors acasă. Cu un gest mecanic a pus banda magnetică să audă mesajele şi întâi a auzit glasul prietenei ei răposate. Era acel mesaj de dinainte prin care Agata stabilise întâlnirea de pe aeroport în 22 mai 1999. Arhondula stătea şi asculta cuvintele de pe bandă, parcă fără trup.

Acum dintr-odată începea să audă altfel mesajul. Suna ca un fel de rugăciune. Dacă îl auzea altcineva, căruia nu-i era adresat, un neiniţiat, n-ar fi înţeles despre ce era vorba. Dar un iniţiat, cel căruia i se adresa, care ştia codul, ar fi urmărit doar silabele accentuate pe care le-ar fi legat astfel încât ar fi putut prinde sensul ascuns. Numai că Arhondula nu ştia să audă în acest fel. De aceea mai puse o dată banda şi începu să noteze doar acele silabe lungite. Obţinu din mesajul Agatei un cu totul alt mesaj, un mesaj tainic:

Există ceva ca o moarte „secundară”. Când eşti omorât ori mori, abia după 40 de zile înţelegi ceea ce ţi se întâmplă, până atunci neştiind că eşti mort. În decursul acestor patruzeci de zile, poţi face orice şi chiar faci de toate ca şi când n-ai fi mort. În tot acest timp ţi se pare că trăieşti ca mai înainte, mănânci, bei, ai pofte, faci dragoste sau călătoreşti de parcă încă eşti în viaţă. Dar după patruzeci de zile eşti orb pentru lumea aceasta. Şi ăsta e sfârşitul...

Dezvăluindu-i-se acest mesaj, Arhondula se întrebă dacă nu cumva în mod inconştient Agata transmitea asemenea mesaje lumii din jurul ei. Şi atunci luă o hotărâre. Să plece la Hidra să se întâlnească cu celebrul arhitect cu care răposata ei prietenă stabilise o întâlnire. Pleca din pricina Agatei, iar nu din pricina acelui bulangiu de arhitect. Căci, dacă taina mesajului prietenei ei era întocmai, acolo putea să apară şi Agata, neştiind că e moartă. După socotelile ei, ea nu putea şti că e moartă până în 30 iunie, aşa că putea într-un fel să participe la întâlnirea dintre Arhondula şi arhitect, pe care ea însăşi o stabilise.

Pentru nimic în lume n-o să ratez o asemenea întâlnire în trei – gândea Arhondula, dar pentru orice eventualitate îşi citi în ziar horoscopul pentru a doua zi. Acolo stătea scris:

Fecioara (Virgo), al şaselea semn zodiacal, corespunde ultimei luni de vară, soarele trece prin această constelaţie între 23 august şi 22 septembrie. Aici guvernează Mercur. Fecioara e vin semn_ feminin, pasiv şi labil. Numărul ei este şapte. Constelaţia Fecioarei, dominată de steaua Denebola, se află la Ecuatorul ceresc. Dacă sunteţi născut în această lună veţi avea trăinicie în viaţă şi gânduri nestatornice în cap. Cereţi mult şi daţi puţin... La 28 de ani veţi avea o schimbare în viaţă, pe care dacă o depăşiţi vă aşteaptă o bătrâneţe îndelungă. Aveţi mult noroc în iunie, dar pe care şi-l însuşeşte altcineva. Mesajul acestei constelaţii sună astfel: „Când în fine din vasul trupului nostru iese sufletul, zboară sus către cer ca pasărea în văzduh. Fluier asul se sfarmă, dar cântarea măiastră în tine rămâne...”În ce priveşte ziua de mâine, fereşte-te de apă şi de locuri întunecoase şi necunoscute. Destule

prilejuri prielnice pentru drumuri...

— Vă rog, rezervaţi-mi pentru mâine un bilet de avion pentru cursa Larnaka-Atena, şi unul pentru vaporul *Delfinul zburător* Atena-Hidra, zise Arhondula la telefon.

GEMENI

— Dumneavoastră sunteţi domnişoara Arhondula Nehama? m-a întrebat un bărbat necunoscut încă înainte să cobor de pe vaporul *Delfinul zburător.* Se afla în portul Hidra cu un băieţel pe umărul stâng.

Era de presupus că mă aştepta. Ştia că sunt în căutarea unei întâlniri cu celebrul arhitect din Mexic şi-mi venea în ajutor să mă instalez pe insulă. Se numea Dimitris Hermer şi în urmă cu o săptămână fusese anunţat prin telefon de vizita mea. Era pe jumătate grec şi avea o giuvaiergerie în port, unde pe lângă bijuterii vindea şi păpuşi de dimensiunea mea, splendid coafate, boite şi date cu cârmâz, care în loc de trup şi membre aveau rochii de mătase, mănuşi şi ciorapi. Imediat m-a fotografiat printre acele păpuşi proţăpindu-mă între ele care mă luau de gât aşa că într-o clipită am aflat despre Dimitris tot ceea ce trebuie ştiut despre cineva cu care o să te mai întâlneşti.

Ştia în toate limbile pământului să numere şi să măsoare lungimea şi greutatea. O dată pe an, întotdeauna de patru iunie, dădea voie oricui să fure din magazinul său. Evident că pentru acel prilej lăsa vraişte doar acele sertare din sticlă cu bijuteriile pe care era dinainte dispus să le sacrifice. Lumea fura, iar el se făcea că nu vede.

— Trebuie dat ceva şi zeilor, spunea el.

Era îndrăgit pe insulă, îl iubeau copiii, cartoforii şi hoţii, întotdeauna ştia să iasă în calea oaspeţilor neaşteptaţi. Nu trăia de pe urma magazinului. Trăia din negoţul cu melci de livadă despre care povestea o groază de minunăţii. Avea în Albania un centru de prelucrare a melcilor, pe care îi obţinea ieftin din Iugoslavia iar după aceea îi exporta congelaţi, dar mult mai scump. Avea ureche pentru cântec şi dans, remarcabile aptitudini de diplomat şi era un excelent misit în afaceri imobiliare. Trăia la Hidra fiindcă acolo îi plăcea şi până şi eu m-am obişnuit treptat cu acea insulă interzisă automobilelor, numai dealuri şi plină de mâţe urâte şi trepte de măgar zidite cu patru, iar nu cu două picioare.

Pe Hidra ierburile aveau mirosuri îmbătătoare, printre mrejele miresmelor reci şi calde ale verii zburau lăcustele cât vrabia lovind bezmetic clopotele bisericilor. În vântul dinspre Peloponez se simţea sarea Mării Egee că ţi se înfiora pielea gâtului, aşa cum doar la femeie se înfioară, creştea în tine patima, iar în jur se auzeau cocoşii hermafroditi cotcodăcind ca după ouat. Jos, în port, catârgiii – unicii transportatori de pe insulă – îşi tot scoteau telefoanele mobile din vreo desagă de pe o catârcă ca să pună la cale vreo afacere. Taxiuri existau doar sub formă de bărci iar acele vaporaşe dădeau ocol insulei, ori pluteau în paralel, transbordându-i pe călători de pe un vapor pe altul…

Dimitris mi-a spus imediat că îmi va mijloci o întâlnire cu arhitectul mexican într-o croazieră organizată de nişte prieteni ai săi. O pereche de mexicani, proprietarii unui iaht uriaş care deja ancorase în port împreună cu

arhitectul, se pregăteau de o croazieră în zona insulelor Ciclade. Croaziera trebuia să ţină zece zile şi Dimitris era deja în toiul pregătirilor acestui drum. În afara mea şi a lui, mai era invitat şi un medic, care era încă aşteptat.

Acest medic, singurul călător care mai lipsea era un vechi prieten al lui Dimitris, trăia la Belgrad unde lucra într-un spital. Iar de câte ori putea venea la Hidra dornic de o croazieră pe Marea Egee cu Dimitris şi prietenii săi. Acum despre el pe insulă, unde toţi îl ştiau de dinainte, se vorbea cu groază, căci în Iugoslavia izbucnise un furibund război aerian, NATO bombardase Belgradul şi Serbia, iar Dimitris îi telefona, de câte ori era posibil, prietenului său, îngrijorat de viaţa acestuia.

El mi-a dat amănunte despre doctor. De cum începuse bombardamentul, îl invitase să se refugieze la el, pe insula Hidra, dar doctorul nu-şi putea părăsi îndatoririle de la spital în toiul războiului. Însă la scurt timp după aceea o rachetă de croazieră lansată de forţele NATO a nimerit o clădire din preajma spitalului unde lucra medicul, distrugând şi o aripă a spitalului. Doctorul abia a putut fi scos din dărâmături, ajungând cu greu acasă, buimăcit din pricina contuziilor. În aceeaşi seară văzuse la ştirile CNN despre ultimele bombardamente nocturne asupra Belgradului imaginea luată de o cameră de pe o rachetă de croazieră care îşi căuta ţinta. Care ţintă era prezentată pe dispozitivul rachetei şi care de fapt era balconul ultimului etaj al unei clădiri, prin uşa căreia racheta trebuia să răzbată ca să distrugă clădirea chiar în clipa în care în faţa camerelor TV era arătat balconul real din Belgrad, coincizând cu imaginea ţintei de pe dispozitivul rachetei. Îngrozit, medicul recunoscu balconul şi văzu lovitura rachetei a cărei imagine se stinse în clipa în care nimerise ţinta, distrugând şi o aripă a spitalului. Parcă asistase la filmarea propriei împuşcări. Era în 28 mai 1999 noaptea…

Părea incredibil, dar acest medic trebuia să ni se alăture croazierei din zona insulelor Ciclade în cursul lunii iunie. Cum războiul din Iugoslavia se încheiase iar NATO încetase atacurile aeriene asupra Belgradului, medicul putea ieşi din ţară. Dimitris i-a pus la punct călătoria cu maşina de la graniţa maghiară până la Pesta, iar de acolo cu un avion spre Atena. În dimineaţa aceea m-a invitat să ne bem cafeaua la „Piratul” din port, ca apoi să-l aşteptăm pe oaspete. Care a fost adus de catamaran, un vaporaş-lăcustă, pe pernă de aer. Medicul şi-a făcut apariţia pe pod cu o pipă în albeaţa strălucitoare a dinţilor. Zâmbi pe sub mustăţile de culoarea tutunului „Trei călugăriţe”. Despre acele mustăţi Dimitris spunea că odată şi odată medicul tot o să şi le fumeze în lipsa mahorcii. Dimitris s-a sărutat cu medicul de trei ori, după care mi l-a prezentat. Medicul a scos pipa din gură, m-a sărutat patern pe creştet încât o dâră de fum din pipa lui mi-a rămas în păr, înfiorându-mi pielea gâtului. Aşa, ca la femei. Mireasma pipei lui avea o căptuşeală densă, dulceagă…

— Cred că putem porni în croazieră! a încheiat vesel medicul, lucru care s-a produs abia a doua zi de dimineaţă. Iahtul era sub pavilion olandez, avea zece splendide cabine şi un echipaj de două persoane, oaspeţii s-au îmbarcat şi, înainte de ieşirea în larg, deci înainte de a se ridica ancora ne-a fost servită o cină mexicană în sufrageria iahtului – fasole uscată gălbuie extrem de condimentată, tortilla cu avocado şi carne tocată, bulete de ierburi şi tequila.

— M-aş putea hrăni doar cu mirosuri! a zis doctorul. Sunt şi de post, şi de frupt.

Dimitris a izbucnit în râs şi i-a întors-o:

— Da, aici poţi lua un mic dejun din miresme, să zicem, ouă cleioase cu miros lichid de alge, care e un miros pe care-l pot auzi peştii. Ori chifle stropite cu o lingură din miasma beladonei pe care pisicile ştiu nu numai s-o amuşine, ci să o şi vadă…

În afară de Dimitris pe vapor mai erau proprietarii iahtului, doctorul, eu şi un arhitect de o mare frumuseţe, care arăta cu mult mai tânăr decât faima sa, şi care, într-un mod absolut fermecător, părea un altul în fiecare dimineaţă şi invariabil în altă cămaşă.

— Haina altuia pe el pare de două ori mai scumpă decât pe posesorul ei, zicea despre arhitect Dimitris care venise pe vapor într-un maieu grosolan şi cu un melc de argint în ureche în loc de cercel. Pusese la punct fiece detaliu al croazierei. Supraveghea desfăşurarea croazierei mai abitir decât proprietarii iahtului.

— El este pentru noi psihopomp, zise râzând medicul, căruia din prima seară i s-a stabilit locul de lângă mine. Brusc mi-a luat mâna, mi-a pus sare în palmă, a lins-o după care a dat pe gât un pahar de tequila.

Atunci am văzut cum şi alţii de la masă lingeau sare din palmă (ce-i drept din ale lor, nu ale altora) după care dădeau pe gât tequila. Medicul mi-a turnat şi mie în pahar tequila, şi-a pus sare în palmă şi mi-a întins-o ca s-o ling. Eu m-am tulburat şi n-am vrut să-i ling palma, atunci a lins el sarea din palma sa şi cu limba plină de sare a tras o dâră pe gura paharului său.

— Se poate şi aşa – adăugă el – deşi mai există un al treilea mod. Dar despre asta mai târziu… De altfel, cum de v-aţi nimerit pe acest vapor?

— Aştept să se încheie patruzeci de zile, am izbucnit eu.

— Ce anume aşteptaţi?

— Am stabilit aici o întâlnire cu cineva.

— Cu un tânăr?

— Nu, cu o prietenă. Trebuia să venim împreună, dar avionul s-a prăbuşit iar ea a murit. Cam acum o lună de zile.

— Şi totuşi o aşteptaţi? Nu e cam ciudat?

— Ba da, însă ea credea că omul la patruzeci de zile după moarte încă nu e conştient că e mort, tot aşa cum patruzeci de zile după naşterea sa nu e conştient că e viu. De asta cred că ea încă ar mai putea apărea… Convinsă că totul e ca înainte…

În acel moment Dimitris lovi cu furculiţa paharul şi se ridică pentru a ne descrie ruta călătoriei şi cum anume ne vom distra şi ne vom petrece timpul pe vapor în zilele următoare. Printre altele atracţia irezistibilă erau jocurile de noroc, cărora Dimitris le acorda o deosebită atenţie.

În fiecare seară, toţi, în afara echipajului, se angajau să participe la jocul de pocher. Dar la un anume fel de pocher. Miza, câştigurile şi pierderile erau limitate la nişte sume neglijabile, însă exista o regulă adiţională a jocului. Scoaterea din participarea la joc. Cel căruia i se întâmpla, a doua zi de dimineaţă urma să debarce de pe vas în primul port în care ajungea iahtul ca să se reîntoarcă la Hidra, unde avea să-i aştepte pe ceilalţi la sfârşitul croazierei. Această regulă era singura condiţie a participării la croazieră şi era valabilă şi pentru perechea mexicană, deci, pentru proprietarii iahtului, care-şi puteau foarte bine părăsi vaporul în cazul ieşirii din joc.

— Dacă acceptaţi această regulă – conchise Dimitris – atunci să bem o tequila.

Aşa că am băut şi eu tequila simţind pe marginea paharului sarea de pe limba doctorului. Iar iahtul tremura plutind neauzit spre insula Kithnos.

— Se pare că prietena mea Agata nu-şi face apariţia – i-am şoptit doctorului – numai că, dacă mesajul ei este întocmai, are încă vreme în faţa ei până la patruzeci de zile de la prăbuşirea avionului. Iar a patruzecea zi cade în 30 iunie... Vom vedea...

Când ne-am ridicat de la masă, Dimitris mi-a făcut cunoştinţă cu arhitectul mexican. El înclină capul privind prin mine în bezna de deasupra apei şi zise:

— Toţi cei care dorm, inclusiv plantele şi animalele, se află în aceeaşi lume cosmică. În aceeaşi casă comună. De cum se trezesc, fiecare este în separeul său. În bârlogul său...

Era beat criţă.

Când s-a trezit şi a apărut în noaptea următoare într-o ţinută pentru cină, părea un străin pe vapor. Chiar şi mirosul trupului său era altul decât în ziua precedentă.

Se anunţă că e vremea începerii jocului de pocher al lui Dimitris. Numai Dimitris nu juca.

Cărţile au fost împărţite, fiecare a mizat cât a vrut şi ce a vrut, dar nu s-au împărţit şi cărţi noi.

În schimb am trecut în sufragerie unde am rămas surprinşi de masa pregătită pentru cină, farfurii adânci deja pline cu ciorbă de peşte. Conform instrucţiunilor lui Dimitris, am luat cărţile cu noi, ferindu-ne unii de alţii. Eu aveam doi valeţi, un opt de treflă, un doiar şi o damă. M-am debarasat de doiar. Puteam spera la trei valeţi, dacă aş fi avut noroc la următoarea tragere. Dar nu se întrevedea nicio şansă ca la cină să se împartă cărţi noi celor care le cereau. Ne-am aşezat fiecare unde am dorit şi am început să sorbim din ciorbă. Deodată arhitectul zice:

— Dublez potul!

Atunci am descoperit şi eu despre ce e vorba. Pe fundul fiecărei farfurii era imaginea unei cărţi de joc. În fiecare farfurie alta. Cărţile din mâinile noastre erau completate de cartea desenată în farfurie. Farfuria făcea cât o carte trasă în plus. Cine voia mergea mai departe, cine nu renunţa. Astfel se încheia şi jocul. Eu am descoperit în fundul ciorbei că am în farfurie un şapte de treflă şi am aruncat cărţile pe masă, ca şi ceilalţi. Un şapte de treflă lângă un opt însemna un sărut.

— Măcar e ceva, m-am gândit eu.

Arhitectul avea o farfurie pictată cu un as de caro şi deja cu cei doi aşi aduşi în sufragerie avea un ful de aşi, aşa că că ne-a umflat banii.

Evident, cărţile şi farfuriile erau urmărite atent de Dimitris aşa că treaba a mers ca unsă, fără trişări. Şi-n serile următoare lucrurile s-au petrecut la fel. Dar în 25 iunie, când să ancorăm iahtul în apropiere de Paros, pentru prima oară s-a întâmplat ca să iasă cineva din joc. Eliminarea din joc a fost dinainte explicată – cine nu găsea în farfurie o carte, ci alt ornament, era eliminat. Şi trebuia ca a doua zi de dimineaţă să debarce.

În seara aceea am stat lângă doctor. Ţineam cărţile cu mâna stângă, iar cu dreapta mâncam ciorbă, când dintr-odată medicul începu să se grăbească cu mâncatul iar în fundul farfuriei lui în locul cărţii pe care o aştepta, se arătă un roi de stele. În centrul farfuriei era scris:

Gemenii (Gemini) – al treilea semn zodiacal, corespunde ultimei luni de primăvară, soarele trece prin acest semn între 21 mai şi 21 iunie. Este o zodie guvernată de Mercur. Gemenii sunt un semn masculin, activ şi labil. Constelaţia zodiacală Gemeni se află în cerul nordului.

Pe marginea acestui text mai era o însemnare:

Cel care se naşte sub acest semn va fi frumos, ager, pizmuit, are însemne pe cap şi pe unghii, în aprilie are toate neplăcerile, iar în mai să nu mănânce carne de iepure, praz şi cap de cocoş. Mesajul acestui semn sună: „Chiar de s-o usca mlădiţa, stirpea nu piere”.

Doctorul era născut în semnul Gemenilor.

Vestea s-a răspândit într-o clipă, pocherul şi cina le-am terminat la repezeală, iar Dimitris a pus cea mai bună muzică luată de el pe iaht. Cezaria Evora şi Maria Prado. Am început să dansăm la lumina lunii. Eu cu proprietarul, doctorul cu soţia proprietarului, o doamnă de vârstă mijlocie cu sâni abundenţi în care el se topea cu totul. Apoi arhitectul a luat-o la dans pe soţia proprietarului, iar Dimitris pe mine. Din sufragerie se auzea doctorul care acompania discret la pian muzica pe care dansam noi, ca deodată să înceapă să facă game. Uneori se oprea pe o treaptă ascendentă a gamei, coborând treptat tonalitatea, iar eu mi-am amintit de treptele fricii de dragoste. Şi m-am înfiorat.

Dimitris mi-a zis:

— O să răciţi, intraţi înăuntru.

— Ultima oară nu mi-aţi explicat care este al treilea mod de a săra tequila! am spus intrând în living.

Doctorul râse, se apropie de olivieră, linse solniţa şi mă îmbrăţişă. Mirosul îmbătător al brusturelui de pe mal în ceasul înserării lunecă pe apă până la noi. Dansam în sărutările sărate ale doctorului până ce ne-am pomenit în cabina lui pe deplin unul în celălalt. Ciudat fel de a-ţi pierde nevinovăţia cu vocea Mariei Prado în urechi.

Dimineaţa, Dimitris l-a debarcat pe doctor pe mal sprijinindu-l ca pe cineva care nu prea vede. În loc să debarc şi eu odată cu el la Paros, ceea ce îmi doream cu ardoare, am intrat în cabina lui şi m-am uitat în calendar. Era 26 iunie 1999. Dată care pentru doctor însemna încheierea celor patruzeci de zile de la atacul aerian cu bombe asupra Belgradului. Şi mi-am amintit iarăşi de Agata. Dacă nu ea, atunci mesajul ei era prezent pe vapor. Într-un mod înspăimântător.

Într-una din serile următoare, pe 30 iunie, aproape că nu m-am mai mirat atunci când pe fundul farfuriei mele în loc de imaginea unei cărţi de joc am văzut roiul de stele al constelaţiei mele

— Fecioara, ceea ce nu mai eram. A doua zi de dimineaţă şi eu trebuia să debarc. Ieşisem din joc. Eram în apropierea insulei Andros.

Oare chiar n-am zburat şi eu odată cu Agata în acel avion Larnaka-Atena, care s-a prăbuşit acum patruzeci de zile? Oare să nu existe nicio posibilitate prin care omul să se încredinţeze de asemenea lucruri? Oare şi eu o să orbesc ca doctorul?

Seara în cabină am luat *Biblia,* am pus palma la ochiul stâng şi am citit în partea dreaptă din Cartea întâi a împăraţilor (6, 38). Când mi-am luat

mâna de la ochi, am înţeles că viitorul trupului omenesc este doar trecutul sufletului său. Eram complet oarbă. Oarbă pentru această lume.

Şi atunci, pentru prima oară, mi s-a arătat cât se poate de clar casa pe care am aşteptat-o toată viaţa. Casa moştenită de la bunic. Avea la intrare o inscripţie:

Casa Arhondulei

Nu avea faţadă, în loc de ziduri, două vânturi îndreptate unul către celălalt ţineau încleştate între ele uşa de la intrare. Vânturile erau atât de silnice, încât n-am putut ţine mâna întinsă între ele, erau chiar ca un zid. Evident că erau străvezii, amândouă de aceeaşi putere, aşa încât în locul ciocnirii lor se arăta pur şi simplu o linie, în casă, în dreapta intrării cădea un zid de apă perfect neted. Apa aceea nu era doar zid. Era şi baie. În faţa ei se afla o bancă. În stânga intrării se înălţa un zid despărţitor din sticlă termorezistentă după care era un zid aprins, până la tavan, în centrul zidului aprins era o căscătură pentru plita unde se gătea mâncarea, iar în faţa ei o masă de sufragerie cu opt scaune. În capătul acestei prime încăperi placată în piatră se înălţa o scară făcută din pământ şi un loc acoperit cu un covor de iarbă. Scara m-a dus la etaj unde pe o pajişte creşteau un măr şi un lămâi. Între trunchiurile lor, pe pământul acoperit cu flori, era lăsat un loc pentru aşternutul patului. Dar nu era niciun aşternut. În spate se înălţa un zid de iarbă pe care era agăţată o ramă uriaşă. Din ramă (adică din zid) creşteau maghiran, mirodenii sălbatice, izmă verde şi broscăriţă. M-am întins între cele două trunchiuri şi am aşteptat. Prima oară am înţeles că aşternutul este un trup de femeie. Eu eram aşternutul. În clipa în care peste acoperişul străveziu al casei mele au zburat stele din puzderia Fecioarei lumina fiecăreia din ele a căzut din cer drept pe mine urzind ceva ca o mantie de stele. Atunci am deschis ochii şi am auzit cum deasupra mea înfloreau mărul şi lămâiul.

Povestea se rânduieşte în inimă precum se pârguiesc mărul şi lămâiul. Sămânţă după sămânţă, culoare după culoare.

TAUR
ŞI
BALANŢĂ

Aveţi în faţă ceva aidoma acelui îndemn „fă-ţi-l singur”, în privinţa horoscopului. Pentru că aici ai de ales, pentru o cititoare cel mai nimerit e să înceapă această poveste de la pasajul „Minotaurul urăşte viitorul”, iar pentru un cititor cel mai nimerit e pasajul „Capul în farfurie…” Aici, deci, există o hartă feminină şi o alta masculină de citit în stele. Celelalte mesaje se citesc după cum se succed, iar în ce priveşte sfârşitul, pe potriva fiecăruia. Dar, despre asta, mai încolo.

MINOTAURUL
URĂŞTE VIITORUL

— Tu chiar n-ai auzit de Minotaur?

— Nu, am zis, dar glasul feminin atât de profund care pronunţase acel nume ciudat a rămas să sune veşnic în urechea mea. Multă vreme am auzit acel nume pronunţat greşit, aşa cum îl articulase atunci prietena mea.

— Nu este posibil să nu ştii chiar nimic despre Minotaur!

— Ce-ar trebui să ştiu?

— Cum adică ce? Omul ăsta e îndrăgostit de tine de mai bine de juma de an.

— Şi ce? De ce n-o spune?

— Se tot pregăteşte să-ţi spună. Ştie pe de rost toate meniurile care îţi plac, vinurile pe care le bei şi toate culorile părului pe care le porţi. Cumpără din greu mobilă.

— Ce fel de mobilă?

— Mobilă pentru viitorul vostru cuib matrimonial.

— Faci mişto!

— Da' de unde, a ales deja o bucătărie cu hotă de aramă şi un pat matrimonial pe care l-a instalat în apartamentul lui din strada Paris. Are tot ce-şi poate dori cineva.

— N-am auzit de el.

— Ei, auzi acum.

— Cum zici că se numeşte tipul?

— Minotaur.

— Ce nume mai e şi ăsta?

— Nu ştiu. Sună de parcă ar fi de origine greacă. Dar atenţie, e un tip ciudat. Poate să-şi trimită ca o săgeată visul cui vrea el. Uneori pe stradă îi recunoaşte pe trecătorii care n-or să apuce cincizeci de ani. Îţi ştie toate croiurile şi măsurile şi deja cumpără pentru tine agrafe de păr şi pălării de pai. Are un raft plin numai cu cărţile tale preferate...

Atât mi-a spus prietena mea. Curând după aceea am primit de la Minotaur ceva ca o scrisoare de dragoste. Suna astfel:

Eşti Balanţă (Libra). Areal 538, re stagnare Alfa, valoare medie 15h. Al şaptelea semn zodiacal, constelaţia cerului de sud, corespunde primei luni de toamnă. Soarele trece prin acest semn între 23 septembrie şi 22 octombrie... Balanţa este un semn de aer, masculin, activ. Venera guvernează acest semn. Mesajul stelei tale sună: „Gândurile tale n-au nicicând pace, tot fâlfâie şi zboară ca nişte păsărele. Cine să le dea aripi ca de porumbel, ca să zboare către bine şi acolo să zăbovească?" Acum ceva şi despre mine... Eu sunt semn feminin. Dar şi semnul meu este guvernat de Venera...

E firesc că mi-a fost teamă de prima mea întâlnire cu Minotaurul. S-a dovedit că Minotaurul nu se temea. Într-o seară s-a apropiat de mine şi ochii mei şi-au schimbat culoarea sub privirea lui. Semăna cu un zeu pastoral. Avea un păr dens ca aluatul, înnodat la spate în formă de liră. Am găsit în apartamentul lui câte o rochie pe măsură pentru fiecare anotimp. În faţa oglinzii am zărit puzderie de farduri, rujuri şi uleiuri aromate, toate pe gustul meu. S-a dovedit a şti că la o ţinută neagră mă parfumez cu „Vis indian" de la Fragonard, ştia că la roşu folosesc mirosuri iuţi cum ar fi Yves Saint-Laurent, iar la alb, un anume parfum, „Alchimie"... Ştia să se uite în buric şi scotea o şuierătură ciudată atunci când trăgea aer în piept. Cu acel şuierat profund şi

domol putea lua durerile de cap ale femeilor. Cu piciorul putea vâna şoarecii şi uneori apărea purtând la curea un scaun pliant de vânătoare. Mă ducea în fiecare zi de şapte ale lunii la Bolec, unde tocmea un ciopor de ţigăncuşe ca să ne cânte la vioară, chit că lor nu le prea plăcea, pentru că degetele femeii după scripcă nu mai sunt bune la ciordeală. Eu, care până atunci aveam vise repezi şi viaţă domoală, nici n-am mai ajuns să mă mai îmbujorez de ruşine, că m-am şi pomenit în aşternutul lui. În acea îmbrăţişare de câteva minute m-am îmbolnăvit şi m-am înzdrăvenit, m-am înfometat şi m-am săturat. Abia după aceea roşeaţa mi-a umezit obrajii coborându-mi pe gât şi prelingându-se până la mâini ca mai apoi să-mi văd rumeneala pe degete… Deasupra mea zâmbetul lui se revărsa lui şi-şi lua zborul spre Dunăre, iar puterea adevărului intra în mine ca un cuţit. Uneori îmi povestea cum că există ceasornice sătule şi nesătule, la fel cum există iubiri sătule şi iubiri nesătule, iar seara în aşternut îmi citea cu voce tare din cărţi despre care ştia dinainte că o să-mi placă:

— Nimic prea mult! spunea el.

Şi s-a şi adeverit. Înainte să ajung să uit pronunţia greşită a numelui său, într-o seară NATO a început să bombardeze. După fiecare explozie tablourile şi icoanele cădeau de pe pereţi. Şi atunci s-a petrecut ce-a fost mai rău. Vi s-a întâmplat să reveniţi într-un magazin pentru nişte gumă de mestecat, şi numai ce v-aţi întors cu Spatele să vă dispară automobilul? Cu degetul pe butonul alarmei o luaţi la goană de-a lungul garajelor închise nădăjduind că maşina dumneavoastră o să vă răspundă chemării din beznă. Tot aşa şi eu merg de-a lungul străzii sufletului Minotaurului şi caut iubirea lui, care însă nu mai e. La Minotaur nu trag nici puricii, nici gândacii, nici păduchii, nici molima, dar iubirea noastră din el a căzut bolnavă de când au început să cadă bombele. Nu, Minotaurul e sănătos, el e aici, cu mine, iubirea lui e bolnavă. El se poartă ca înainte, nimeni din anturajul lui nu sesizează schimbarea, însă el, oriunde s-ar afla, are întotdeauna sentimentul că a ajuns fie prea devreme, fie că a întârziat. De când e războiul, simte exact în străfundul oricărui parfum al meu esenţa excrementului de pisică, anume pus pentru a înteţi şi celelalte elemente ale mirosului şi a-i asigura persistenţa, ceea ce însă n-ar trebui să se observe. Se poate spune că Minotaurul amuşinează într-o ordine inversă decât restul lumii. Asta pentru că a pierdut memoria iubirii. În faţa noastră este viitorul pe care Minotaurul îl urăşte, deasupra noastră veşnicia fără saţ sub forma avioanelor invizibile, iar în spatele nostru amintiri întoarse pe dos. Dintr-odată ochii lui au îmbătrânit. Nu frică este în ei, ci ură. Ură faţă de viitor. Iubirea Minotaurului a devenit poroasă şi a început să lase loc urii generale faţă de viitorul care s-a înstăpânit în jurul nostru în toiul fricii din fiecare noapte pentru ziua de mâine. Însă eu, iubita lui, sunt încă întoarsă către dragoste, iar dragostea este o veşnică zi de mâine şi iată cum ne separăm. În ura lui către viitor nu e loc de dragoste, şi nici de mine în ea…

Ziua ieşim mai departe la serviciu ori la treburile noastre, iar noaptea stăm acasă şi încercăm să dormim şi să facem dragoste sub bombe. Dar nu ne iese. Dragostea este o plantă delicată, dragostea e întotdeauna mai tânără ca noi, iar noi, fără a o simţi, am început să fim grosolani cu ea. Ne-am nesocotit dragostea, am trecut-o sub tăcere, am uitat-o de parcă voiam s-o rănim, s-o ciuntim şi chiar s-o lichidăm înainte să ne lichideze ea. Iar într-un fel noi socoteam că ea trebuie să supravieţuiască în ciuda a toate. – În prima

clipă am gândit că este vorba de o boală a dragostei, una dintre acele boli care ţin atâtea zile câţi ani are bolnavul, dar, din păcate, n-a fost aşa. Uneori gândeam: boala ca boala, exerciţiu de îmbătrânire. Bătrâneţe în miniatură. Totuşi, nu era o boală ca orice altă boală. Bombele nimereau drept în Minotaur şi în legătura mea cu el. Atunci m-am hotărât să o salvez. Şi la asta lucrez zilnic.

Iată cum trăim noi acum. În fiecare seară exersez în faţa oglinzii cum să-mi schimb zâmbetul.

Şi într-atât l-am schimbat încât acum poate muşca. În faţa casei se află un panou mare cu un ou pascal la mijloc. Într-o parte a oului Minotaurul mi-a citit înscrisul: *I believe in God!* iar în cealaltă parte: *They believe in bombs!* După ce ne încheiem treburile, eu şi Minotaurul ne dăm întâlnire în parcul Kalemegdan, în faţa monumentului închinat Franţei pe care cineva scrisese: *Duceţi-l la groapă!* Dacă nu vine Minotaurul, îmi văd singură de drum. Cobor treptele mici ale străzii Paris, trec prin faţa fostei ambasade a Franţei pe care stă scris cu sprayul: *Republica Corsica,* ajungând până la colţ unde pe vremuri, în veacul al treilea, era baia romană Aelius, din care după atâtea veacuri n-a mai rămas nicio urmă, nici chiar izvorul care o alimenta cu apă. Cobor apoi înspre ambasada Suediei pe panta care duce la râu, după care mă îndrept către o clădire înaltă.

— Ce e nou? îl întreb pe Minotaur intrând în apartament.

— *De mine n-a întrebat?* răspunde Minotaurul privind absent la rochia mea mov, care cândva îi plăcuse atât de mult.

— *Nu ştii că da?* i-o întorc eu, iar el îmi răspunde tăios:

— *Nu mergem mai departe-n treaba asta...*

Eu ocolesc masa, pun cina, vinul şi stafidele, mă aşez şi stăm tăcuţi câteva momente. Apoi las brusc capul în farfurie. Printre suspine spun:

— *Te temi să fii şi-n faptă şi-n virtute acelaşi ca-n dorinţă*? *Vrei să ai tot ce socoţi a fi podoaba vieţii şi să rămâi mişel în ochii tăi, ţinut între „aş vrea” şi „nu-ndrăznesc”, întocmai ca motanul din zicală?*

— *Dă-mi pace, rogu-te!* răspunde el. *Cutez să fac doar ce e vrednic de-un bărbat. Nu-i om cel ce se-ncumetă mai mult!*

— *Ce fiară te-a împins aceste planuri să-mi destăinui?*

O vreme a stat nemişcat, parcă neauzindu-mi suspinul, după care s-a ridicat de la locul său, s-a aşezat în spatele spetezei scaunului meu şi acolo a rămas. Plângând mai departe, am spus:

— *N-aveai atunci nici timp, nici loc prielnic, dar vreai să ţi le faci, şi, când prilejul se arată de la sine, eşti nevolnic?...*

Atunci mă ridic, trag o draperie şi-l iau de mână ducându-l în dormitor, îl aşez în aşternut, îl acopăr ca pe un copil şi molcom în ureche, ca să-l adorm, îi cânt Bach. Minotaurul are coşul pieptului aidoma unui schelet de barcă, care se deschide larg şi apoi se strânge. Din aşternut se uită la mine ca la un violoncel îmbrăcat în rochie.

Cerul Kalemegdanului este brăzdat spre apus, cam la două sute de kilometri de linişte, de proiectile antiaeriene de vânătoare Tomahawk. Pe clădirea noastră se află un graffiti: „E primăvară, iar eu trăiesc în Iugoslavia”.

CAPUL ÎN FARFURIE
SAU TRECĂTORUL ÎN ŞUBĂ
DE PĂR DE CAPRĂ

— Sunt născut ca bărbat, dar o să mor de cancer la sân, gândeam simţind cum noaptea se prinde în jurul meu ca o durere. Mă găseam pe o alee din parcul Kalemegdan şi priveam cum pe apa Savei cobora amurgul străveziu. Parcă adus de un vapor plutind pe apa râului. În oraş se luminau ferestrele – întâi în locurile cele mai neaşteptate, apoi tot mai des. S-a aprins şi lumina din turnul bisericii eparhiale, s-a luminat şi fereastra sufrageriei mele. Se afla la etajul patru chiar la nivelul aleii din cetatea Kalemegdanului, unde mă aflam. Vedeam totul din parc. În sufragerie a intrat o fată în rochie mov care a început să pună cina pe masă. S-a aşezat la locul său şi a început să aştepte ceva. După câteva clipe s-a uitat la ceasul de mână şi a ieşit la fereastră. Căutând cu privirea parcă pe cineva de aici, de pe aleea din dreptul ferestrei, unde mă aflam eu. Atunci s-a auzit sirena anunţând pericolul aerian. Aproape în acelaşi timp ceva a nimerit o clădire şi am văzut cum cărţile zboară pe fereastră ca păsările. Am coborât în grabă scările de pe strada Paris. Am trecut prin faţa anticei băi romane trăgând cu urechea la apă şi am citit în mers un vers de pe o placă de piatră pusă de Aelius Tertius.

Alma lavacrorum de saxis decido lympha...

Apoi am trecut pe lângă ambasada Suediei şi am intrat în clădirea de pe malul Savei. Am luat liftul şi am apăsat pe un buton la nimereală. Utilajul m-a lăsat exact unde trebuia şi, sub soneria pe care am apăsat, am citit propriul nume.

O fată în rochie mov mi-a deschis uşa cu vorbele:

— Ce e nou?

— Aş vrea să te întreb ceva, am zis. De pe o alee din Kalemegdan se vede orice detaliu din camera asta. Închipuieşte-ţi acum că un trecător se opreşte şi priveşte prin această fereastră. Uite-l pe unul în şubă din păr de capră care se uită drept aici. Ce-o să vadă el? Un tânăr, care-s eu, stă la o masă pusă şi o fată în rochie mov, adică tu, aduce cina, vinul şi stafidele. Şi-n loc să-ncepi să mănânci, izbucneşti în plâns şi-ţi laşi capul în farfurie. Şi aşa în fiecare seară. Iar eu să stau nemişcat de parcă nici nu mă priveşte. Apoi urmează să spui printre lacrimi ceva deja spus de o mie de ori, la care eu o să mă ridic încet, o să ocolesc masa şi o să mă aşez în spatele spătarului scaunului tău. Şi abia atunci o să spun şi eu ceva. Şi în fiecare seară voi spune acelaşi lucru. Apoi vom pleca din sufragerie şi vom dispărea de după un fel de draperie în încăperea alăturată...

Toate astea le poate vedea trecătorul în şubă din păr de capră. Şi dacă şi mâine se întâmplă ca iarăşi să se afle pe aceeaşi alee, spre seară, când se aprind luminile în case, şi dacă îi cade iarăşi, privirea pe fereastra noastră, ce-o să vadă el? Că în vântul de primăvară frunzele căzute de la suflul bombei zboară precum păsările. Ori că de la rafalele rachetei păsările cad de pe crengi precum frunzele. Iar acolo, în sufragerie, spre disperarea trecătorului, totul se va repeta. Cuvânt cu cuvânt. De-a fir a păr ca-n ziua precedentă. E de necrezut...

Oare cum ar trebui să înţeleagă trecătorul în şubă din păr de capră, ori altcineva în locul lui, mereu aceleaşi scene pe care invariabil ni le prilejuim unul altuia seară de seară? Spune-mi, nu te-ai săturat de toată comedia asta? *Nu mergem mai departe-n treaba asta.*

Fata în rochie mov îşi stinge privirea strălucitoare în mine şi zice:

— Prostii! Când sirena anunţă atacuri aeriene nu există niciun trecător pe aleile Kalemegdanului. Trecătorii se află ori pe unul din poduri la concertele rock cu însemnul „target” sub bărbie, ori în subsoluri. Iar în ce ne priveşte, o să-ţi spun şi asta… Ai văzut vreodată cum hăituieşte un vultur iepurele? Iepurele fuge în zigzag iar virajele lui sunt imprevizibile. De fapt, iepurele are şanse să scape cât îl ţine imaginaţia de cum s-o mai cotească, aşa încât vulturul să cadă în gol de fiecare dată. Când iepurelui îi seacă imaginaţia, în acelaşi moment îşi pierde mirosul trupului şi atunci aleargă în linie dreaptă. Şi atunci vulturul îl şi înhaţă. Aşa, aidoma iepurelui, moare şi dragostea. Ea moare când îi seacă imaginaţia şi când îşi pierde mirosul său anume… Cam aşa ceva s-a petrecut în această sufragerie…

— Nu-i asta – m-am răsucit eu – gândeşte un pic! Oare această scenă repetată nu aminteşte de cu totul altceva, de ceva deja văzut? Bine cunoscut? Sufrageria asta a noastră ar putea fi înţeleasă ca teatru, iar noi doi ca fiind cei care pregătim spectacolul.

— Care spectacol? întrebă ea cu însufleţire. Mai însufleţită decât era de aşteptat, ţinând cont de împrejurări.

— E Shakespeare. Dacă nu crezi, ia cartea şi convinge-te. *Macbeth,* actul întâi, scena şapte[3].

DRAGOSTEA CARE ÎN FIECARE DIMINEAŢĂ ÎMBĂTRÂNEŞTE CU UN AN

Evident, Minotaurul are dreptate. Discuţia noastră din sufragerie era Shakespeare. *Macbeth,* actul întâi, scena şapte.

Eu acum caut ca, sub acel zâmbet al meu care muşcă, să-i aplic Minotaurului un anume procedeu ce s-ar putea numi, cu oarecare rezerve, lecuire. Lecuirea dragostei noastre bolânde, care în fiecare dimineaţă îmbătrâneşte cu un an. Cum dragostea nu se tratează în spitale şi în sălile de operaţie, mai cu seamă în vreme de război, m-am adresat vracilor.

Şi chiar m-am dedat la vracevanie, de care însă m-am dezbărat, nefiind de niciun folos. În ciuda tuturor strădaniilor mele, Minotaurul nu mă mai cunoaşte, uitându-mi până şi numele. O gândi că-s vreo servitoare, o soră sau cam aşa ceva. Nici nu mai aude ce-i spun. Sub bombe lui nu i se mai scoală. Nici pentru mine, nici pentru o altă femeie. Cine şi-a trecut viaţa prin inimă precum firul prin urechile acului va înţelege de ce fac totul pentru ca Minotaurul să se întoarcă la mine. Cine nu şi-a trecut viaţa prin inimă precum firul prin urechile acului n-o să înţeleagă.

După felul în care pritocesc eu acum lucrurile, abia îmi mai pot închipui clipa când am început să îl lecuiesc. Nici nu prea seamănă a lecuire în sensul obişnuit al cuvântului. E o treabă anevoioasă şi chinuitoare. Scopul acestor exerciţii cu Shakespeare a fost tocmai să-l clatin pe Minotaur din ura sa faţă de viitor şi să-l strămut în oricare altă vreme şi loc, în cazul de faţă în ambiaţa, din *Macbeth.* A fost primul pas în drumul său către întoarcerea spre mine. Pasul de la ură la dragoste.

---

[3] Citatele au fost preluate din *Macbeth,* trad. Ion Vinea, în W. Shakespeare, *Teatru,* ELU, Bucureşti, 1964. (N. Tr.)

Numai că lucrurile n-au mers ca unse. După câteva zile s-a văzut clar că o cură cu Shakespeare nu e suficientă. În trezie nu mai aveam nicio înrâurire asupra lui. Îi eram aproape doar când dormea, oricum nu când era treaz. Nici nu era de mirare. În trezie Minotaurul începea să urmărească din oră-n oră evenimentele războiului. Dimineaţa cumpăra ziare – *Politika*, *Blic* şi *Danas*, după care compara comunicatele despre bombardament. Seara la televizor prindea alternativ ABC, Studio B, canale croate, CNN sau BK. Noaptea urmărea ştirile de la Studio B şi ştirile primite prin poşta electronică, la ore ceva mai târzii Radio Muntenegru ori site-urile War Against Yugoslavia INET şi CNN pe internet. Era ca scos din minţi îmbinând zi şi noapte cubuleţe.

Dormea cu firul tranzistorului în urechi. Ştia să spună pe dinafară cu exactitate unde şi când a mai fost distrus un pod ori un sat. Nu mai ştiam cum să-l smulg din acest război dublu, războiul din jurul nostru care era în toi şi războiul care se reedita în el ca într-o oglindă spartă. Se temea de incendiul din vecinătatea noastră care se putea întinde până la noi, sau, mai mult decât atât, de norii toxici de deasupra rafinăriei distruse de la Pančevo, ori de catastrofa ecologică dacă NATO bombarda localitatea Barič.

Trebuia să trec la o acţiune complementară pe care vraciul meu o numea „lecuirea prin vis”.

În vis nimeni nu are nume. Dacă pe cel din vis îl strigi cu un nume străin, dacă e bărbat se poate şi cu un nume de femeie, glasul tău îl va trezi, nu însă şi numele lui. De aceea o mare stăpânire asupra adormitului vor avea cuvintele care i se spun atunci când doarme şi-şi pierde numele, deci acele cuvinte aruncate drept în vis. În funcţie de ceea ce i se şopteşte ori i se citeşte atunci când doarme, i se schimbă gândurile. Aici se află posibilitatea ca Minotaurul să se schimbe măcar atât cât e în afara treziei. Aşa că în fiecare seară am început să deschid câte o carte şi să-i citesc de cum vedeam că adoarme. Molcom, aproape de ureche, având grijă să nu-l trezesc, îi citeam câte o pagină. Ca un preot budist, un lama care citeşte muribunzilor din cartea sa, tot aşa şi eu stau seara deasupra adormitului Minotaur şi citesc cu voce tare despre dragostea noastră care se stinge. Iar afară deasupra noastră şuieră rachetele. Când sunt nimerite de artileria antiaeriană, se aude ca şi cum cerul, aidoma unei imense carpete metalice, ar fi găurit cu sfredelul. Dacă loveau în apropiere, Minotaurul se trezea şi exerciţiul meu era ratat. Dacă nu, speram să-i rămână ceva în ureche. Un strop de cuvânt omenesc, în locul unui strop din moartea cuiva.

Ca un joc de noroc. Pe scurt, mi s-a recomandat să-i citesc poveşti cu perechi celebre. Nu numai amoroase.

Aşadar, am citit, pe când cădeau bombele deasupra Belgradului, Zemunului, peste Novi Sad; Sombor, Niš, Kosovo, Priština, peste Muntenegru… Am citit de-a valma, la voia întâmplării, ca să ne vină ajutor, legenda despre Putifar şi femeia lui, despre Abélard şi Héloïse, despre David şi Goliat, despre Gauguin şi Van Gogh, despre Goethe şi Hölderlin, despre Vuk şi Mina Karadžić, fiica sa, despre cneazul kosovar şi ţariţa Miliţa, despre Nikola Tesla şi pisica lui. Am citit din Kavafis şi din Ioan Gură de Aur, din Cortázar, Ioan Damaschin, Calvino, Dostoievski şi Sfântul Chiril. Am citit în sârbă, engleză, greacă sau rusă. În general, limba nu are importanţă, în vis omul înţelege toate limbile, visul este o instituţie paralingvistică. Şi am ţinut-o aşa cam două săptămâni. Între timp au fost doborâte podurile din Novi Sad de pe Dunăre şi a fost distrusă clădirea fostului Comitet Central de la

vărsarea Savei. Minotaurul auzise de profeţia despre Belgrad cum că îi e cel mai greu între două zăpezi, de aceea permanent urmărea prognoza meteo, nădăjduind să se întoarcă primăvara (aşa cum a fost în aprilie 1941), ca apoi iarăşi să mai vină o zăpadă. Numai că strălucea soarele. Spre disperarea mea, arăta acelaşi dezinteres faţă de mine şi în trezie şi în vis. Sub pântece i se înfoia o ditamai tufa de păr, încât urina ca din iarbă, însă lectura nu stârnea în el pofta de a face dragoste. Fiindcă şi atunci când se stinge dragostea e la fel ca atunci când moare omul – răposatul e cel care hotărăşte dacă vrea să-l mai audă pe lama care îi citeşte cartea, ori nu.

Cu mult deasupra noastră se ivea o nouă, netrebuincioasă, neîntinată şi mirositoare noapte încă doldora de bolizi NATO şi stele ancestrale care pentru prima oară străluceau precum gândurile omului în acea nouă beznă. Undeva acolo se afla gândul Minotaurului. Cum să-i dezvălui nevăzutul? Cum să-l readuc la mine? în faţa ochilor noştri, de cealaltă parte a râului o uriaşă sferă luminoasă se lăsa neauzită pe pământ, iar după ea venea o explozie asurzitoare din care creştea un copac mare de fum. Care sporea văzând cu ochii înălţându-şi crengile spre cer în toiul nopţii.

STEAUA ÎN OGLINDĂ

Minotaurul a purtat cinci ani barbă în vis, dar în trezie n-a purtat. A rămas în afara treziei aşa cum şi visele au rămas în el. Nu-i mai plăcea să şi le amintească. Şi totuşi, cam prin 12 aprilie mi-a povestit în fine un vis. De care m-am agăţat ca de un fir de pai în nădejdea că aşa puteam urmări dacă acţiunea mea avusese vreun efect. În noaptea aceea în vreme ce dormea i-am citit Borges, *Cartea de nisip.* Dimineaţa, mi-a zis:

Am visat că sunt în Toronto. Unul din membrii Consiliului Coroanei din Canada şi cu încă altcineva mi-a făcut cunoştinţă cu Borges. Care era sfios şi duios, cum e în cărţile lui. Am luat împreună avionul într-o anume direcţie. La un moment dat a împăturit o bancnotă pe care stătea scris în cerc „Sangria”, a semnat pe ea dându-mi-o ca pe un autograf. Prevenindu-mă că „Sangria” este numele unei cârciumi...

Astfel suna visul Minotaurului. Eram îngrozită. Visul Minotaurului era de mică adâncime.

În loc să se schimbe, Minotaurul pândea cu urechea bombele şi sirenele, era în semitrezie, zbura cu avionul şi îşi amintea chiar şi numele autorului citit. N-am renunţat, dar deznădejdea mea începea să se lăţească.

Apoi multă vreme după aceea Minotaurul nu a vrut să-şi povestească visele dimineaţa. Bea lapte şi asculta distrat anunţurile despre pericolele aeriene, mă privea cum îmi mestecam o şuviţă de păr, cum îmi încheiam nasturii de sticlă la mănuşile de seară ori cum îmi lăcuiam unghiile în gama ciorapilor.

Starea lui se înrăutăţea. Nu mai trăgeam nădejde să-şi amintească numele meu, care ar fi fost primul semn al însănătoşirii şi al întoarcerii la mine.

Şi asta nu era tot. Boala a trecut de la suflet la trup. Trei zile nu s-a dus la serviciu, căci nu s-a simţit prea bine. Apoi, într-o seară în loc să vină acasă de la slujbă, a venit de la spital. Avea o mână bandajată. Fusese la concertul

rock de pe podul de pe Sava. Mi-a povestit ce se întâmplase. Pe pod era multă lume în clipa în care s-a ivit pe cer o rachetă de croazieră. Plutea alene în văzduh aidoma unui imens peşte luminos. Toţi au văzut clar cum se apropie de pod. S-a oprit o clipă deasupra capetelor lor, parcă şovăind, după care a ales o altă direcţie, a ocolit un copac de pe mal după care a pornit-o pe firul Dunării ca să distrugă rafinăria de la Pančevo. Eram îngrozită la gândul că Minotaurul ar fi putut fi rănit pe pod. Însă el mi-a spus că în dimineaţa aceea, aflându-se în sediul în care se făcea „de serviciu" conform regimului în vreme de război, „l-a muşcat" uşa liftului. Când i-am pansat rana, am văzut că îi lipsea o bucată de carne din muşchi. Cred că acolo, pe pod, de frică s-a muşcat până la carne. Când l-am întrebat ce trebuia să însemne asta, a râs şi atât. Am început să-l supraveghez şi când doarme. Într-o seară, când asupra Belgradului cădeau bombe NATO cu termen de garanţie depăşit încă din 1997 (aşa cum mai târziu am citit pe schije), el picotea în pat cu degetul în gură sugându-şi-l ca un prunc. În ultima clipă am înţeles ce se întâmpla. Sângele îi ţâşnea: din gură şi abia am reuşit să-i smulg policarul dintre fălci. Boala lui, ura bolnavă a lui faţă de viitorul cumplit, dădea roade. Minotaurul se mânca pe sine bucăţică cu bucăţică.

În cel mai întunecos colţ al odăii noastre strălucea luna surprinsă în oglindă. Iar deasupra ei o stea. Care părea a fi ca atâtea alte stele, deşi era o stea neadevărată. Era un satelit de observaţie, pe care-l denumiseră „Mama". Spre deosebire de o stea adevărată, el nu clipeşte. Şi în fiecare noapte când emite instrucţiuni de bombardament, „Mama" se oglindeşte în odaia mea.

PICTURI PE UNGHII

Nu mai ştiam încotro să mă îndrept, poate doar să-mi văd de ghicitorile mele. Numai că şi aici erau puţine posibilităţi. Îmi era clar că mai aveam un singur mijloc, unul singur, la fel de periculos pentru Minotaur cât şi pentru mine. Dar, probabil, salvator. Cei iniţiaţi m-au încredinţat că nu există formulă magică mai eficientă decât obişnuitele anunţuri publicitare. Însă trebuia să ştii cum să te foloseşti de ele şi în ce ordine.

Şi mi-au dat asemenea trei specimene avertizându-mă că sunt mai periculoase decât ciuma, mai periculoase decât invizibilul F 117. Nu conţinutul avea importanţă. Important era ceea ce ascundeau ele, ceea ce nu atrăgea atenţia la prima vedere, dar în cugetul căruia i se citeau se închega într-un tot care acţiona cu putere, la fel cum F 117 nu se poate vedea de pe pământ, dar se vede clar în cer. Deci trebuia să renunţ la lectura literară ineficientă şi să-i citesc în somn Minotaurului trei anunţuri într-o ordine pe care s-o pricep cel mai bine. Căci ştiam că, dacă le citeam într-o ordine greşită, şi pe mine mă pândea pericolul de a mă îmbolnăvi. Şi, dacă se întâmpla asta, n-aş mai fi putut niciodată s-o iau de la capăt cu lecuirea Minotaurului, nemaifiind doar el bolnav, ci şi eu. Şi ăsta ar fi fost sfârşitul.

Şi totuşi într-o seară m-am decis să încerc acea ultimă modalitate. Ne aflam în adăpost. La intrare o fată scrisese cu creta: *Nu sunt ciupercă să cresc în beci.* Ca de obicei, mi-am pregătit batiste îmbibate cu o soluţie de bicarbonat de sodiu diluat cu apă în cazul în care iarăşi ar fi nimerit ceva ceea ce ar fi început să pişte şi să ardă nasul şi ochii. Aveam asupra mea şi acele trei anunţuri aşa încât imediat ce Minotaurul a adormit eu am început

să le citesc la ureche unul după mul. Le-am citit într-o ordine aleasă la întâmplare de parcă aruncam trei zaruri în visul lui. Am chemat în ajutor o forţă necunoscută în nădejdea că mă va ajuta. Scopul era ca Minotaurul să mă viseze şi să-şi amintească numele meu. Era de-ajuns să-şi amintească de mine o singură dată. Dacă o făcea, lecuirea izbândea.

Am citit anunţurile în această ordine:

Mică firmă autorizată cumpărăm lift pe jumătate uzat pentru 1–3 persoane, până la etajul III, sau oferim în schimb plasă din fibre de sticlă contra insectelor. Plasa este invizibilă, permiţând excelent aerului să treacă, termen de garanţie nelimitat. Montarea conform înţelegerii. Dacă oferta nu corespunde cererii, ofer în schimbul liftului amintit un autobuz fără motor, casat, propice pentru o casă de vacanţă, pentru o prisacă ori deşeuri auto.

Taina noastră. Adult inteligent, mascul, profesionist în ale vieţii, 43 de ani, caută tânără parteneră abilă, corectă, modestă, în perspectiva unei emigrări în străinătate.

Urgent.

No. 1. între pictori execută unghii tipic americane cu diverse elemente decorative, alungeşte degete, 8 dinari degetul. Pictare de sfinţi şi sfinte ori de domnitori sârbi, lucrătură artistică, 50 de dinari unghia. Tatuaje pe piept şi spate cu fresce de la mănăstirile din Studenica şi Stari Nagoričan.

N-a fost nevoie să aştept până dimineaţa ca să-mi pot da seama dacă s-a întâmplat ceva sau nu. Imediat, aruncându-i o privire Minotaurului adormit am înţeles că anunţurile, aidoma unor descântece ori rugăciuni, începeau rapid să-şi facă efectul. Reuşisem să dezmeticesc pe cineva sau ceva. Era ca o erupţie de energie. Ceasul de buzunar al Minotaurului, relicvă de familie, pe care îl purta la gât deşi se oprise încă din veacul trecut, a început brusc să meargă. Minotaurul dădea semne vagi de certă trezire, ca după aceea să se potolească, iar totul să ia o cu totul altă direcţie. Înspre fundătură. Minotaurul n-a reuşit să-şi amintească cine eram. Deşi în visurile Minotaurului am apelat la puterea unei forţe de dincolo, era clar că nu nimerisem ordinea adevărată a anunţurilor. Că nu le drămuisem cum trebuia.

Acest pas greşit m-a atins şi pe mine şi m-a cam zdruncinat. Iubirea mea devenise poroasă, consimţind urii faţă de ziua de mâine care împărăţea peste tot şi toate. Simţeam că doar eu, din acea mulţime de milioane căreia îi aparţineam, nu urăsc viitorul. Tare m-am mai temut din pricina asta. Mai mult decât de bombe şi de rachete mă temeam de singurătatea care mă urmărea din acea pricină. Ştiam că omenirea are un singur viitor. Întotdeauna şi dintotdeauna doar unul şi că nu există rezerve de viitor. Atunci, cum puteam eu să-l urăsc? Şi atunci am început de una singură să mă dumiresc cum stau lucrurile cu acest viitor respingător care nu ştiu ce grozăvii ne mai poate aduce. Viitorul este sălaşul unde zace şi supravieţuieşte frica, gândeam eu. Atunci am auzit clar cum prezentul meu se rupe în două şi cum încep să uit cum mă cheamă.

Îl priveam uimită pe bărbatul necunoscut care dormea lângă mine în acel beci. Nu mai ştiam cine e, şi nici de ce sunt acolo. Iar el vorbea în somn:

— Tu nu vezi? Deja toate s-au petrecut. E sfârşitul a toate. S-au sfârşit şi

veacul, şi căsătoria, şi războiul…

Am fugit din clădirea aceea de pe strada Paris, prin faţa băii romane care susura sub clarul lunii. Eram înfrigurată. Am alergat pe strada Knjez Mihajlo unde se căscau intrările vraişte ale centrelor culturale ale Franţei, Marii Britanii şi SUA, complet răvăşite. Pe zidul centrului cultural american era scris cu carioca: *„Americani, urăsc să urăsc, dar voi aţi vrut-o”.* Aerul îmi ardea nările. Ardea şi Belgradul în jurul meu duhnind a praf de puşcă şi cablu încins. Deasupra capului zbura un proiectil lansat de pe un submarin de pe Marea Adriatică. Avea semnalizatoare şi a trecut printre două clădiri în calea sa către vânatul său, către o clădire cu multe etaje aflată pe strada Knjez Mihajlo. Atunci am simţit foamea. O foame fără saţ. Şi în vreme ce alergam mi-am vârât iute degetul policar în gură…

ZEUL POVESTII

O poveste are întotdeauna zeul ei. Orice poveste. Până şi cea mai proastă. Eu sunt zeul acestei poveşti. Cuvintele mele au ajuns până la voi încă de la începutul zicerii acesteia. Din alcătuirea trupească a făpturilor vii cel mai mult durează după moarte tocmai cuvântul. Aşadar, acestea sunt doar cuvintele mele. Doar că eu demult nu mai sunt printre cei vii. Am trăit în Atena cam în jurul anului 2000. Am fost politeist şi judecător, după care am devenit creştin şi scrib. Îmi spuneau Areopagitul, iar după aceea Pseudoareopagitul. Nu ştiu cum am murit. Morţii nu ţin minte asta. Însă după aceea am auzit de la cei vii care mi-a fost sfârşitul. Faptul că am fost scriitor nu are legătură cu această poveste. Nu eu o scriu. Eu mă mut în ea, sau, mai bine zis, voi trece prin ea ca să aduc la cunoştinţă ceva anume.

Şi anume că în povestirea asta m-a chemat cineva. O femeie dezamăgită din pricina dragostei care a început să pălească în omul ei. Ea a cerut ajutorul şi eu sunt aici. În fiecare seară, în vreme ce sirenele anunţă alarma, eu mă găsesc pe o alee din parcul Kalemegdan în şuba mea din păr de capră şi îi observ pe ea şi pe iubitul ei în sufrageria lor. Ea greşeşte gândind că m-a chemat cu descântece, cu vrăjitorii ori cu ghicitorii pe calea anunţurilor publicitare. N-a fost asta. Avea puterea să cheme pe cineva, pentru că dorea cu ardoare ajutorul, şi m-a chemat taman pe mine pentru că o cheamă ca pe mine. De asta am şi putut să-i vin în întâmpinare şi de aceea sunt acum în această poveste. Încerc să-i vin în ajutor.

Numai că ea a greşit cu ceva chemându-mă pe mine. Şi de-asta s-a şi îmbolnăvit de la boala lui de dragoste şi de la boala ei de dragoste. De aceea eu voi trimite în visele ei un străvechi vis de douăzeci de veacuri ceva mai răcoros, pentru ca numele ei să se cureţe de numele lui. Fiindcă există o singură cale prin care iubirea bolnavă se poate înzdrăveni şi apoi vindeca. De fapt dragostea se pierde din pricină că numele iubiţilor se luptă deopotrivă pentru supremaţie. Ele trebuie curăţite unul de celălalt. Sunt ca două sonorităţi care deopotrivă se calcă în picioare. Un sunet trebuie spălat de celălalt sunet. Dacă vrei dragostea, atunci trebuie să cureţi din numele tău numele celui pe care îl iubeşti. Cine face asta salvează dragostea. Lui, Minotaurului, n-o să-i fie prea uşor.

Minotaurul este născut în semnul Taurului (Taurus), care este, aşa cum spuneţi voi astăzi, al doilea semn zodiacal, corespunde celei de-a doua luni de primăvară. Soarele trece prin acest semn între 21 aprilie şi 21 mai, luna

este în exaltare, iar planeta tutelară este Venera. Taurul este un semn de pământ, feminin, pasiv şi fix. Constelaţia sa se află în cerul nordului. Ca să-şi salveze dragostea, Minotaurul trebuie să cureţe natura masculină a drăguţei lui de natura lui feminină ca şi de grozăvenia stelei sale fatidice Algola. Mesajul acestui semn este: „Pace tuturor vorbesc glăsuind, numai că-n sinele meu ea nu este. Ca o pasăre închisă-ntr-o odaie, aşa şi sufletul meu şovăie şi forfotă în mine. Iar sufletul ţi-e ca un pământ însetoşat, dar cu o singură lacrimă îţi poate stinge setea".

Ca să-i ajut, eu le voi amesteca numele în vis (aşa cum au făcut-o ei în viaţă) oferindu-le prilejul ca fiecare să-şi cureţe numele său de al celuilalt. Ca nu cumva cel care este mai pătimaş să-l molipsească pe celălalt. Poate că atunci a auzi acel nume cândva atât de iubit în locul numelui său, al celui care acum îi tot zbârnâie în urechi, ca oricărui muritor. Să înstrăineze cunoscutul care s-a dovedit a fi necunoscut, cum ar veni, Adevărul sau Dragostea. De cum o să-i spună pe nume, o să-şi trezească dragostea. Fiindcă a spune pe nume înseamnă a trezi…

Iată, aşadar, ce anume i-am trimis în vis şi ceea ce consemnează el despre acest vis:

VISUL MINOTAURULUI

Dar tu zici că ai văzut cândva pe cineva atât de îndemânatic care aruncă piatra în sus, ca apoi s-o nimerească cu o alta? Aseară eu am fost acea primă piatră, nimerită de o alta. Visam că îmbătrânesc prea repede. Şi deodată în visul meu, ca o piatră preţioasă, ca aruncată din praştie a năvălit cu o forţă şi o viteză nemaipomenite visul altuia. Care l-a zdruncinat îngrozitor. Precum un uriaş meteor când loveşte Pământul şi trezeşte vulcanul… Era aşa vârtos şi plin de energie că mi-a tăiat răsuflarea. De la visul altuia, visul meu a crăpat din toate încheieturile şi s-a spulberat în zbor de la acel grandios străin care a trecut bubuind prin toate visările mele de dinainte oprindu-se silnic şi culcuşindu-se în mine în noaptea aceea. Numai că n-a fost un act neprietenos. A fost un vis cu o de necuprins dragoste şi milostenie încât puteai întrezări chiar şi-n el leacul care îmi putea înzdrăveni visul de visul altuia. Era un vis silnic care iartă altui vis.

Iarăşi am avut un vis, dar, aşa cum se întâmplă cu visele, l-am pierdut repede. Abia de mi-l mai pot aminti. Însă ţin bine minte că acele bucăţi străine erau îngrozitor de reci de parcă veneau de la cineva care nu mai era viu. Prin asta se deosebea de visele mele calde şi vii. Iar atunci când am tresărit, n-am mai putut păstra în amintire această diferenţă. Şi încă nici în trezie nu deosebesc care bucată din vis e a mea şi care nu. Iată aşadar ce-a rămas din visul de după trezire.

Oricum, am visat că sunt bătrân şi că am surzit, fapt de care mi-am dat seama pentru că am pierdut din auz anumite sunete. La început doar sunetele A, apoi D ori N. N-am mai putut auzi cuvântul „azi". Aşa am şi observat că bătrâneţea mi-a luat auzul. Ca după o vreme să pierd din auz sunetele I, O… Surzenia mea tot creştea. Am fost nevoit să renunţ.

Noi ştim că prin renunţare lucrează cei care fac statui din piatră masivă,

căci renunţă prin cioplire la straturile de prisos care pun stavilă vederii limpezi a chipului ascuns. Doar prin asta ei scot la vedere ascunsa frumuseţe lăuntrică.

Mi s-a părut un fleac la început. Dar când surzenia mea s-a oprit la sunetul S, şi când am fost lipsit de auz doar pentru şase sunete, mai mult de-atât n-am mai surzit, că am început să mă întreb încotro mă va duce acea parţială, aş zice eu, surzenie potolită. Şi care ce însemna ea?

N-o să pierd din vedere următoarele: a căuta nevăzutul şi necunoscutul înseamnă a vedea şi a cunoaşte ceea ce este mai presus de vedere şi cunoaştere. Oare nevederea şi necunoaşterea nu înseamnă a vedea şi a cunoaşte?

Iarăşi a trebuit să constat că literele pe care nu le aud spun ceva special. Şi mi-am zis că de undeva cineva îmi trimite un mesaj.

Tare seamănă acest caz celui cu smaraldul, care, curăţit de pământul lipit de el, se iveşte de la sine ca o sculptură, de fapt ca o podoabă.

Se pare că destul de târziu am înţeles lucrul acesta, aşa că am făcut o listă a sunetelor pe care nu le aud. Şi am început să le scrutez în căutarea unui mesaj. Pentru care mi-au fost necesare câteva zile, ceea ce în vis nu e mult, pentru că în vis nopţile nu se socotesc.

Iarăşi buchisind şi răscolind aceste şase sunete de care se lipsise auzul meu, care deci lipseau din viaţa mea şi din visul meu, spre groaza şi disperarea mea, am descoperit, bănuind totuşi ceva, un nume. Un nume cu atât mai nefast, cu cât în vis nu există nume. Şi au existat şi neajunsuri. În acest nume erau amestecate sunete străine pe care le auzeam excelent, dar care înăbuşeau auzul, adică memoria şi mesajul literelor pe care nu le mai auzeam.

Urechea mea nu poate desluşi acel nume chiar dacă ar fi rostit, pentru că din pricina acelei sonorităţi eram eu surd, căci puteam auzi doar celelalte sunete care nu ţineau de el…

Aşa că era vorba de numele cuiva pe care cândva l-am iubit cel mai mult şi l-am cunoscut bine, dar pe care l-am uitat. Deci nu mai puteam auzi numele marii mele iubiri chiar dacă-mi doream tare mult să mi-l amintesc. Şi nimeni nu mi-l mai putea spune (surd fiind). În vis o vedeam pe frumoasă mestecându-şi şuviţa de păr. Şedea în frumuseţea ei ca într-o barcă. Eram uns din creştet până în tălpi de privirea ei densă care se scurgea pe mine. Ştiam că e născută în zodia Balanţei. Dar numele ei şi cine era ea nu-mi puteam aminti. Acest nume neauzit licărea în faţa mea din clipa trezirii ca o stea căzătoare care se semna pe fereastra mea. Însă acest nume se înceţoşa din pricina unei fiinţe care nu-şi găsea aici rostul, de visul altuia care m-a locuit în noaptea aceea. Visarea unui om necunoscut mie se punea de-a curmezişul între mine şi dragostea mea. Acum, când sunt treaz, ştiu că-mi pot aminti acel nume predestinat mie doar dacă voi putea înlătura acea

curgere ca de gheaţă a altuia. De aceea şi consemnez toate astea. Poate că există cineva care să îndepărteze acea străină rază orbitoare din visul meu, să plivească dintre literele altuia pe acelea neauzite, pentru a se putea ivi numele ascuns mie – numele iubirii mele pe care surzenia mea încearcă să mi-l şoptească...

EPILOG

Dragi cititori, credeţi că e vremea să vă întrebaţi încotro vă duce zeul poveştii? Fiindcă aceste vorbe sunt şoaptele lui. Vă întrebaţi: nu ne mai întoarcem în război? Vă spun imediat că nu. Tema noastră e iubirea, iar nu războiul. În această poveste stăpâneşte Venera. Planeta Venera care guvernează constelaţiile celor născuţi în semnele Taur şi Balanţă, constelaţiile Minotaurului şi iubitei lui.

Pe lângă asta, acum trebuie să vă amintiţi că eroii acestei poveşti sunt aşa cum sunt, bolnavi şi nefericiţi, despătimiţi cu anasâna, constrânşi de bombe să urască viitorul, dar oricum într-o situaţie mai bună decât a dumneavoastră. În lumea dumneavoastră, unde există mai multă frumuseţe decât dragoste, n-are cine să vă izbăvească. Pe ei are cine. Acum vă puteţi amesteca cu sufletul împăcat în această poveste: dacă nu vă iese cu sinele, lecuiţi-i măcar pe Minotaur şi pe iubita lui. El nu ştie că din visul său trebuie să-şi arunce numele. Îndepărtaţi-vă de visul Minotaurului şi descoperiţi ce-a mai rămas din vis – citiţi-l şi spuneţi-le şi altora numele iubirii lui! Care este scris cu litere roşii. Aşa veţi salva legătura lor. Dacă vă este mai uşor, faceţi acelaşi lucru pe internet, la adresa: www.rastko.org.yu/knji *zevnost/pavic.*

Dar, dacă vă place mai mult aşa, lăsaţi-i pe cei doi îndrăgostiţi acolo unde sunt, adică în război şi într-o tristă poveste de dragoste...

Cuprins
Precuvântare
LEU ŞI RAC
Leu
Rac

SCORPION ŞI VĂRSĂTOR
Scorpion
VărsăHYPERLINK "\l "bookmark8"tor

BERBEC ŞI CAPRICORN
Berbec
Capricorn

SĂGETĂTOR ŞI PEŞTI
Săgetător
Peşti

FECIOARĂ ŞI GEMENI
Fecioară

Gemeni

TAUR ŞI BALANŢĂ
Minotaurul urăşte viitorul
Capul în farfurie sau trecătorul în şubă de păr de capră
Dragostea care în fiecare dimineaţă îmbătrâneşte cu un an
Steaua în oglindă
Picturi pe unghii
Zeul poveştii
Epilog

MANUELA MĂXINEANU DTP
DUMITRU OLTEANU CARMEN PETRESCU
Corector ELENA STUPARU
Apărut 2008 BUCUREŞTI – ROMÂNIA
Lucrare executată la C.N.I. „CORESI” S.A.

Prozator, poet, traducător şi reputat istoric literar, Milorad Pavic s-a născut în 1929 la Belgrad, într-o familie de scriitori şi erudiţi sârbi. Absolvă în 1954 Facultatea de Filosofie a Universităţii din Belgrad şi îşi dă doctoratul în literatură comparată la Zagreb. Îşi începe în 1963 cariera academică la Sorbona, apoi conferenţiază la Viena, Freiburg, Moscova şi Padova. Predă literatură la universităţile din Novi Sad şi Belgrad, pentru a se dedica apoi în exclusivitate scrisului. Debutează în 1967, cu un volum de poezii, *Palimpsesti* (*Palimpseste*), urmat de o serie de culegeri de nuvele, printre care *Konji svetoga Marka (Caii Sfântului Marcu,* 1976). Consacrarea literară internaţională îi este adusă de *Dicţionarul khazar. Roman-lexicon în 100.000 de cuvinte (Hazarski reenik. Roman-leksikon u 100.000 reci,* 1984). Publică apoi povestiri, cum ar fi *Izvrnuta rukavika (Mănuşa întoarsă,* 1989), dar mai ales romane: *Peisaj pictat în ceai (Predeo slikan čajem,* 1988), *Partea lăuntrică a vântului. Roman despre Hero şi Leandru* (*Unutrašnja strana vetra ili roman o Heri i Leandru,* 1991), *Ultima iubire la Ţarigrad. Îndreptar de ghicit (Poslednja ljubav u Carigradu. Priručnik za gatanje,* 1994), *Mantia de stele. Ghid astrologie de ghicit (Zvešdani plašt. Astrološki vodu za neupućene, 2000), Celălalt trup* (*Drugo telo,* 2006) şi *Teatru pe hârtie (Pozorište od hartije,* 2007). A publicai studii monografice despre barocul sârb şi simbolism. Romanele sale sunt traduse în peste treizeci de limbi. Din 1991 este membru al Academiei Sârbe de Ştiinţe şi Arte.